

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХЕРСОНСЬКА ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА
ЦЕНТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

*45-річчю утворення Херсонської
централізованої бібліотечної системи
присвячується*

**Херсонська централізована
бібліотечна система
в ретроспективі часу та сьогодення**

Херсон
2021

УДК

015(477.72)

X39

Херсонська централізована бібліотечна система в ретроспективі часу та сьогодення. – Херсон, 2021. – 144 с.

Запропоновані читачеві до 45-річчя утворення Херсонської централізованої бібліотечної системи історичний нарис і каталог бібліографічних джерел висвітлюють основні етапи розвитку системи та її підрозділів з моменту заснування і до сьогоднішнього дня.

Відповідальний за випуск:	В. І. Танчик, заступник директора Херсонської централізованої бібліотечної системи
Ідея видання:	І. М. Безлюдна, завідувач інформаційно-бібліографічного відділу Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки
Відповідальні редактори:	А. В. Костенко, І. М. Безлюдна, Я. Й. Бержестовська
Укладачі Каталогу бібліографічних джерел:	І. М. Безлюдна, Л. Л. Годунок, Я. Й. Бержестовська, Л. О. Акименко
Історичний нарис:	А. В. Костенко
Дизайн, комп'ютерний набір та оформлення:	А. В. Костенко, Л. Л. Годунок, І. М. Безлюдна

ЗМІСТ

- 4** **Передмова**
- 6** **Нарис історії Херсонської
централізованої бібліотечної системи**
- 7** *Перші кроки херсонської бібліотечної
справи (1898-1976)*
- 39** *Єдина мережа бібліотек міста (1976-1991)*
- 56** *Доба Незалежності. Перші тридцять років*
- 78** **Каталог бібліографічних джерел**
- 131** *Іменний покажчик до каталогу
бібліографічних джерел*
- 134** *Покажчик бібліотек-філій Херсонської
централізованої бібліотечної системи, які
згадуються в Каталозі бібліографічних
джерел*
- 136** **Каталог книг, виданих за сприяння
Херсонської централізованої
бібліотечної системи**
- 142** **Список діючих книгозбірень
Херсонської централізованої
бібліотечної системи**

ПЕРЕДМОВА

Історія херсонських бібліотек нерозривно пов'язана з історією міста. Адже в «доінтернетну» епоху кілька поколінь мешканців міста саме в бібліотеках дізнавалися останні новини зі свіжих газет, долучалися до скарбів світової та вітчизняної літератури, об'єднувалися в інтелектуальні клуби й розширювали свій світогляд...

Але в сучасному Херсоні цей шматочок великої мозаїки міського життя згадують нечасто. Дійсно, змінилися соціальні та культурні реалії, бібліотеки сьогодні відіграють у житті херсонців вже зовсім інші, притаманні новому часові, ролі.

Тому нам видається надзвичайно важливим у переддень 45-ї річниці Херсонської централізованої бібліотечної системи

Ми – автори та укладачі цього видання – усвідомлюємо, що воно не може вважатися вичерпним. По-правді кажучи, для створення вичерпної історії херсонських бібліотек слід братися за велику наукову монографію, а скоріше навіть і не за одну.

Та нам видається, що ця книга здатна закласти першу цеглину в підмурівок майбутньої історіографії херсонських бібліотек.

Адже вона дозволяє скласти досить повне уявлення про етапи розвитку бібліотек міста, а найголовніше – пропонує зацікавленому читачеві повний бібліографічний

перелік наявних джерел з історії херсонських книгозбірень. Ми віримо, що майбутні дослідники бібліотечної справи, користуючись цим покажчиком і не маючи потреби власноруч вишукувати згадки про херсонські бібліотеки в сотнях різних газет та журналів, з вдячністю згадають наше видання.

На завершення ж ми неодмінно маємо згадати бібліотекарів, завдяки фаховій праці яких ці джерела та інші матеріали збереглися до сьогодні. Відтак, автори та укладачі висловлюють велику вдячність:

- відділу організації й використання єдиного фонду та МБА Херсонської централізованої бібліотечної системи,
- відділу обслуговування юнацтва Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки,
- працівникам Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олеся Гончара,
- бібліотекам-філіям Херсонської централізованої бібліотечної системи, які дбайливо зберігають матеріали про своє минуле: Бібліотеці № 1, Бібліотеці для дітей № 5, Бібліотеці № 6, Бібліотеці для дітей № 7, Бібліотеці № 11, Бібліотеці № 13 ім. Бориса Грінченка, Бібліотеці № 14 ім. Миколи Чернявського, Бібліотеці № 15, Бібліотеці для дітей № 21, Бібліотеці № 23 ім. Івана Багряного, Центральній бібліотеці для дітей та усім іншим, кого ми не згадали.

Щира подяка вам, колеги. Без вас – нічого б не вийшло!

НАРИС ІСТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СИСТЕМИ

У 1976 році в Херсоні сталася важлива для культури міста подія: відбулася централізація мережі публічних бібліотек і з'явилася Херсонська централізована бібліотечна система, яка цього року відзначає своє 45-річчя. На час об'єднання мережа мала 29 філій, а сьогодні їх 36.

Протягом сорока п'яти років Херсонська централізована бібліотечна система пройшла значний шлях змін. Але історія міських бібліотек є ще тривалішою і розпочинається наприкінці XIX сторіччя. Спробуємо разом згадати її!

ПЕРШІ КРОКИ ХЕРСОНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

Біля джерел: Бібліотека № 1

На початку ХХ століття в Херсоні була лише одна громадська бібліотека, яку ми знаємо сьогодні як Херсонську обласну універсальну наукову бібліотеку ім. Олесья Гончара. Херсонську громадську бібліотеку очолювала тоді її засновниця і, власне, основоположниця бібліотечної справи у нашому місті, **Віра Шенфінкель**. Уже наприкінці ХІХ століття вона міркувала про необхідність створення локальних бібліотек, які могли б наблизити культуру читання до мешканців віддалених від центру районів міста.

Свідченням цього є стаття в провідній херсонській газеті «Юг», яка з'явилася 8 вересня 1898 року: *«Дирекція громадської бібліотеки виносить на розгляд загальних зборів пропозицію, що заслуговує співчуття і повної підтримки, про відкриття філійного відділення бібліотеки на Військовому форштадті. Це буде перший досвід, за яким слід очікувати облаштування таких же відділень і на інших околицях міста»*.

Так, на межі сторіч, з'явилися бібліотека, яку ми зараз знаємо під № 1. В 1901 році її книжковий фонд нараховував 3 466 примірників, а читачів було вже понад тисячу. Першим бібліотекарем в ній стала вчителька гімназії **Ганна Можлянська**; місцеві читачі книгозбірні згодом з теплом згадували першого бібліотекаря свого району. Бібліотека зростала і розвивалася; за переказами, її читачами на початку ХХ сторіччя були майбутні режисер Юрій Шумський (1887-1954 рр.) та письменник Іван Єфремов (1908-1972 рр.).

*Херсонська громадська бібліотека
на межі XIX та XX сторіч*

*Військовий форштадт або «Воєнка»
став першим місцем перебування Бібліотеки № 1*

Події Перших визвольних змагань (1917-1921 років) та Голодомор 1921-1922 років, що розпочався одразу потому, призвів до страшного занепаду Херсона, а, відтак, і його культурного життя.

Не оминули книгозбірню і подальші репресії. 30 жовтня 1926 року Віра Шенфінкель повідомляє Херсонській окружній інспекції Політосвіти, що *«...зав. І-м відділом Херсонської центральної державної бібліотеки тов. Соколова Н. М. заарештована у четвер 23 жовтня згідно розпорядження ДПУ»*.

Та, попри ці страшні моменти, в історії бібліотеки як організації відбувалися й приємні події. Вона отримала нове приміщення в Будинку культури ім. Шумського, в 1930-ті роки чималі кошти виділялися на поповнення бібліотечного фонду, який на 1941 рік становив 30 000 примірників. В цей час бібліотека нараховувала більше трьох тисяч читачів.

Як ми бачимо, до II Світової війни усі бібліотеки міста були частиною єдиної мережі з центром у книгозбірні, яку ми зараз знаємо як Херсонську обласну універсальну наукову бібліотеку ім. Олесея Гончара. Цьому сприяли і загальні принципи організації бібліотечної справи в УРСР на той час, і те, що Херсон втратив свій «дореволюційний» статус губернського центру і початок 1940-х років зустрічав як одне з міст Миколаївської області.

Але, після завершення II Світової все змінилося: Херсон став центром нової області, а бібліотеки розділилися на книгозбірні власне міського та обласного значення. Саме тоді, у повоєнні десятиліття, починається історія херсонських міських бібліотек у сучасному значенні цих слів.

*Під час боїв за місто в 1941 та 1944 роках
чимало херсонських кварталів було зруйновано*

Відродження втраченого: Бібліотека № 1

Книгозбірня, яка до війни могла похвалитися чималим фондом та тисячами вірних читачів, мала у повоєнний час розпочинати свій розвиток з самого початку. Вона швидко відроджувалася: вже на 1 січня 1945 року в неї було 2 915 нових, подарованих протягом попереднього року, книг.

Документи того часу дозволяють нам вповні уявити діяльність книгозбірні. Візьмемо, для прикладу звіт **Міської бібліотеки № 1** (в цей час вона носить уже таку назву) за 1945 рік.

«Приміщення бібліотеки в приватному будинку на вул. Ливарній № 22 складається з двох великих кімнат: одна – книгосховище, а інша слугує абонементом та читальним залом.

Бiblioteке 105 лет. Помогите юбиляру!

Сегодня в Херсоне функционируют областная универсальная научная библиотека имени Олесья Гончара и городская централизованная библиотечная система (ЦБС). 34 библиотеки – филиалы ЦБС – обслуживают 84 тысячи херсонцев. В составе ЦБС – и библиотека № 1, коллектив которой готовится 20 марта текущего года отметить 105-й юбилей. 100-летний рубеж не был замечен: он пришлось на год, когда городскому управлению культуры было не до гуманитарных проблем. Впрочем, как и сейчас

Сменив после Великой Отечественной войны 4 адреса на «Военке», библиотека в 1989 году переселилась в просторное помещение в многоэтажном жилом доме на северо-восточной окраине Таврического жилого массива.

Выйдя из троллейбуса маршрута № 12 на конечной остановке «Улица Ворошилова», спросите у любого прохожего, как пройти в библиотеку, и вам покажут направление. Но даже преодолев 100 метров пустырря и подойдя вплотную к зданию, не в любую погоду различить выщелшшу за 15 лет вывеску. Первое впечатление от помещения не ахти: после установки металлической наружной двери стену не оштукатурили. Напольные покрытия вздуты, стертые. Но чистота, уют, отлично оформленные стелды с литературой, внимание и предупредительность библиотечекер располагают. Пока не сядешь на расшатанный стул у расшатанного же стола. И пока не возникнет естественного желания (умышляники и туалет – увы! – не работают).

Начальников городского управления культуры в этой их епархии отродясь не видели. Мра и его замов – тем более. Только фотографии их бросаются в глаза сразу же при входе в вестибюль – на столах

просмотра информации «Библиотека и влада» (см. фото). В периоды избирательных кампаний кандидаты в депутаты органов местного самоуправления не гнушаются заходить в читальный зал – себя показать, привлечь для раздачи свои предвыборные обещания, пообщаться с электоратом, даже расспросить о существующих проблемах библиотеки. Но все прекрасно знают, чем все это кончается: одни не прошли, другие уже достигли своей цели и «подзабыли» об обещаниях.

Стабильный коллектив библиотеки накопил огромный опыт в содействии возрождению украинского культурного наследия и гуманизации общества, взаимодействию с трудовыми и школьными коллективами, советом ветеранов. Когда требовалась жизнь, библиотека активно помогала партии и правительству в мобилизации на досрочное выполнение пятилетних планов, создавала на предприятиях и в организациях пункты обмена книг. Ее работники оказывали непоказушную помощь в самобразовании и воспитании культуры чтения, организовывали клубы по интересам, декады и месячники пропаганды естественной, научной и идеологической литературы. Они расширяли творческое сотрудничество с

предприятиями (библиотечные пункты, бригадные абонементы) и учебными заведениями (профориентация старшеклассников). Пережив в микрорайон новостроек – Таврический жилмассив, где большинство новоселов – молодые семьи, коллектив создал клуб-гостиную семейного общения: «В кругу друзей», объединив в ней интересы детей, юношества и взрослых читателей.

Не в последнюю очередь благодаря библиотеке получили образование и расширили кругозор читателей нескольких поколений. Неужто не заслужил этот единственный в Таврическом жилом массиве культурный центр соответствующего внимания «властей предрешающих»? Когда в 1982 году на общем собрании Херсонской Общественной библиотеки было решено обзавестись собственным зданием, и на эти цели «наскребли» 12 тысяч рублей пожертвований, городская Дума добавила еще 26 тысяч. Не достойный ли пример для мэрии образца 2004 года?

Ведь ныне, чтобы привести юбиляра в божекий вид, средств надо – всего ничего.

За добросовестный труд коллектив награжден многочисленными почетными грамотами, ему присвоено звание «Библиотека отличной рабо-

ты». Здесь действует городская школа передового опыта по вопросам руководства чтением и информационно-библиографического обслуживания. Здесь обучаются и повышают квалификацию работники ЦБС.

По мнению читателей и библио-

течного совета, библиотека № 1 достойна присвоения ей имени Веры Шенфиркаль, основавшей ее в 1899 году как филиал № 1 Херсонской Общественной библиотеки.

Георгий СИРИК,
фото Аллы ЗАГРЕБЫ

*Наповнена подіями історія Бібліотеки № 1
неодноразово висвітлювалася на шпальтах міських газет.
Бібліографія статті – під № 65 в Каталозі джерел*

Бібліотека не забезпечена ні обладнанням, ні технікою. За договором з власником бібліотека має сплачувати 100 карбованців і забезпечена ремонтом даху.

Бюджет. Всього асигнувань на бібліотечну роботу – 27 500 крб, з них на комплектування – 600 крб. Книжковий фонд – 4 158 примірників. Читачів – 1 430. Працівників бібліотеки – 2: завідувач та бібліотекар.

- Юрченко Марія Павлівна – завідувач бібліотекою, 6 класів Херсонської жіночої гімназії та 8-ми місячні бібліотечні курси, стаж роботи – 8 років.

- Семенченко Катерина Федорівна – Херсонська I гімназія та 8-ми місячні бібліотечні курси, стаж роботи – 17 років».

Звіт розповідає нам і про масову роботу книгозбірні.

Повоєнна розбудова Бібліотеки № 1 тривала на тлі відбудови міста. Так наприкінці 1940-х років виглядала вулиця Перекопська (квартал Олександрівської церкви)

«Бібліотека провадить наступну роботу: влаштовує виставки політичної та художньої літератури до всіх знаменних дат, проводить читацькі бесіди і організовує доповіді, лекції; обслуговує працівників хлібзаводу газетними матеріалами щоденно».

В 1950 році Бібліотека № 1 обслуговувала 2 731 читача, з-посеред них 1 235 дітей. До бібліотеки приходять нові покоління працівників; в 1954 році її очолювала вже **Надія Васильєва**.

Отримала вона й нове помешкання: в 1962 році бібліотека переїхала до залів за адресою вул. 40 років Жовтня, 8. Просторе приміщення на 90 квадратних метрів дозволило книгозбірні «дихати вільно» та залучити чимало нових читачів. Але це був ще не кінець її мандрів містом!

Перші книгозбірні для дітей: Бібліотеки № 4 та № 5

Звісно ж, після війни розвивалася не лише Бібліотека № 1. Як ми вже зазначали, саме цей час став періодом започаткування сучасної мережі бібліотек міста. Погляньмо ж, як з'явилися і «стали на ноги» інші книгозбірні.

15 березня 1948 р. для читачів відкрилась **Бібліотека для дітей № 4**, вона запрацювала в приміщенні Херсонської середньої школи № 7. Керівником книгозбірні стала *Лідія Кашулевська*, в січні 1950 року її змінила *Ліна Жиболда*, а її, в свою чергу, *Галина Гаран*, яка очолювала бібліотеку з 1951 по 1967 рік. Згодом, в період централізації бібліотек міста, вона ж стала заступником директора Херсонської централізованої бібліотечної системи по роботі з дітьми.

Якою була бібліотека № 4 в перші роки роботи? На кінець 1948 року її книжковий фонд нараховував 2 400 примірників, на той період послугами бібліотеки користувались 762 читачі, котрим за рік було видано 16 764 примірників книг.

З перших днів свого існування бібліотека розгорнула роботу по вихованню підростаючого покоління. За перші три роки вона використовувала різні форми і методи бібліотечної роботи, удосконалювала і покращувала свою діяльність.

У 1960 році бібліотека № 4 одержала нове приміщення по вул. Київській в приватному секторі, і продовжувала обслуговувати читачів шкіл № 7 (в стінах якої колись розпочалась її робота) та № 35.

Її популярність серед читачів – адже йдеться про першу спеціалізовану бібліотеку міста для дітей – зростала.

В 1950-ті та 1960-ті роки важко було знайти херсонського школяра, який не був би читачем котроїсь з міських бібліотек, в першу чергу – дитячих

Карантинний острів в першій половині ХХ сторіччя

Невдовзі після появи цієї книгозбірні у місті з'являється й **Бібліотека для дітей № 5**: її створено у третьому кварталі 1949 року. На час створення бібліотека була розміщена у приміщенні клубу Карантинного острова і мала площу 24 квадратних метри, дві пересувки. На першому році свого існування бібліотека отримала 1 368 примірників і залучила 250 читачів.

Протягом перших десятиліть своєї діяльності книгозбірня декілька разів змінювала приміщення та штат, а документів, що розповідали б про її діяльність у цей період збереглося обмаль. Окрім уже сказаного, відомо лише, що до 1970 року її очолювала **Галина Притула**.

Книгозбірні середмістя: Бібліотека № 6

Влітку 1950 року в приміщенні школи № 28 відкривається нова бібліотека для дорослих, **Бібліотека № 6**.

60-ті роки відзначилися в роботі бібліотеки деякою стабільністю. Планові показники постійно виконувалися, удосконалювались бібліографічна робота, велися два каталоги (алфавітний та систематичний) з тематичні картотеки. Поповнювалась книжковою формою (1960р. - 23,229пр. 1969 - 25014 пр.кн.).

В бібліотечній працювало 4 робітники, усі з бібліотечною освітою. Колектив проводив велику роботу по пропагуванню літератури. Обслуговувалися усіма секціями №2, 11, 1. Масові заходи завжди були актуальною тематикою. Постійно проводились літературні вечори, гостиньки, конференції та обговорення книг. На протязі цих років робота колективу відзначалася грамотами та подяками:

✓ 1958р. - колектив бібліотеки був нагороджений грамотою Управління культури за високі показники в роботі та виконанні умови естафети культури, присвяченої 40-річчю ВЛКСМ.

✓ 1962р. - колектив був нагороджений почесною грамотою за виконання плану по обхвату читачів, книговчдці та масовій роботі.

Коллективування бібліотеки відбувалося за рахунок бібліотечного колектора, мезначну долю складав кн. магазин та інші види колективування. Відсоток галузеві літератури був 33%, зростало колективування українською літературою (1962р. - 19%, 1969р. - 21%).

В 1968 році в зв'язку з реконструкцією заводу, бібліотека була переведена в приміщення (51 м²) по вул. Робітничій. Поміщення було зовсім не пристосоване під бібліотеку, з печиним опаленням та потребувало капітального ремонту.

Окрім згаданих у тексті історичного нариса книгозбірень, в 1950-ті та 1960-ті роки з'являються й інші бібліотеки. Сторінка з рукопису про історію Бібліотеки для дітей № 7 (заснована в жовтні 1950 року) дає уявлення про її роботу

Першою завідуючою Бібліотеки № 6 було призначено **О. Загоруй**. До штату бібліотеки ввійшло ще три бібліотекарі.

З довідки про перевірку виконання соціалістичного договору, укладеного між бібліотеками № 1 і № 6, знайденої в Державному архіві Херсонської області працівниками шостої філії, ми дізнаємося, що за I квартал 1951 року кількість читачів книгозбірні складала 480 херсонців, книговидача – 3 751 примірник, а відвідування – 3 560. Книжковий фонд на 1 січня 1951 року нараховував 1939 екземплярів.

Завідував на той час бібліотекою **О. Туровський**, в бібліотеці працювало ще два бібліотекарі: колектив книгозбірні за один рік повністю змінився.

Бібліотека розміщувалася в двох кімнатах (28 квадратних метрів): одна – книгосховище, друга – абонемент з трьома столами. Кімнати для проведення масових заходів не було. Книжковий фонд уже складав 12 235 книг. Комплектування бібліотеки здійснювалося через біб-колектор, книготорг, військторг та союздрук.

Бібліотека склала систематичний каталог і приступила до створення службового каталогу. Кількість її читачів у цей час невідома, а от книговидача складала 29 496 екземплярів. Бібліотека проводила значну масову роботу, і не тільки в бібліотеці, а й у міській пожежній команді, артілі «Родина», облавтотресті.

Бібліотека організувала лекції (22), доповіді, літературні вечори (3), читацькі конференції (2), обговорення книг (6), голосні читки (112), бесіди, огляди книг, оформляла бібліотечні плакати (10), виставки (20), альбом газетно-журнальних статей, склала 4 рекомендаційні списки.

*Мешканці центру міста протягом усієї історії
Бібліотеки № 6 були її головними читачами
(на фото – Площа Свободи)*

Значно більше інформації про роботу книгозбірні її працівникам вдалося знайти в міському архіві, адже там збереглися звіти про роботу бібліотеки з 1966 року та інші цікаві матеріали (накази управління культури, штатні розписи, кошториси тощо).

Так, з довідки про роботу Херсонської міської бібліотеки № 6 від 2 квітня 1966 року дізнаємося, що фонд бібліотеки становив 24 067 примірників.

Її завідуючою була **Антоніна Івахіна**, 1926 року народження (освіта незакінчена вища, стаж бібліотечної роботи – 12 років).

До штату працівників входило ще два бібліотекарі.

1960-ті та 1970-ті роки – це час активної розбудови сучасного центру міста

«...В связи с тем, что библиотека размещается на задворках и отгорожена от улиц многоэтажными домами, читателям трудно ее найти. Количество их становится меньше и меньше. В 1965 г. обслужено 1 481 читателей (в т.ч. детей до 16 лет – 371). Хотя запланировали 2 тысячи. Недовыполнен план на 519 человек. Выдано литературы 48 239 экземпляров (по плану – 45 000). Из-за отсутствия книгохранилища ежегодно библиотекой списывается около 2 000 книг, а получено 1 580 экземпляров...».

Це виписка з протоколу засідання позаштатного відділу культури, яка свідчить про те, що бібліотека потребувала більшого приміщення. Читального залу взагалі не було. Незважаючи на труднощі, бібліотека проводила значну масову роботу. На консервному заводі бібліотека організувала радіошколу культури. Працювала пересувка.

Загальний вигляд Заводу склотари

Книгозбірні у нових районах: Бібліотеки № 11 та № 16

Місто зростало, а разом з ним зростала й кількість бібліотек. Як керівництво міста обирало район, де слід відкрити нову книгозбірню? Поглянемо, як з'явилася **Бібліотека № 11**.

Одна із частин міста Херсона носить дивну назву – «селище склотари». А початок свій бере вона з 1932 року, коли у вересні почали будувати Херсонський консервний завод. І щоб забезпечити його тарою – у серпні 1938 року ввели в експлуатацію Завод склотари, який спеціалізувався на випуску трьох-, одно- і півлітрових банок. До кінця 1938 року їх виготовили більше 6 мільйонів одиниць. Запишалася важлива незалагоджена проблемна ситуація: житло для робітників заводу, адже їм доводилося довго добиратися на роботу (декому – навіть дві з половиною години).

На Заводі склотари

Заводу склотари належав автомобіль ГАЗ-ММ, який використовували для транспортування херсонців. Але робітників було багато, тож не кожен користувався послугами перевізника.

Відтак, уже в повоєнні часи керівництво заводу прийняло остаточне рішення про побудову комплексного поселення для робітників. Для цього згодилися степові простори між власне містом та Кіндійськими хуторами.

З часом тут постав Херсонський бавовняний комбінат і район ХБК, тож поселення збільшилося і виникла потреба в розвитку його інфраструктури. Тут з'явилися свої школи, дитячі садки, лікарні, аптеки, магазини.

І, врешті, у 1952 році тут запрацювала й Бібліотека № 11! В липні 1952 року Херсонський міськвиконком приймає

рішення про створення образу трьох міських бібліотек: Бібліотеки № 11, **Бібліотеки для дітей № 10** та **Бібліотеки № 9**.

Місцем розташування першої з них було визначено перший поверх гуртожитку заводу склотари. Маленька кімната, площею 45 квадратних метрів і стала приміщенням бібліотеки, фонд якої нараховував тоді 2 604 екземпляри книг. За перший рік роботи бібліотеки в ній зареєструвалися 528 читачів, а книговидача складала 5 824 екземпляри книг.

У 1950-х роках бібліотеки комплектувалися книгами самостійно за рахунок виділених фінансовим відділом Херсонського міського виконавчого комітету грошей. Тож працівники книгозбірні складала кошторис, за яким купували інвентар, книги, виплачували заробітну плату, здійснювали ремонтні роботи. Протягом 1953 року бібліотека № 11 придбала книг на суму 22 300 карбованців (4 854 екземпляри). Загальна кількість книг в бібліотеці складала на той час 5 996 екземплярів (з них українською мовою 2 219, а російською – 3 746). 1 січня 1956 року книжковий фонд книгозбірні нараховував 11 082 екземпляри. Він активно поповнювався технічною літературою, що за три роки зросла в кількості від 54 (1953 рік) екземплярів до 467 (1956 рік).

Втім, не обходилося й без «ознак часу»: у той час фонди поповнювалися здебільшого суспільно-політичною літературою, «найпопулярнішими» її авторами були, без сумніву, Карл Маркс, Фрідріх Енгельс, Володимир Ленін та Йосип Сталін. Протягом 1952 року книг «класиків марксизму» в Бібліотеці № 11 отримали 307 екземплярів, у той час як прикладної літератури з сільського господарства лише 4 примірники.

Робітники Заводу склотари та Консервного заводу були основними читачами Бібліотеки № 11

Цікаво, що розклад роботи бібліотеки залежав від графіку праці робітників на заводі й мав наступний вигляд: з 13:00 до 21:00, вихідний день – вівторок.

Згодом, в березні 1960 року неподалік від селища склотари – в новопосталому мікрорайоні Східний – було створено й **Бібліотеку № 16**. Через три роки її фонд нараховував 15 432 книг, а читачів було 1 765, з них 612 дітей. Документи тих років розповідають нам, що протягом 1962 року в бібліотеці відбулося 64 масових заходи, а ще працівники книгозбірні організували 40 книжкових виставок. В перше десятиліття роботи бібліотеки її очолювала **Надія Лісовець**, яку в 1970 році змінила **Ніна Шалагон**.

Новий корпус Херсонського електромашинобудівного заводу на вул. Ушакова, 1961 рік. Центр міста

Нові книгозбірні «старого Херсона»: Бібліотека № 13 та Бібліотека № 14

Але ще до створення цієї книгозбірні розпочалася історія іншої бібліотеки, яка постала в центрі міста. 16 січня 1954 року міськвиконком видав постанову «Про надання приміщення міській **Бібліотеці № 13**». Це приміщення знайшлося за адресою вулиця Червонофлотська (зараз – Богородицька), 29. За цією адресою бібліотека знаходиться і тепер, але приміщення вже інше. Щоб розповісти як таке сталося, треба звернутися до історії міста. На місці будинку, де зараз знаходиться бібліотека, колись були приміщення, які належали громаді Церкви Різдва Богородиці, відомої в народі як «Монастирок».

*«Монастирок» на початку ХХ сторіччя.
Фотографію зроблено з боку подвір'я, навколо якого в
повоєнний час збудовано ряд нових будинків.
В одному з них сьогодні розміщується й
Бібліотека № 13 ім. Бориса Грінченка.
Сьогодні будівлю церкви, яка була сильно понівечена
перебудовами, відновлено, але її зовнішній вигляд децю
відрізняється від початкового*

Зберігся переказ, що вона була заснована у 1799 році трьома ченцями, звідси й пішла її «народна» назва. В 1930 році церква, як і більшість інших храмів, була закрита, а її приміщення відійшло «на культурні потреби» 8-й трудовій школі (зараз це школа № 34). З церкви та її приміщень зробили спортивну залу та учбові майстерні; і ось в одному з цих приміщень через кілька десятиліть знайшлося місце і для нової бібліотеки.

Спочатку це була бібліотека для дорослих з дитячим відділом, читальним залом та абонементом. Її фонд налічував 7 867 екземплярів видань на початок 1955 року, а вже через рік збільшився майже вдвічі – до 15 624 примірників. На той час у книгозбірні працювало чотири бібліотекарі включно з завідуючою. Читачів у 1955 році нарахували 2 418, в тому числі дітей до 16 років – 861. Вже тоді читачі бібліотеки користувалися міжбібліотечним абонементом (МБА). Так, у 1955 році по МБА було взято 12 екземплярів видань.

В початковому приміщенні бібліотека знаходилася 10 років, до 1966-го. За цей час число читачів зросло до 3 703 (1965 рік), кількість бібліотечного фонду збільшилася до 25 061 екземпляра, а книговидач за рік було 70 018 одиниць.

В тому ж таки 1954 році на вулиці Іллі Кулика, що історично була північною межею району Млини, гостинно відкриває свої двері **Бібліотека № 14**, книжковий фонд якої налічував на початку 1 000 примірників. Але інтерес до книги був не абиякий, адже читачами книгозбірні стало одночасно 800 читачів. Через деякий час бібліотека впровадила передовий досвід інших визначних бібліотек і однією з перших в Україні впроваджує відкритий доступ до книжкового фонду.

Навпроти історичних «Млинів» у ХХ сторіччі розрісся великий комплекс будівель Комбайнового заводу (один з його цехів – на фото 1946 року). Межею між ним та Млинами стала вул. Іллі Кулика з Бібліотекою № 14 на ній

Кількість її читачів і відвідувань зросла вдвічі. Досвід роботи бібліотеки приїздили переймати з різних міст України, а за удосконалення відкритого доступу до книжкового фонду бібліотека була нагороджена грамотами найвищого державного рівня.

На околицях міста: Бібліотека № 15

26 грудня 1959 року в Херсоні відкрилась ще одна бібліотека – **Бібліотека № 15**. За клопотанням міського відділу культури від 6 липня 1959 року виконком Міської ради вирішив виділити асигнування на придбання матеріалів для будівництва книгозбірні. Було відведено

земельну ділянку на Північному селищі по вулиці Некрасова загальною площею 600 квадратних метрів. Першою завідувачкою бібліотеки була призначена **Олександра Толстова**.

1960-й рік став першим роком роботи бібліотеки. До неї надійшло 9 112 примірників книг. Читачів – 1 601. Книговидача за рік складала 41 060 примірників. За 1960 рік в бібліотеці було оформлено 42 книжкові виставки, проведено 8 літературних вечорів та 26 оглядів літератури.

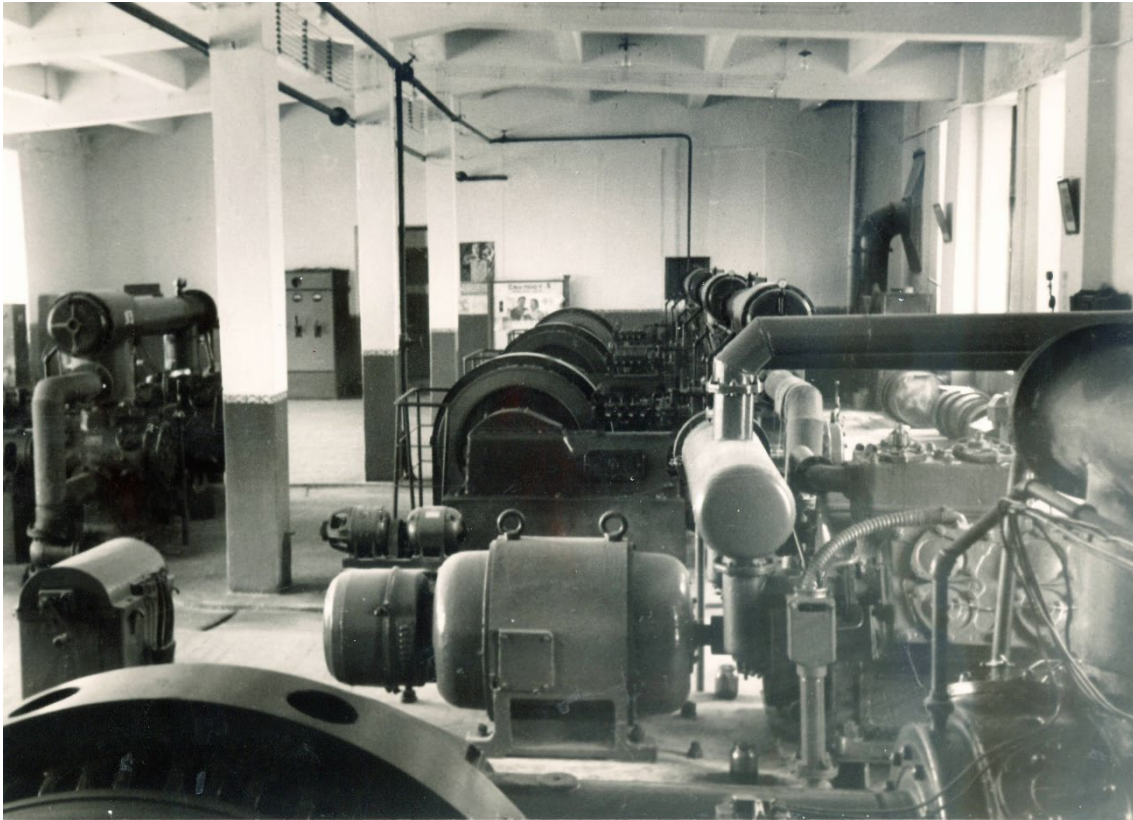
Бібліотекарі та їхні читачі: Бібліотеки № 11 та № 12

Якою була буденна робота книгозбірень міста в повоєнні десятиліття? Звернемося, для прикладу, до історії **Бібліотеки № 11**. Масова робота бібліотеки велася в таких напрямках: лекції, виставки, доповіді, бібліотечні плакати, літературні вечори, читацькі бесіди, конференції, читання вголос.

Основна категорія читачів, для якої це все проводилося – робітнича молодь. І в гуртожитку, і в цехах заводу склотари молодь пізнавала книжкову мудрість, а працівники бібліотеки несли літературне слово в маси.

У бібліотеці збереглися окремі матеріали з досвіду роботи за 1957 рік, зокрема, серед них матеріали підготовки до Вечора для молодих робітників «Праця пролетаря в радянській літературі».

Працівники книгозбірні підготували ґрунтовну інформацію, вибрали чимало художніх книг, у яких описували покликання трударя, мету його життя і значення праці для країни та людства.

Працівники Бібліотеки № 11 неодноразово відвідували цехи Заводу склотари з просвітницькими заходами

Того ж дня організували книжкову виставку в будинку культури заводу, яка була присвячена темі творчої праці. На цьому вечорі завідувач читальним залом бібліотеки Виноградова прочитала лекцію на тему «Художня література в творчій праці робітників», а потім активісти бібліотеки Ігнатенко, Коваленко, Плєскач та інші зачитали фрагменти художніх творів. А наприкінці заходу учасники художньої самодіяльності заводу представили декілька пісенних номерів!

У архівах бібліотеки про 1960-ті збереглися дані, що стосуються збільшення штату (четверо працівників і завідувач бібліотеки). Книжковий фонд складає вже 25 654 екземпляри. Різноманітними були і форми

популяризації книги: вечори обговорення, читання вголос, виставки тощо.

За активною роботою цієї та інших книгозбірень стояли живі творчі люди, про яких не годиться забувати. У 1970-ті роки Бібліотекою № 11 керувала **Валентина Малета**. Вся енергія цієї жінки-керівниці була направлена на виховну роботу серед молодого покоління херсонців. Її часто можна було побачити в гуртожитку ХБК, в цехах на заводі склотари, в кабінетах партійних та комсомольських організацій. Не дивно, що Валентина Володимирівна була нагороджена грамотою міського відділу культури, а в наказах обласного управління культури їй оголосили подяку.

В 1969 році в бібліотеці зник дитячий відділ, відтак впали показники книговидачі і зменшилася кількість читачів (адже там обслуговували аж 1 000 дітей).

Проте, завдяки натхненній праці Валентини Малети бібліотека і далі працювала активно: залучалися нові читачі, проводилися масові заходи, працівники книгозбірні дбали про культуру читання, заохочували молодь до активного відпочинку після нелегких робочих днів. Своїй завідувачці допомагали у нелегкій праці колеги – **Марія Зеброва**, котра завідувала читальним залом, та молода бібліотекарка **Галина Теплицька**. А одним із найсумлінніших та талановитіших працівників Бібліотеки № 11 був **Володимир Клева**, робота якого тут припала на 1960-ті роки. Саме з його активністю пов'язане згадане вище "зникнення" дитячого відділу книгозбірні: він виріс в окрему **Бібліотеку для дітей № 12** і довгий час її засновник працював там завідувачем. Любов до книг, яка була властива Володимиру Аврамовичу, передавалася і читачам бібліотеки.

УСТАВ

Клуба Любителів Фантастики

Клуб любителів фантастики создан на базе бібліотеки-філіала №12 Херсонської ЦБС з метою організації дозуга населення, розвитку у нього увлеченості, фантазії, чувства юмора, наблюдательності, літературного смаку.

1. Членом клубу може бути будь-який чоловік незалежно від пола, віку та роду діяльності, який:

- 1.1 Признає справжній устав;
- 1.2 Читав, любить і серйозно відноситься до фантастики;
- 1.3 Умеє вести дискусію на будь-яку тему.

2. Член КЛФ **ОБЯЗАН**:

- 2.1 По можливості приймати активну участь у всіх заходах, проводимих клубом;
- 2.2 Популяризувати наукову фантастику як мистецтво;
- 2.3 Проявляти ініціативу та самодіяльність;
- 2.4 Бережливо відноситися як до своїх, так і до чужих книг, незалежно від їх належності.

3. Член КЛФ має **ПРАВО**:

- 3.1 Вибирати і бути обраним до президіуму клубу;
- 3.2 Свободно обговорювати на зборах клубу всі питання НФ, вносити пропозиції, відкрито висловлювати та захищати своє ставлення;
- 3.3 Використовувати Єдиний фонд ЦБС, Міжбібліотечний абонемент та особисті бібліотеки на пільгових умовах, суворо дотримуючись п.
- 3.4 Привертати до членства в клубі нових людей, давати рекомендації/устні/ про прийом до клубу.

4. Питання про прийом до членів КЛФ, а також про виключення може бути вирішено тільки на загальному зборі клубу. Прийом відбувається за умови, що стажер витримав випробувальний термін. Рішення про виключення вважається прийнятним, якщо за нього проголосує не менше двох третин членів клубу.

Сторінка зі Статуту Клубу любителів фантастики Бібліотеки для дітей № 12. Публікація роману радянського фантаста Георгія Мартинова «Калісто» (1957 рік) спричинила появу нового для СРСР явища – створення фангуртків, які гуртувалися переважно при дитячих бібліотеках. Згодом ці гуртки перетворилися в ширші об'єднання – Клуби любителів фантастики

Чимало жителів селища склотари та прилеглих частин міста досі пам'ятають про нього як про високоінтелектуальну і виховану людину. Після централізації бібліотек міста (про це йтиметься далі) Володимир Клева очолив відділ комплектування в Центральній бібліотеці ім. Лесі Українки. Але після виходу на пенсію у 1985 році він повернувся до «рідної» йому Бібліотеки № 11. Своім досвідом він залюбки ділився з молодими працівниками. Його поважали і цінували не лише колеги, а й читачі. У лютому 1994 року Володимир Аврамович пішов з життя, все ще залишаючись працівником Херсонської централізованої бібліотечної системи.

У 1970-х роках до Бібліотеки № 11 прийшла працювати молода й енергійна *Лілія Шило*, яка незабаром очолила книгозбірню. Перше, що вона зробила на новій посаді - налагодила контакти з профспілковою бібліотекою заводу. З заводським бібліотекарем Інною Колінько у неї склалися хороші товариські стосунки. Спільно вони тепер проводили вечори читання, обговорювали нові книги, які надходили до обох бібліотек, організовували читацькі конференції, інформаційні огляди, зустрічі з відомими херсонцями, різноманітні пам'ятні дати і свята.

І Лілія Шило, як завідувача бібліотекою, прагнула розкрити й розширити фонди технічної літератури. У цьому їй охоче допомагав актив профспілкової бібліотеки заводу, разом з яким обрали найважливіші теми: якість роботи, нові технології обробітку скла, технічний прогрес, творчість у технічному просторі, збільшення виробничого потенціалу.

Читацькі конференції стали в той час найпопулярнішою формою роботи, так в ході однієї з них, проведеної спільно, мова йшла про честь і гордість за свою працю.

Прилеглі до селища склотари нові райони міста – ХБК, селище Текстильників, Східний – надзвичайно розрослися і перетворилися на «місто у місті». Найбільшою його бібліотекою тривалий час лишалася Бібліотека № 11

Назва конференції звучала так: «Горджуся своєю професією». В добрій пам'яті лишився також вечір трудової слави «Ми Батьківщину славимо працею!» і святковий вечір «Достойно жити і трудитися». Двічі на рік бібліотеки проводили спільний аналіз читання робітників заводу, що сприяло кращому розумінню читацького інтересу, його переваг.

Також бібліотекарі разом підбирали нові форми роботи, які б відповідали потребам часу, почали популяризувати бригадну працю, переконували у її ефективності. Так був започаткований бригадний абонемент в цеху складання блоків; і з цією метою склали спеціальний список читачів бригади, при цьому вказавши суспільні обов'язки

кожного, інтереси та захоплення. Робітники подавали заявки для підбору навчальної літератури на допомогу виробництву. Не забували і про книги для душі. Робітники мали право користуватися фондами міжсоюзної та державної бібліотечних систем.

Напередодні нової доби: Центральна бібліотека

Центральна міська бібліотека, що носить нині ім'я Лесі Українки, була організована на підставі наказу обласного управління культури у вересні 1969 року на базі міської Бібліотеки № 13. У такій якості вона функціонувала до березня 1970 року.

У березні 1970 року Центральна бібліотека отримала нове приміщення у мікрорайоні ХБК на першому поверсі гуртожитку № 17 Херсонського бавовняного комбінату. На той час у мікрорайоні мешкало близько ста тисяч херсонців, але мережа міських бібліотек була там практично не представлена.

У новому приміщенні бібліотеки відкрила свої двері 5 листопада 1970 року. До кінця року в неї було вже 1 733 читачі, а книжковий фонд налічував 52 475 примірників.

Бібліотека тоді розділялася на відділ обслуговування (з абонентом для дорослих, читальним залом, юнацьким абонементом), відділ комплектування і обробки літератури та організації каталогів і методико-бібліографічний відділ.

Штат бібліотеки нараховував 12 працівників на чолі з завідуючою.

У 1971 році, у зв'язку зі сторічним ювілеєм Лесі Українки, за клопотанням бібліотеки, їй було присвоєне Лесине ім'я.

Запрошення на тематичні заходи почесних гостей – давня традиція бібліотек міста. Херсонець В. Кедровський виступає перед читачами Бібліотеки № 14

Книгозбірня активно розвивалася і в 1973 році обласна Рада з питань культурного будівництва, обласне управління культури і президія обласного комітету профспілки працівників культури присвоїли їй звання «Бібліотека відмінної роботи», про що свідчить наказ Херсонського міського виконавчого комітету від 9 вересня 1976 року.

З турботою про дітей: Бібліотека № 21

І після появи Центральної бібліотеки у районах міста продовжувалося створення потрібних громаді бібліотек.

Бібліотекарі розповідали херсонцям про книгу не лише у власних залах, а й на сторонніх майданчиках. Один з бібліотечних пунктів видачі книг діяв у гуртожитку № 2 тресту «Херсонпромбуд»

Так, рішенням Херсонського міськвиконкому у грудні 1975 року у приватному секторі мікрорайону Північний, на вулиці Коста Хетагурова, була відкрита **Бібліотека для дітей № 21**. Засновниками бібліотеки стали її перша завідувача **Марфа Дяченко** та бібліотекар **Діна Щербаченко**.

Загальна площа бібліотеки була лише 45 квадратних метрів, на ній і зосередився діючий фонд, яким користуються відвідувачі. Вона складається з трьох кімнат: абонемент молодшого віку, абонемент середнього та старшого віку, читальна зала. У бібліотеку завезли нові залізні стелажі, стільці, столи та технічні приладдя: програвач «Концертный», діапроектор «Спутник», фільмоскоп, а також діафільми та грамплатівки.

Книжкова виставка в одній з бібліотек міста

Для відкриття бібліотеки було зібрано 3 394 екземпляри книг, які надійшли з різних бібліотек: з бібліотеки № 4 – 265, з обласної дитячої бібліотеки – 500, з бібліотеки № 15 – 2 568. А ще 61 примірник подарували перші читачі книгозбірні!

У перший рік роботи Бібліотеки № 21 нею було залучено 1 222 читачі, це були діти Північного мікрорайону: дошкільнята, учні шкіл № 33 та 4.

*Під час одного з «молодіжних» заходів
херсонських бібліотек*

Як бачимо, міські бібліотеки Херсона активно розвивалися та розширювалися. Відтак, настав час, коли їхня окремішність одна від одної стала шкодити подальшому зростанню. Назріла необхідність об'єднати херсонські книгозбірні в межах єдиної бібліотечної організації. І в 1976 році така організація з'явилася.

ЄДИНА МЕРЕЖА БІБЛІОТЕК МІСТА

Херсонська централізована бібліотечна система

Наказом № 7 від 20 жовтня 1976 року по відділу культури Херсонського міського виконавчого комітету в місті була проведена централізація масових бібліотек.

На той час мережа бібліотек міста складала 29 книгозбірень: 14 міських, 4 селищних, 3 сільських, 8 дитячих та мала загалом 76 672 читачі (а книжкові фонди усіх книго-збірень разом нараховували 680 121 примірник друкованих видань).

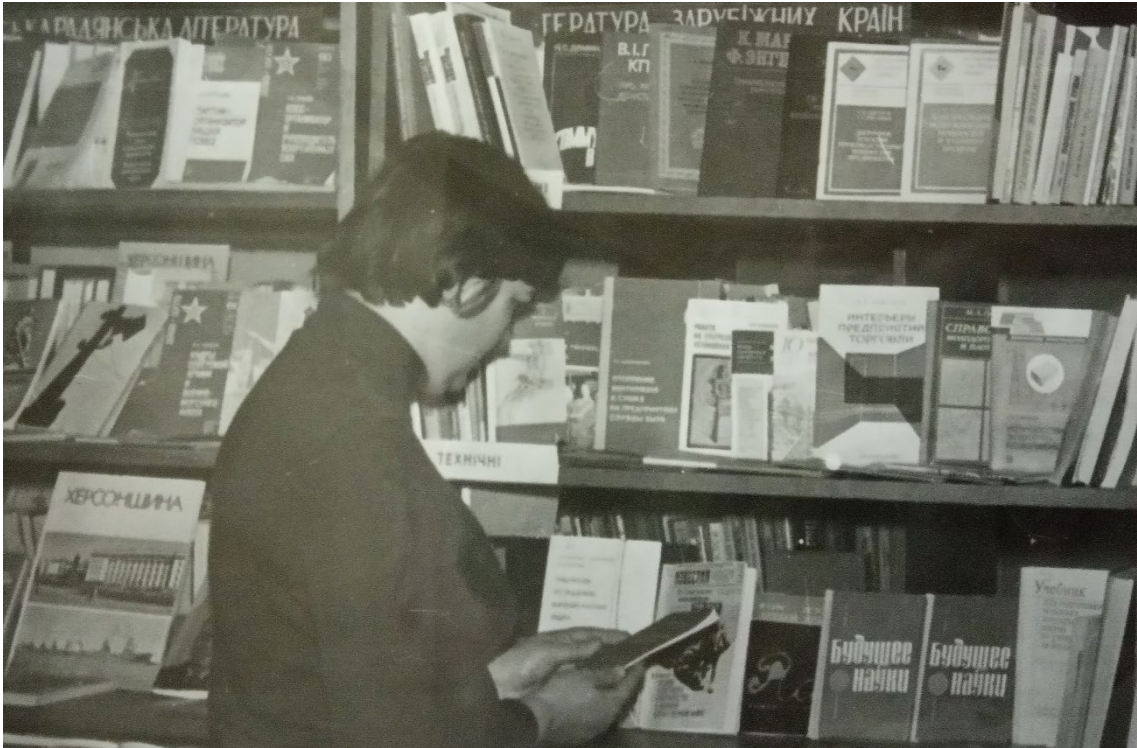
При цьому книжковий фонд Центральної бібліотеки мав 107 534 примірники, а кількість її читачів сягнула 7 312, з них 2 390 складало юнацтво.

Після створення Херсонської централізованої бібліотечної системи відділи Центральної бібліотеки організовували та спрямовували її діяльність, здійснювали централізоване комплектування книгозбірень книгами, облік і обробку літератури, вели центральний довідково-бібліографічний апарат, оперативно забезпечували всіх читачів міста літературою та інформацією, організовували комплексну пропаганду книги, координували масову роботу з бібліотеками-філіями.

Центральна бібліотека ім. Лесі Українки стала помітним осередком культури в місті Херсон.

Зростала кількість масових заходів, які проводилися в бібліотеках міста.

Наприклад, в 1980 році у **Бібліотеці № 16** відбулося 77 заходів (з них 26 для дітей).

Одна з книжкових виставок Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки

Варто підкреслити, що книгозбірня активно працювала з працівниками промислових підприємств міста, про що свідчать тематичний вечір «Немає на світі почеснішого звання, ніж робітник», який відбувся безпосередньо в цеху заводу скловиробів, та День спеціаліста «Механізми в сучасній техніці виноробства» (він був спрямований на працівників винзаводу).

Загалом, у той період в основу роботи з читачами було покладено принцип диференційованого обслуговування користувачів. Робітники-текстильники, працівники апарату органів виконавчої влади, учні шкіл, студенти... Їхнє обслуговування здійснювалося з урахуванням вікових, соціальних і професійних особливостей.

Центральна бібліотека для дітей

У 1982 році **Бібліотека для дітей № 4**, яка після створення Херсонської централізованої бібліотечної системи отримала назву **Центральної бібліотеки для дітей**, була переведена в район ХБК, на проспект Текстильників, 9, де знаходилась до 1998 року. Новий район дозволив книгозбірні поглибити координаційну роботу з позашкільними дитячими установами. В тісному контакті з Дніпровським будинком піонерів, кінотеатром «Супутник», дитячим кафе «Золотий ключик» проводяться масові заходи, спільно з ними відкриваються тижні книги та тижні музики. Лишилися докладні матеріали про книжковий фонд Центральної дитячої бібліотеки цього десятиліття. Він був універсального характеру і щорічно поповнювався новими виданнями: не лише книгами, а й кіно-, фото- і фонографічними матеріалами.

Попит читачів зростав з кожним роком. Наприкінці 1980-х та на початку 1990-х років докорінно змінюється курс шкільної літератури, вводяться в курси шкільних програм нові автори, які відсутні в фондах бібліотеки. Зростає більше читацьких потреб на літературу ВСО та МБА.

Активніше використовуються тематичні добірки, майже втричі виростають індивідуальні замовлення. Колектив бібліотеки докладає багато зусиль, щоб він не залишився не виконаним.

В цей час бібліотека приділяє велику увагу індивідуальній роботі, вивченню читацьких інтересів, керівництву їх читанням. В практику роботи, ввійшли такі форми як «Захист читацького формуляру», читацькі конференції різного тематичного спрямування тощо.

*Прспект Текстильників у 1980-ті роки.
В це десятиліття на ньому розмістилася Бібліотека для дітей № 4 (Центральна бібліотека для дітей Херсонської централізованої бібліотечної системи), згодом він став домівкою для Бібліотеки № 23 та Бібліотеки № 9*

Ще на етапі спорудження будинку з запланованими приміщеннями Центральної бібліотеки його будівництво активно обговорювалося в херсонській періодиці. Бібліографія статті – під № 11 в Каталозі джерел

При бібліотеці для учнів 6 класів працював клуб за інтересами «Умілі руки». Він об'єднав дітей, які вміють майструвати, вишивати, ліпити. Для членів клубу проводилися 8-9 занять на рік, а форми роботи найрізноманітніші. Тут поєднувалися індивідуальна і масова робота. Це допомагало дітям поглибити інтерес до вивчення літератури.

Центральна бібліотека ім. Лесі Українки

У 1982 році **Центральна бібліотека** переселилася в спеціально збудоване приміщення у будинку на вулиці Карла Маркса (Потьомкінській), де вона знаходиться й дотепер.

Тут книгозбірня розгорнула дорослий та юнацький абонементи, читальні та інформаційний зали; інформаційно-бібліографічний відділ, відділи комп-

лектування і обробки літератури, організації та використання єдиного фонду, організаційно-методичний відділ.

Через рік після переселення бібліотеки до нового приміщення «Наддніпрянська правда» писала: *Книжковий фонд бібліотеки вже перевищує 120 тисяч томів, відвідує бібліотеку 8000 читачів. Окреме просторе приміщення займає книгосховище звідки усім бібліотекам-філіям видаються у тимчасове користування книги, що є в одному екземплярі. В бібліотеці створені умови для роботи по підвищенню професійної майстерності бібліотекарів обласного центру, вивчення нових ефективних методів праці, запозичення передового досвіду.*

У ті роки перед бібліотекою постали нові завдання, спрямовані на покращення якості бібліотечного обслуговування читачів. Основна увага приділялася покращенню індивідуальної роботи з читачами.

Нові книгозбірні системи: Бібліотека № 23

Уже в межах Херсонської централізованої бібліотечної системи продовжує зростати бібліотечна мережа міста. В березні 1978 року було видано наказ директора Херсонської ЦБС про утворення **Бібліотеки № 23**, що носить сьогодні ім'я Івана Багряного. Спочатку бібліотека розміщувалась на проспекті Текстильників, 9, а згодом, з метою покращення умов праці та обслуговування читачів, восени 1982 року бібліотека отримала інше приміщення, що було орендоване міськвиконкомом – вже знайомий нам з історії Центральної бібліотеки перший поверх гуртожитку за адресою вул. Іллі Кулика, 131а.

Після проведення централізацій застатку фон-
да довелося віддати в центральну бібліо-
теку, зменшалося також і фінансування
на придбання нової літератури.

На початку 80-тих років фонд бібліотеки
складав 22.685 книжок, 38% з яких була
заузева література. 35% фонду були книги
на українській мові, але не користувалися
великим попитом.

Велася бібліографічна робота. В бібліотеці
були алфавітний та систематичний ката-
логи, з тематичні картотеки, каталог
мотивів всесвіту.

Бібліотека була також і базою для підготов-
ки бібліотечних кадрів. Багато вчителів
культпросвіт. Членими проходили практику
в бібліотеці, де які з них і досі працюють
на керівних посадах в бібліотечній мережі
міста.

Постійно підвищувався і професійний рівень
робітників бібліотеки. Вивчалися нові гості
удосконалювалися бібліотечні та технологі-
чні процеси, вивчалися і упроваджувалися
передові методи та заходи праці.

На протязі цього десятиріччя колектив
також неодноразово нагороджувався
погребними грамотами:

1980 рік - за досягнення в соціалістичному
змаганні на честь 140р. з дня народ-
ження В.І. Леніна.

1981 рік - бібліотеці присвоєно звання
культурно-освітньої установи
відмінної роботи.

1982 рік - нагорода за активну участь
в республіканському огляді бібліотек
на честь 60-річчя Всесоюзної піонерсь-
кої організації ім. В.І. Леніна.

Сторінка з рукопису про історію Бібліотеки для дітей № 7,
яка розповідає про період після централізації книгозбірень

Цільовим контингентом Бібліотеки № 23 з самого початку
було юнацтво, що навчається у середніх та вищих учбових
зкладах міста. Колектив співробітників налічував 6 осіб:

завідувачка, 2 працівника читального залу, 1 бібліотекар абонементу, 2 технічних працівника – прибиральниця та гардеробниця. З дня відкриття філії і до грудня 1998 р. завідувачкою була **Броніслава Сандік**.

На прикладі історії Бібліотеки № 23 можна побачити, яким згубним був для бібліотечної сфери радянський ідеологічний диктат. В постанові ЦК КПРС від 8 травня 1974 р. «Про підвищення ролі бібліотек в комуністичному вихованні трудящих і науково-технічному прогресі», яка стала програмною для працівників бібліотек на багато років, бібліотеки були визначені як опорні бази партійних організацій в комуністичному вихованні населення, зокрема, молоді, як важливі соціологічні та інформаційні заклади. Що ж це означало на практиці?

В Бібліотеці № 23 зберігається документ, що розповідає про знищення усієї наявної албанської літератури, включно з казками. Адже радянсько-албанський ідеологічний та міждержавний конфлікт вимагав від громадян СРСР «забути» про існування ворожої країни та здобутків її культури.

Книгозбірні для дітей:

Бібліотека № 21 та Бібліотека № 5

Активно розвиваються й засновані раніше бібліотеки. Якщо ми звернемося до історії **Бібліотеки для дітей № 21**, то побачимо, що в цей час книгозбірня багато уваги приділяє довідково-бібліографічній роботі, створюються каталоги картотеки: алфавітний каталог, систематичний каталог, систематична картотека статей, краєзнавча картотека. Започатковується нова послуга: «Відкритий доступ до фонду».

Херсонські дитлахи 1980-х років. Більшість з них були читачами бібліотек для дітей

Основний склад читачів – це учні 1-9 класів та дошкільнята, вчителі та керівники дитячого читання. Бібліотека допомагає школам мікрорайону у вивченні шкільної програми, активно пропагує твори місцевих авторів. Поступово фонд поповнюється новими виданнями, щорічно 1 000 примірників книг, журналів та газет.

У 1977 році колектив бібліотеки змінився, завідуючою книгозбірні стає **Тамара Давидова**, а бібліотекарем – **Людмила Бойченко**. Приміщення, в якому перебуває бібліотека реконструювали, з трьох кімнат зробили дві: абонемент молодшого віку, абонемент середнього та старшого віку.

На лінійці в школі № 41, 1987 рік. Бібліотека № 21 активно співпрацювала з цією школою, тож усі присутні – її читачі

Книгозбірня отримує й нові технічні засоби: телевізор, магнітофон «Романтик». Тим часом, біля Північного селища розбудовується Таврійський мікрорайон, тут постають нові школи. Так Бібліотека № 21 стала координувати свою роботу зі школами № 24, № 27, № 41, № 44, № 45, № 56, № 58 та дитячими садками.

Бібліотекарі в ці роки активно працюють. Виставки, бесіди, огляди, тематичні довідки, тематичні вечори, літературні ранки, диспути, свята, вечори-зустрічі, бібліотечні уроки, обговорення книг, усні журнали... У роботі бібліотекарям допомагає бібліотечний актив, який складається з учнів 1-9 класів. Бібліотека для читачів стає своєрідною оазою для душі та думок. Вони часто звертаються до бібліотекаря з різними питаннями та своїми проблемами.

*Херсонські новобудови.
Поява нових густо заселених районів допомогла
бібліотекам отримати в них нові приміщення і тисячі
відданих читачів*

В межах Херсонської централізованої бібліотечної системи розвивається міжбібліотечна співпраця між

книгозбірнями міста. Тож у 1985 році Бібліотека № 21 взяла шефство над **Куйбишевською (нині – Зимівницькою) бібліотекою**, уклала з нею договір про наставництво, постійно надавала допомогу працівниками приміської книгозбірні в оволодінні професією, знайомила з основними формами і методами бібліотечної роботи. Слід підкреслити, що в цей час приміські бібліотеки активно розвивалися і гостро потребували методичної допомоги з боку міських книгозбірень.

Не відмовлялася від активностей і бібліотечна молодь: у 1986 році редакція журналу «Піонерія» нагородила загін мандрівників Бібліотеки № 21 за активну участь у Республіканській літературній подорожі.

Це й не дивно, адже значну роль в роботі бібліотеки від початку відіграють читацькі клуби. На базі книгозбірні до сьогодні працює клуб любителів літератури та мистецтва «Орфей», заснований у далекому 1975 році.

Бібліотека для дітей № 5, натомість, переживала в своїй історії і часи занепаду. З 1970 до 1974 року бібліотека не мала власного штату, а обслуговувалась співробітниками і практикантами найближчої **Бібліотеки № 2** на чолі з **Ольгою Устименко**.

У 1974 році бібліотека отримує приміщення колишньої слюсарної майстерні Херсонського нафтопереробного заводу по вулиці Нафтовиків, мала один відділ обслуговування – абонемент. Очолювала її до 1976 року **Рита Бердичівська**.

У 1976 році бібліотечний фонд налічував вже 11 720 примірників, книгозбірня залучила 1 013 читачів. З цього часу йшов планомірний ріст кількості читачів та бібліотечного фонду.

*Херсонські дошкільнята.
В 1980-ті роки, як і в попередні десятиліття, важко було
знайти дітлахів, які зростали б без любові до книги і не
були б записані до бібліотеки*

*Колектив Херсонської
централізованої бібліотечної системи*

У 1980 році Бібліотека для дітей № 5 значно покращила умови роботи, отримує нове пристосоване приміщення старого дитсадка площею 108 квадратних метрів за адресою вулиця Ілліча, 9. Вона мала два абонементи і читальний зал. Бібліотечна документація цього періоду зафіксувала суттєве зростання показників її діяльності. Щорічно її послугами користуються вже понад 2 000 читачів, це діти та організатори дитячого читання. У 1980 році її очолила **Ірина Арканова**. Колектив налічував три працівника, але штат постійно змінювався. Хтось навчався і йшов далі, інші переходили працювати ближче до дому. Але всі вони зробили багато для бібліотеки, мали фантазію, талант до художнього оформлення, вміння проводити цікаві заходи, знаходили підхід до читачів.

Нові люди, нові адреси:

Бібліотека № 11 та Бібліотека № 1

Відбувалися позитивні зміни й у інших бібліотеках-філіях. В 1982 році на посаду бібліотекаря **філії № 11** було прийнято **Зою Федотову (Семенець)**, а вже через три роки вона стала завідувачкою цієї бібліотеки. Про бібліотеку згадували як про молодий колектив який організування бібліотека відмінної роботи 5 жовтня 1985 року інтерв'ю «Наддніпряньській правді» Зоя Федотова говорила: *«Бібліотекар не комірник, котрий видає і приймає книжки. Він є вихователем..., тому повинен повсякчас працювати над собою».*

Поряд з оновленням кадрів відбувалося й оновлення бібліотечних приміщень. Ми вже розповідали про «мандри» **Бібліотеки № 1**, але в 1980-х роках їй довелося здійснити ще кілька переселень.

Бібліотека № 1 сьогодні

На початку десятиліття бібліотека розмістилася на вул. Перекопській, 55, а в 1985 році її очолила уже згадувана нами раніше Лілія Шило. Під її керівництвом книгозбірня активно розвивалася налагодивши, зокрема, плідну співпрацю з розташованою поблизу школою № 13.

Але в 1988 році книгозбірню очікував ще один – останній в її історії – переїзд. Бібліотека мала розміститися на вул. Ворошилова (зараз – Володимира Великого) і стати, таким чином, провідною книгозбірнею Таврійського мікрорайону. 1 вересня 1989 року вона гостинно відкрила свої двері для нових відвідувачів. Облаштовані книгосховища, зручні читальні зали та абонементи для дітей, юнацтва та дорослих – бібліотеці було що запропонувати мешканцям Таврійського. Не дивно, що вже за кілька місяців у неї було 5 300 читачів.

*Колектив Херсонської
централізованої бібліотечної системи*

ДОБА НЕЗАЛЕЖНОСТІ. ПЕРШІ ТРИДЦЯТЬ РОКІВ

Нові часи – нові форми роботи

Становлення у 1990-ті роки української державності внесло свої корективи в організацію та напрямки діяльності бібліотек.

Більше уваги тут стали приділяти роботі, спрямованій на відродження історичної та культурної спадщини України та її народів, збереження і розвиток національної гідності, знайомство читачів з кращими творами художньої та публіцистичної літератури, які раніше з відомих причин були «загублені» або «забуті» в Україні.

В 1993 році Центральна бібліотека ім. Лесі Українки обслуговувала 4 500 читачів, із них 2 100 дітей та юнацтва. Кількість виданих за рік книг перевищила 780 000 примірників. Зменшення кількості читачів було зумовлене тривалим ремонтом (що тривав близько трьох років): ні відділ обслуговування Центральної бібліотеки, ні юнацький відділ не могли в цей час на повну силу працювати.

Кількість бібліотек, що входили до Херсонської централізованої бібліотечної системи зросла в 1993 році до 34: 14 міських для дорослих, 8 – для дітей, 5 селищних та 6 сільських.

Вагому роль у роботі системи починає відігравати методичний відділ – координаційний центр бібліотек міста.

В 1990-х роках надання методичної допомоги здійснювалось за конкретними заявками бібліотек-філій, на підставі анкетування працівників бібліотек.

*Колектив Херсонської централізованої
бібліотечної системи наприкінці 1990-х років*

В діяльність бібліотек успішно впроваджувались елементи соціологічної дослідницької діяльності. Так методичним відділом було організовано в окремих районах міста анкетування «Бібліотека і сучасний читач», мета якого покращити якість обслуговування читачів та максимальне задоволення їх запитів.

В 1990-ті роки Центральна бібліотека ім. Лесі Українки стала ініціатором проведення експерименту, пов'язаного з переходом на нові форми обліку бібліотечного фонду з метою його кращої збереженості.

Результати експерименту були позитивними, тож херсонський досвід був рекомендований до впровадження у всіх централізованих бібліотечних системах області.

В залі каталогів Центральної бібліотеки

Творчий процес тривав і в інших бібліотеках системи. Наприклад, на базі **Бібліотеки № 1** було створено бібліотеку сімейного читання. Її книжковий фонд та діяльність були організовані так, щоб задовольнити запити всіх членів родини – юних, дорослих, літніх. **Бібліотека № 3** в цей час організовує свою роботу як бібліотека – виставковий зал.

Спільними зусиллями співробітників філії та методистів Центральної бібліотеки стало можливим демонструвати в бібліотеці не лише книжкові виставки, але й твори живопису, колекції з приватних зібрань філателістів, майстрів прикладного мистецтва. Більше уваги в Херсонській централізованій бібліотечній системі стали надавати обслуговуванню дітей. Із цим пов'язане відкриття в Центральній бібліотеці дитячого відділу, а також дитячих відділів при дорослих бібліотеках.

*Імпровізований «театр ляльок»
під час одного з бібліотечних заходів.
У роботі з дітьми херсонські бібліотекарі давно опанували
ігрові та інтерактивні форми популяризації книги*

І якщо на початок централізації (1976 рік) при бібліотеках було лише 3 дитячих відділи, то на 1983 р. – 8 дитячих відділів та 8 окремих дитячих бібліотек.

Попри суворі реалії 1990-х років, бібліотеки розвивалися та розширювалися. Так, у серпні 1993 року в **Бібліотеці № 23** було створено відділ обслуговування дітей молодшого шкільного віку.

Відповідне рішення було прийнято з урахуванням побажань населення мікрорайону й головне – функціональної доцільності, бо читач дитячого відділу природним чином (автоматично) переходив у юнацьку вікову категорію й обслуговувався надалі у відділі середнього та старшого шкільного віку.

Центральна бібліотека для дітей та її затишне подвір'я

Центральна бібліотека для дітей

Рішенням міськвиконкому в грудні 1997 року **Центральній бібліотеці для дітей** було виділено приміщення колишнього дитячого садка на вулиці Карла Маркса (зараз – Потьомкінська): місцева влада виділила кошти на реконструкцію приміщення та придбання меблів для бібліотеки. З одержанням нового приміщення з'явилась можливість відкрити читальні зали для дошкільнят та учнів 1-4 класів, зал для проведення масових заходів та кімнати для відпочинку.

Сталися зміни не тільки в структурі бібліотеки, було розширено штат бібліотечних працівників: їх стало вже не дев'ять, а тринадцять.

Відтак, свій 50-річний ювілей у жовтні 1998 року бібліотека зустріла в новому двоповерховому будинку з красиво оформленими абонементами та читальними залами. В бібліотеці з'явилися всі можливості для розширення кола бібліотечних послуг.

У 1990-ті роки методичну роботу Центральної бібліотеки для дітей було переорієнтовано на надання консультативної та практичної допомоги філіям, які обслуговують дітей. Дні керівника, бібліотечні ліцеї, творчі майстерні, методичні тренінги, семінари-практикуми – все це слугувало меті покращення роботи на користь громади міста.

Новим підходом у методичній роботі бібліотеки стало надання пріоритету цільовим комплексним програмам. Було розроблено довгострокову програму (2002-2004 роки) «Твори добро», яка передбачала об'єднання дітей з обмеженими можливостями. Удосконаленню підвищення кваліфікації всіх категорій бібліотечних працівників сприяла програма безперервної освіти бібліотечних кадрів Херсонської централізованої бібліотечної системи.

Запрацювала «Бібліотечна приймальня» для працівників шкільних бібліотек міста, в підготовці та проведенні якої брали участь працівники Центральної бібліотеки для дітей; її засідання проводилися у формі дискусій, обговорень, тренінгів. Широкого впровадження набули різноманітні конкурси: на кращу книжкову виставку, на кращу емблему-рекламу, на кращий бібліографічний огляд краєзнавчої тематики. Значно розширилися зв'язки бібліотеки з засобами масової інформації: працівниками книгозбірні поширюється кращий досвід на сторінках місцевої преси, радіо, телебачення, таврійського регіонального альманаху «Бібліопартнер».

Професійний журнал «Світ дитячих бібліотек» у 2003 році розповсюдив досвід Центральної бібліотеки для дітей з питань організації роботи з творчо-обдарованими читачами в театрі книги «Ровесник».

Над реалізацією цих та багатьох інших ідей, програм та проектів працював злагоджений та творчий колектив, більша частина якого до сьогодні лишається «на посту».

У 1985 році почала роботу в бібліотеці **Ірина Кондратьєва**, в 1978 – **Тетяна Червонна**, в 1989 – **Едіта Коструб**. Їхній досвід та творчі доробки використовує сьогодні вже молоде покоління бібліотекарів.

Більше тридцяти років свого життя віддала бібліотечній справі **Галина Нежинська (Сердюк)**, яка прийшла до Херсонської ЦБС у 1980 році, а в 1984 році – очолила Центральну бібліотеку для дітей. Її працьовитість, творчі здобутки та стратегічне мислення надихали колектив не лише Центральної бібліотеки для дітей, а й усієї Херсонської централізованої бібліотечної системи. Тож в 2003 році саме Галина Вікторівна і очолила це об'єднання міських бібліотек.

Нові технології в бібліотеках

Початок ХХІ сторіччя приніс у бібліотечну роботу нові форми та технологічні можливості. Відтак, у 2001 році в Херсонській централізованій бібліотечній системі зроблені перші кроки до комп'ютеризації.

За допомогою спонсорів і міської влади придбано 6 комп'ютерів, сканер, принтер, факс, модем, ксерокс; у Центральній бібліотеці відкрився Інтернет-центр.

Книжкова виставка-довідник Молодіжної інформаційно-консультативної служби в Центральній бібліотеці

*У відділі обслуговування юнацтва
Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки*

На зламі тисячоліть виникла й необхідність змінити методику і форми інформаційної роботи.

Молодь все більше потребує інформації, тому з 2002 року у відділі обслуговування юнацтва починає діяти Молодіжна інформаційно-консультативна служба.

А з 1992 року при читальному залі Центральної бібліотеки працює клуб «Надвечір'я» – для людей похилого віку.

Протягом 1990-х у Центральній бібліотеці діє літературно-культурологічний клуб «Вулик», а в 2000-х тут з'являється літературна студія «Блокнот». В них молоді літератори, студенти та молодь Херсонщини спілкуються, дискутують, навчаються літературній майстерності.

*В залах відділу обслуговування юнацтва
Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки*

На початку XXI століття колектив Центральної бібліотеки вступає високопрофесійним, творчо налаштованим, що будує стратегію своєї діяльності на розвиток книгозбірні як культурно-просвітницького, інформаційного центру міста.

З 2000 року заслуговують на особливу увагу програми бібліотечної діяльності, за якими були зроблені перші кроки до автоматизації бібліотечних процесів «Інтернет: бібліотека без кордонів», «Влада – бібліотека – громада». Діяльність Центральної бібліотеки у 2001-2014 рр. була спрямована на формування в бібліотеках міста соціально-культурного середовища, в якому успішно здійснюються інформаційні та духовні функції, вплив на загальне

підвищення культурного рівня мешканців міста; створення в стінах книгозбірень сприятливих умов для виявлення здібностей громади; сприяння соціальній стабільності та економічному зростанню місцевої громади. Бібліотечна мережа в цей час складається з 34 бібліотек-філій, за рік обслуговує 89 000 користувачів, книговидача складає 1 610 000 екземплярів книг.

З 2012 року запроваджена робота «Університету третього віку» з метою сприяння позитивному ставленню людей похилого віку до інформаційних процесів у суспільстві, до комп'ютера та роботи з ним.

Нові центри культури

Незважаючи на складнощі нашого сьогодення, мешканці міста тягнуться до культури, книги. Книгозбірні міста, як і раніше, радіють своїм читачам.

Помітною подією для культурного життя Херсона у 2018 році стало відкриття новоствореної **Бібліотеки № 24** у мікрорайоні Корабел. Робота бібліотеки спрямована на створення затишної атмосфери, де бібліотекарі прислухаються до думок різних вікових та соціальних груп громади мікрорайону, а також мають індивідуальний підхід до кожного відвідувача, який має потребу в інформації. Поступово установа перетворюється на багатофункціональний культурно-дозвілєвий та освітній центр. А в 2020 році, після створення Херсонської об'єднаної територіальної громади, до якої увійшло й село Садове, до родини книгозбірень Херсонської централізованої бібліотечної системи додалася нова приміська бібліотека – **Садівська бібліотека**.

Директор Херсонської централізованої бібліотечної системи Галина Нежинська в робочому кабінеті

Непростий двадцятий...

Протягом другого десятиріччя ХХІ сторіччя бібліотеки-філії Херсонської централізованої бібліотечної системи активно працюють над реорганізацією культурного профілю своєї діяльності в досить складних умовах. До традиційних методів роботи з громадою поступово додавалися та впроваджувалися онлайн-заходи. Поєднання офлайн та онлайн форм роботи створювали умови для розширення культурно-інформаційних, освітніх можливостей бібліотек.

Досвід онлайн-роботи надзвичайно допоміг бібліотекам Херсона в 2020 році.

Центральна бібліотека ім. Лесі Українки сьогодні

Тоді до звичної бібліотечної термінології впевнено увійшли слова «локдаун» та «карантин» – і Херсонська централізована бібліотечна система гідно відповіла на цей виклик.

Зокрема, в онлайн-режимі відбулося святкування ювілеїв митців та відзначення ювілейних дат загальнодержавного та регіонального значення.

Попри всі труднощі у 2020 році продовжили працювати клубні та читацькі об'єднання для дорослих та дітей, університет III віку. Бібліотеки створювали нові релаксаційні, інформаційні та освітні простори для відвідувачів, проводили інноваційні та традиційні вечори, конференції, диспути, акції з промоції бібліотеки та читання.

З цікавинок: в бібліотеках міста реалізовано проект «Твори культуру», який реалізовувався Українською бібліотечною асоціацією за підтримки Європейського Союзу за програмою Дім Європи. Проект спирався на досвід Херсонської централізованої бібліотечної системи зі створення комікс-газети і дозволив запровадити нову культурну послугу: проведення воркшопів зі створення соціальних коміксів. Продовжила виходити й уже згадана комікс-газета, в 2020 році вийшло друком її третє число, присвячене національним меншинам міста.

Під час карантинних обмежень активно впроваджувалися електронні послуги через доступ в бібліотеках до мережі Інтернет. Понад 350 містян пройшли навчання в Університеті III віку. Понад 750 записів внесено до електронної бази даних та Електронного каталогу.

Підвищували бібліотекарі свою кваліфікацію через участь в онлайн-конференціях та заходах Української бібліотечної асоціації, Львівського книжкового форуму, співробітництві з іншими бібліотеками регіону. Підвищення професійної майстерності було спрямоване на впровадження інновацій, IT-технологій, розширення асортименту бібліотечних послуг.

Благодійні та додаткові кошти були використані на покращення матеріально-технічної бази структурних підрозділів Херсонської централізованої бібліотечної системи. Сучасні бібліотеки трансформуються та розвиваються разом із суспільством, беручи на себе роль громадських центрів – інформаційних, культурних, просвітницьких, соціальних тощо. Бібліотека стає установою, яка може консолідувати громадськість щодо розв'язання соціально значущих проблем.

*Голова Херсонської обласної державної адміністрації
Сергій Козир вручає директоріві Херсонської
централізованої бібліотечної системи Галині Нежинській
відзнаку «Заслужений працівник культури України»*

На рубежі 2020-2021 років саме книгозбірні Херсона стали місцем, де тисячі мешканців міста отримали допомогу зі зміни постачальника газу.

Об'єктивні успіхи Херсонської централізованої бібліотечної системи були визнані у 2021 році нагородженням її керівника – Галини Нежинської – почесним званням «Заслужений працівник культури України».

Але ці успіхи – не межа, бібліотеки міста продовжують змінюватися на краще.

Історія Херсонської централізованої бібліотечної системи триває!

Пильний читач не може не помітити, що цей нарис охоплює не всі бібліотеки міста Херсон. Досвідчений бібліотекар не може не зауважити, що в ньому не висвітлено чимало бібліотечних цікавих активностей. Але будьмо чесними: хіба можливо у короткому нарисі охопити усе розмаїття роботи більш ніж тридцяти бібліотек протягом багатьох десятиліть?

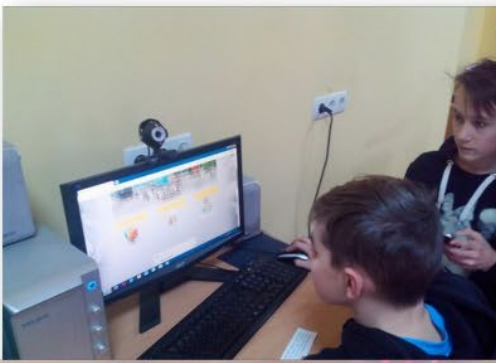
Тож ми й не намагалися охопити весь цей пласт історичних матеріалів – адже довелося б планувати не нарис, а багатотомне видання – і бажали лише дати читачеві загальне уявлення про зародження бібліотечної справи у нашому місті та її поступовий розвиток протягом ХХ – початку ХХІ сторіч.

Сподіваємося, що це завдання виконане.

На завершення ж, пропонуємо переглянути кілька добірок світлин з сучасного життя бібліотек міста – вони чекають вас на наступних сторінках.

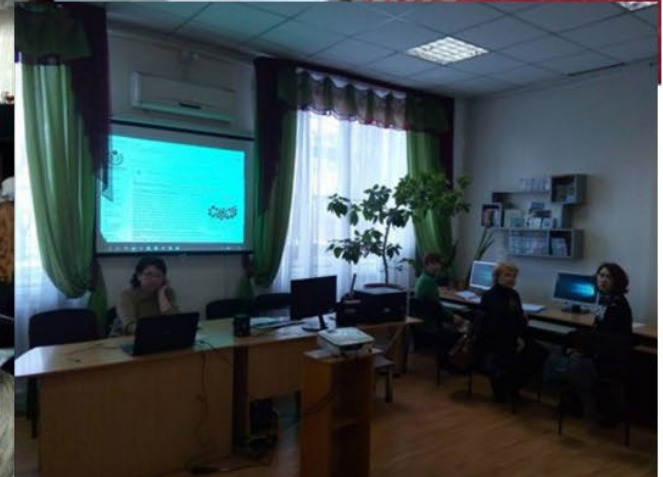

КАТАЛОГ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

Запропонований читачеві до 45-річчя утворення Херсонської централізованої бібліотечної системи каталог бібліографічних джерел висвітлює основні етапи розвитку Херсонської централізованої бібліотечної системи і її підрозділів з моменту заснування і до сьогоднішнього дня.

Каталог підготований працівниками інформаційно-бібліографічного відділу Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки, тож у процесі роботи над ним були використані першоджерела – книги і періодичні видання. Основним джерелом відомостей для відбору стали фонди і каталоги Центральної бібліотеки – систематична картотека статей, краєзнавча картотека, електронна картотека статей БД «Періодика» та БД «Книги» АБІС ІРБІС, довідкові видання та переглянуто de visu архів періодичних видань Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки. Показчик містить деякі бібліографічні описи з електронного каталогу Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олесь Гончара.

Цей бібліографічний показчик – це перша спроба систематизувати інформацію про Херсонську ЦБС за весь час її існування.

До нього увійшли, в основному, статті з місцевих та загальноукраїнських періодичних видань та книги, видані за сприяння Херсонської ЦБС.

Каталог складено відповідно до існуючих стандартів на бібліографічний опис друкованих документів (ДСТУ ГОСТ 7.1:2003).

Бібліографічні описи у покажчику подано мовою, якою було видано першоджерело з використанням сучасної орфографії.

Матеріал у покажчику розташований за роком виходу статті та згідно алфавіту прізвищ авторів або (у випадку відсутності автора) назв видань за зведеним українсько-російським алфавітом в середині кожного року. Статті одного автора розміщені за абеткою їхніх назв.

Книжкові видання мають сиглу, яка вказує місце їх зберігання. В окремих випадках бібліографічний опис статті та книги супроводжується анотацією.

Для різноаспектного розкриття змісту покажчика та зручності користування ним подаються допоміжні покажчики: іменний покажчик, покажчик назв бібліотек-філій Херсонської ЦБС.

Покажчик адресований працівникам бібліотек, краєзнавцям, а також усім, вивчає і популяризує знання про Херсон.

НОВІ прекрасні споруди шкіл і технікумів, палаців культури і кінотеатрів, клубів і бібліотек — їх народження стало сьогодні звичною подією дня. Всі ці новобудови покликані до життя прагненням держави задовольнити високі духовні запити та зрослий культурний рівень народу-трудівника.

Тільки за останні чотири роки на Херсонщині відкрито 136 нових бібліотек системи Міністерства культури УРСР, з них 92 — на селі.

Книжковий фонд сільських бібліотек зріс більше ніж на 400 тисяч томів і становить нині понад 2,5 мільйона примірників суспільно-політичної, науково-технічної, художньої та іншої літератури.

За зразкове обслуговування читачів, тісний зв'язок з ними 91 бібліотека області удостоєна звання бібліотеки відмінної роботи.

Серед них — Корсунська сільська бібліотека Новокаховської міськради, Великокопанівська бібліотека Цюрупинського району, Новомиколаївська сільська бібліотека Генічеського району, Верхньоторгавська сільська бібліотека Нижньосірогозького району, Одрадівська бібліотека Новотроїцького району та інші.

За ці роки збільшилося число відвідувачів — справжніх друзів бібліотеки. 240 тисяч постійних читачів мають наші бібліотеки лише серед трудівників села.

Бажаними гостями бібліотек Херсона у минулому році було близько 45 тисяч жителів міста.

Ось і сьогодні, напередодні свята Великого Жовтня, гостинно відкрила свої двері нова бібліотека в Херсоні.

□ □
Адреса нової Херсонської міської центральної бібліотеки: вул. Ілляші Кулика № 131-а, перший поверх гуртожитку № 17 бавовняного комбінату. У бібліотечі функціонують такі відділи: обслуговування, методичний, відділ обробки фондів і каталогів, бібліографічний. У відділі обслуговування до послуг відвідувачів чудовий читальний зал, абонемент, юнацьке відділення, 50 тисяч томів найрізноманітнішої літератури чекають свого читача. Це — твори класиків марксизму-ленінізму, суспільно-політична, виробничо-технічна, науково-природничо-літературна література, книги з питань мистецтва, спорту, твори класиків російської, української, зарубіжної літератури, сучасних вітчизняних та зарубіжних письменників.

Відкритий доступ до книжкових полиць дозволяє читачеві якнайшвидше вибрати необхідну літературу. Потрібну книгу тут знайдуть пропагандисти і агітатори, спеціалісти народного господарства, ті, хто працює і вчиться, — усі, хто любить книгу і не уявляє собі життя без неї.

Для робітничої та учнівської молоді створено спеціальне юнацьке відділення. Сюди ми запрошуємо старшокласників, студентів вузів, учнів професійно-технічних училищ і технікумів, молодих робітників.

Читачі одержать змогу взяти участь у проведенні цікавих масових заходів по пропаганді книги: в ленінських читаннях і уроках, читачьких конференціях і бесідах, усних журналах і тематичних вечорах тощо.

Центральна міська бібліотека стане центром методичної роботи серед усіх масових бібліотек міста — проводитиме їх обстеження, влаштовуватиме семінари, наради працівників, вивчатиме і впроваджуватиме кращий, передовий досвід.

Сподіваємося, що між нашою бібліотекою і читачем поступово розвинеться і зміцніє хороша творча дружба. Тож запрошуємо вас, любителі книги! Завітайте до нової бібліотеки!

Р. ГЛАЗ,
завідуюча Херсонською центральною міською бібліотекою.

Запрошуємо до нової бібліотеки

Микола БРАТАН

цького валу

ЕРЕКОПУ

о африк далеких щораз лютіши,
они над шипшиною рідною кружать,
вадять кризь вихор імчить на коні,
стають сорокові в пекельному грімі.
Шипшино, дівчино в хустині-вогні,
Шипшино, бійцю у черленім шоломі!

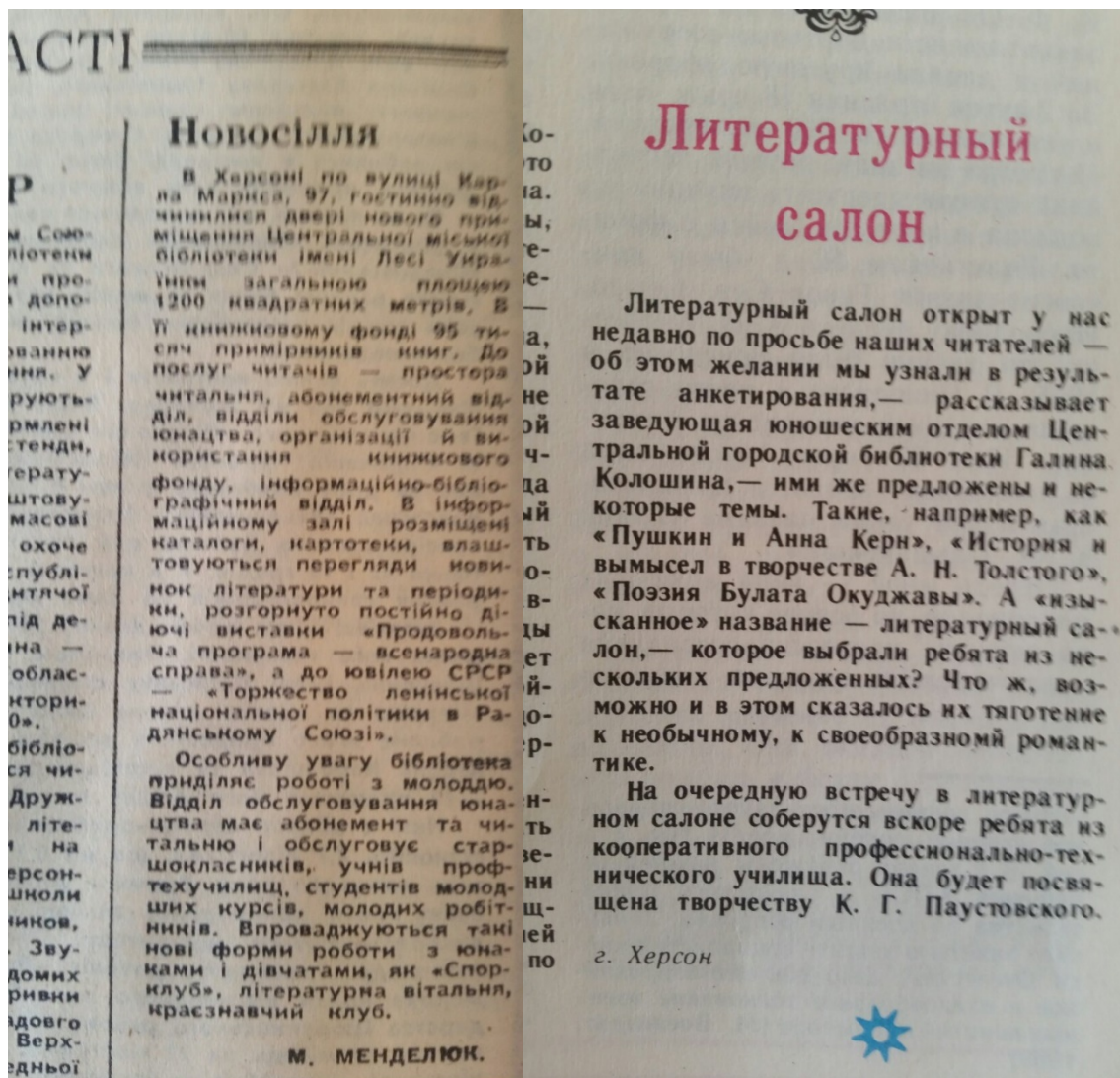
Запрошуємо до нової бібліотеки... Бібліографія статті – під № 1 в Каталозі джерел

1. **1970.** Глаз, Р. Запрошуємо до нової бібліотеки: [про відкр. Херсон. міськ. центр. б-ки] /Р. Глаз //Наддніпряньська правда. - 1970. – 6 листоп.
2. **1971.** Глаз, Р. Читацька конференція медиків: [по кн. А. Абсалямова «Білі квіти» провели у центральній міській бібліотеці] /Р. Глаз //Наддніпряньська правда. - 1971. – 18 черв.
3. **1971.** Туровський, О. Школа молодого бібліотекаря: [створена при Херсон. центр. міськ. бібліотеці] / О. Туровський //Наддніпряньська правда. - 1971. – 23 черв.
4. **1972.** Глаз, Р. Семінар бібліотекарів / Р. Глаз // Наддніпряньська правда. – 1972. – 26 лип.
5. **1973.** Глаз, Р. Ювілей бібліотеки: [про 25-річчя Херсон. міськ. дит. б-ки № 4] /Р. Глаз//Наддніпряньська правда. - 1973. – 27 трав.
6. **1973.** Повод, Л. Читацька конференція: [у міськ. бібліотеці № 14] / Л. Повод//Наддніпряньська правда. - 1973. – 7 груд.
7. **1973.** Честь і шана правофланговим!: [про занесення на обл. Дошку пошани Херсон. центр. міську б-ку] / //Наддніпряньська правда. - 1973. – 28 квіт.
8. **1978.** Лисичкіна, М. Про рідний край: [про роботу центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки до 200-річчя м. Херсона] / М. Лисичкіна//Наддніпряньська правда. - 1978. – 21 черв.
9. **1978.** Попкова, О. Юним – про рідний край: [про дит. б-ку № 22 Херсон. ЦБС] / О. Попкова//Наддніпряньська правда. - 1978. – 1 лют.

Публікації 1973 року. Бібліографія статей – під № 5 та № 6 в Каталозі джерел

10. **1979.** Глезня, П. Бібліотека - читачам: [про міську БФ № 19 Херсон. ЦБС] / П. Глезня//Наддніпрянська правда. - 1979. – 25 берез.
11. **1979.** Фертман, П. Будинок з бібліотекою: [про відкр. на першому поверсі житлового будинку на розі вул. Клари Цеткін і Карла Маркса Центр. міськ. б-ки м. Херсона] / П. Фертман//Наддніпрянська правда. - 1979. – 8 квіт.
12. **1979.** Цитрон, О. На честь ювілею поета: [до 180-річчя від дня народж. О.С. Пушкіна в Херсон. ЦМБ ім. Лесі Українки відбулося засідання клубу книголюбів] / О. Цитрон//Наддніпрянська правда. - 1979. – 7 черв.
13. **1979.** Юні читачі: [репортаж з дит. б-ки № 17 Херсон. ЦБС веде ст. бібліотекар чит. залу З. Шевчук] // Наддніпрянська правда. - 1979. – 14 жовт.
14. **1981.** Борисова, Р. У клубі книголюбів: [відбулося чергове засід. клубу «Кобзар» на тему «Наш друг - Болгарія»] / Р. Борисова//Наддніпрянська правда. - 1981. – 16 верес.

Публікації 1982-1983 років. Бібліографія статей – під № 18 та № 21 в Каталозі джерел

15. **1981.** Лукацька, Р. Краєзнавчі читання: [Херсон. ЦБС провела захід, який відбувся у радгоспі «Херсонський»] / Р. Лукацька // Наддніпрянська правда. - 1981. – 16 верес.
16. **1982.** Лукацька, Р. Зустріч з юними читачами: [про міську читацьку конф. «Книга і бібліотека в моєму житті»] / Р. Лукацька // Ленінський прапор. - 1982. – 6 трав.
17. **1982.** Лукацька, Р. Клуби, в яких цікаво: [про клуби за інтересами, які організовані в б-ках Херсон. ЦБС] / Р. Лукацька // Ленінський прапор. - 1982. – 13 трав.

18. **1982.** Менделюк, М. Новосілля: [відкрилася нова Центр. міська б-ка ім. Лесі Українки] / М. Менделюк//Наддніпряньська правда. - 1982. - 15 груд.

19. **1982.** Менделюк, М. Справжнє свято: [про відкр. ЦМБ ім. Лесі Українки] / М. Менделюк//Ленінський прапор. - 1982. - 21 груд.

20. **1982.** «Молоді - атеїстичну переконаність: [про читацьку конф. Херсон. ЦБС для старшокласників Дніпр. р-ну, яка відбулася у кінотеатрі «Супутник»] // Наддніпряньська правда. - 1982. - 10 квіт.

21. **1983.** Литературный салон: [об открытии литературной гостиной в юнош. отделе ЦГБ] //Библиотекарь. - 1983. - № 10. - С. 23.

22. **1983.** Сегал, К. Пропагандистам книги: [про ХЦБ ім. Лесі Українки] / К. Сегал//Наддніпряньська правда. - 1983. - 4 лист.

23. **1984.** Гаран, Г. Веселі чарівники: [про роботу БФ № 22 Херсон. ЦБС з дітьми] / Г. Гаран//Наддніпряньська правда. - 1984. - 26 квіт.

24. **1984.** Сегал, К. Подвигам жити у віках: [як ЦБС готується до 40-річчя визволення Херсона]/ К. Сегал//Наддніпряньська правда. - 1984. - 14 берез.

25. **1984.** Шерстобитова, Т. Бібліотеки - виборцям: [про те, як готуються б-ки ЦБС до виборів] /Т. Шерстобитова//Наддніпряньська правда. - 1984. - 5 січ.

26. **1985.** Буренко, Л. Пам'яті поета: [про вечір пам'яті С. Єсеніна в літ.-муз. вітальні ЦБ ім. Лесі Українки] / Л. Буренко//Ленінський прапор. - 1985. - 10 жовт.
27. **1985.** Буренко, Л. Хрести, вогнища і книги: [про засід. клубу «Атеїст» Херсон. Центральної бібліотеки ім. Лесі Українки] / Л. Буренко//Ленінський прапор. - 1985. - 26 верес.
28. **1985.** Гаран, Г. Друзі книги: [про роботу БФ № 22 Херсон. ЦБС з дітьми] / Г. Гаран//Ленінський прапор. - 1985. - 19 січ.
29. **1985.** Кацем, М. Абонемент довір'я: [про зав. БФ № 11 Херсон. ЦБС Зою Семенець] / В. Хом'якова//Ленінський прапор. - 1985. - 5 жовт.
30. **1985.** Сегал, К. Науково-практична конференція: «Сучасна ідеологічна боротьба і релігія»: [під таким девізом у ХЦМБ ім. Лесі Українки відбулася наук.-практ. міжвідомча конф.] / К. Сегал//Наддніпрянська правда. - 1985. - 23 січ.
31. **1986.** Батюсь, Т. Уроки естетики: [ЦДБ почала проводити уроки естетики] /Т. Батюсь//Ленінський прапор. - 1986. - 6 листоп.
32. **1986.** Буренко, Л. Філософ і поет: [про літ. альм., присвяч. 275 – річчю від дня народж. М. В. Ломоносова у ЦБ] / Л. Буренко//Ленінський прапор. - 1986. - 13 груд.
33. **1987.** Бібліотекар Неллі Кулинич: [про зав. від. ЦБ ім. Лесі Українки – Кулинич Н.Н.] /Т. Кирпа //Наддніпрянська правда. - 1987. - 31 берез.

БІБЛІОТЕКАР НЕЛЛІ КУЛИНИЧ ЗА

Трет...
підаре...
ладив...
кову...
своїм...
дів...
себе...
ній...
вудот...
щил...
та від...
ним...
24 ку...
це ве...
на як...
жани...
вх в...
час в...
проде...
Нет...
олери...
в дру...
вти о...
що д...
ведет...
повно...
знахо...
ми. З...
р'я с...
плану...
дк д...
Для...
до п...
метод...
напр...
до 88...
ртин...
підоб...
Нали...
но 11...
челю...
Ш...
борю...

Трет 1986 року ними користувались 604,6 тисячі читачів, виготовила становила 14217 тисяч примірників. Середня відвідуваність бібліотек одним читачем — 8,2 рази.

Недавно обласне управління культури разом з обкомом профспілки працівників культури підняли підсумки соціалістичного змагання. Цього разу відзначилися районні області за кращі показники в культурно-освітній роботі в цілому. Першого місця вирішили не присуджувати нікому. Друге, з врученням йому перехідного червоного наганця, виборов Хайківський район. На третьому місці — Каланчацький район. У області налічується 273 бібліотеки відмінної роботи, або 51,4 процента — покращили, видий середньореспубліканського.

Увійшло в практику укладання договорів трудової співдружності між бібліотеками і трудовими колективами. В області організовано 234 бригадних досвідомти, 1339 бібліотечних пунктів, а їх 1047 — на виробничих дільницях.

92,7 процента колективів області залучено до читання. А такі райони, як Верхньорогачицький, Високопільський, Голорівнянський, Горностаївський, Іванівський, Каланчацький, Нинівський, Нововасилівський і Малинський добилися нового охочення книгообслуговуванням юних читачів. Високий у області й рівень залучення до читання спеціалістів сільського господарства, тваринників.

Г хоча показники культурно-освітньої роботи високі, аналіз, зроблений обласним управлінням культури, показав, що залишаються ще важливіми делні питання проблемного характеру. Зокрема, необхідно розвинути культурно-спортивні комплекси, вдосконалити вже створені, чітко визначити завдання бібліотекарів у їх роботі.

Відсутнню проблемного сьогодні є захоплення масовими заходами на шкоду індивідуальній роботі. Бібліотекар мало спілкується з читачем.

Вкрай недостатньо виділяються господарствами області додаткові асигнування на комплексну роботу фондів і придбання обладнання книгозбірень. За 1986 рік лише 116 бібліотек області одержали додаткові асигнування у сумі 51180 карбованців. Складається враження, що на місцях органи влади не мають положення про бібліотечну справу, бо не відкоштує його вміст.

До цього часу ще повністю не вирішено проблему надпису. В області працює лише 77,2 процента спеціалістів бібліотечної справи з випуском середньо спеціального освіттю. Це чимала кількість кадрів через низьку заробітну плату бібліотекарів і відсутність життя. В основному працюють на селі, піднімають його культуру ентузіастично. Усі зазначені проблеми вимагають невідкладного їх вирішення. Як високоствозало, на сьомому пленумі ЦК КПРС, «особливо важливим для нас є першій кроки творчості духовного життя, без перелому в суспільній свідомості, без змін у поведінці і мисленні, у настроях людей успіху не добитися».

На фото: Н. М. Кулинич.
Фото В. Бадяна.

ЗДАВАЛОСЯ, зовсім несподівано, прийшла до Херсона Неллі Миколаївна Кулинич з Північної Одеси працювати бібліотекарем. Людська індивідуальність, а творчим ставленням до до рочуваної справи, вона відразу вросла у колектив. Вже через рік товариші по роботі виявляли високе довіря, обрали Неллі Миколаївну секретарем партійної організації міської державно-власної бібліотечної системи.

Зараз Н. М. Кулинич — головний бібліотекар юнацького відділу Центральної бібліотеки імені Тараса Шевченка. Концігент, з яким доводиться Неллі Миколаївні працювати, на її думку, благодатний. Це діти та юнаки віком від 14 до 21 року. Чого гріха таїти, це багато уваги школі, ПТУ основну увагу приділяють читанню літератури пригоничної фантастики, про подорожі. Завдання спеціального бібліотекаря, вважає Неллі Миколаївна, не тільки виявляти і найбільш повно задовольняти запити юних читачів, а й керувати ними, спрямовувати в потрібне русло, прищеплювати підліткам повагу до читання, а до цього необхідно загартувати їх, а до цього необхідно моральними засадами. А для цього необхідно велика копійка індивідуальна робота. Тільки за 1986 рік відділ Н. М. Кулинич залучив до читання 3800 юних читачів. Для кожного бібліотекаря знайдий час. І нимало стало «важких» підлітків і їх уважність поліпшилась і в Неллі Миколаївна приходить чи не найбільш

шу увагу), і батьки приходять порадитися до цієї привітної жінки.

В юнацькому відділі працюють три клуби з інтересами: «Літературна атлантика», «Орієнтир» та «Атлет» (для останні створені за ініціативою Н. М. Кулинич). Тут відбуваються зустрічі з делегатами з'їзду КПРС, передовниками виробництва, майстрами комбайнобудівного та суднобудівного виробничих об'єднань, текстильного комбінату та інших підприємств міста.

Н. М. Кулинич та її помічниця Н. Педан та Л. Кравченко, випускниця Херсонського культурно-освітнього училища, використовують різноманітні форми й методи пропаганди книги у вищівані підліткового покоління. Це читальні конференції, огляди книжок, бесіди, прес-конференції, прем'єри книг тощо. Зокрема, у Херсонській середній школі № 47 жваво пройшли дискусійні бесіди «Трибуна громадської думки» — про моральні якості людини, її громадські обов'язки, честь, коханні.

Клуби за інтересами знайомли юних читачів з цікавими людьми: Г. І. Руденком — лядарем інфантильної лікарні, захопленням адміністратора по навчально-виробничій роботі гідрометеорологічного технікуму, М. А. Смеляніном — колекціонером перших видань творів О. С. Пушкіна, Ф. П. Касьяном — доцентом кафедри історії КПРС педагогічного Інституту.

Юнацький відділ обслуговує гурток № 2 сумнобудівників, де посереді культурних пунктів видачі книжок, проводяться огляди книг, усні журнали.

З метою більш широкого знайомства з книжковим фондом оформили традиційні відділу різноманітні стенди і полиці з літературою — суспільно-політичною, профориєнтаційною, краєзнавчою, на допомогу науково-технічній творчості молоді, про охорону навколишнього середовища, природу, на допомогу політехнічному та інші. Хорошою формою роботи юнацького відділу стали виставки «Навіоло олімпійські книги».

Є у роботі Неллі Миколаївні свої проблеми: тіснява у відділі, губляться книжки, а деякі «забуваються» читачі не повертають їх. Доводиться нагадувати, а й люди й ходити по квартирах, абирати не здану вчасно літературу.

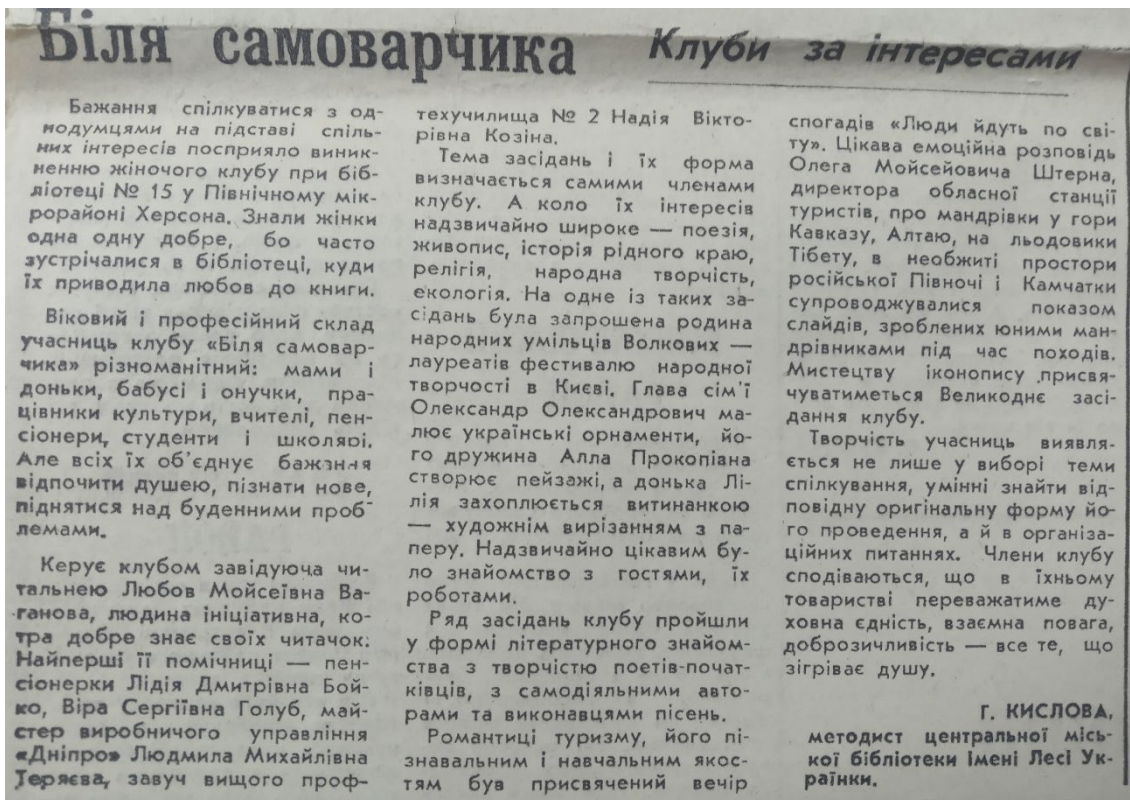
Тісні контакти у бібліотекарів і з громадським пунктом охорони порядку. Завели вони спеціальну картотеку педагогічно залучених підлітків, проводять правові бесіди.

У наш час, коли в країні відбувається процес ломки старих стереотипів, величне значення приділяється формуванню нового світогляду і моралі і людей старшого віку, вихованню їх у світлі вимог, які ставить сьогодні життя. У цій важливій справі недродорядна роль належить і працівникам бібліотек. По Херсонській області єдина бібліотечна система налічує 1146 книгозбірень, 536 а точ — системи Міністерства культури УРСР. Про-

Про офіційний лужний візит

За календарем прискорення

34. **1987.** Жураківський, В. Бібліотекарі: [про зав. БФ № 11 Херсон.ЦБС] / В. Жураківський//Наддніпрянська правда. - 1987. – 13 верес.
35. **1987.** Хом'якова, В. Сьогодні і завжди: [про пушкін. свято «У сяйві усіх муз...» яке відбулось у ЦБ ім. Лесі Українки] / В. Хом'якова//Ленінський прапор. - 1987. – 10 лют.
36. **1988.** Менделюк, К. Учням про А.С. Макаренко: [про Херсон. ЦБС] /К. Менделюк //Наддніпрянська правда. - 1988. – 8 квіт.
37. **1990.** Менделюк, К. Літературні вечори: [в ЦМБ] / К. Менделюк //Наддніпрянська правда. - 1990. – 25 берез.
38. **1991.** Бундуки, В. Для звіту чи для людей: [про роботу БФ Херсон. ЦБС] / В. Бундуки//Наддніпрянська правда. - 1991. – 24 лип.
39. **1993.** Кислова, Г. До Дня Землі: [про заходи в Херсон. ЦБС]/ Г. Кислова //Наддніпрянська правда. - 1993. – 21 квіт.
40. **1993.** Кислова, Г. Пропагуємо українську книгу: [про заходи в Херсон. ЦБС] / Г. Кислова //Наддніпрянська правда. - 1993. – 24 лют.
41. **1994.** Кислова, Г. Юнь читає Котляревського: [про семінар бібліотекарів до 225-річчя укр. письм.]/ Г. Кислова //Наддніпрянська правда. - 1994. – 10 листоп.
42. **1995.** Кислова, Г. «Біля самоварчика»: [про створення жіночого клубу при БФ № 15 Херсон. ЦБС]/ Г. Кислова //Наддніпрянська правда. - 1995. – 18 берез.

Біля самоварчика... Про клуб в Бібліотеці № 15 розповідає «Наддніпрянська правда». Бібліографія статті – під № 42 в Каталозі джерел

43. **1998.** Подорож тривалістю у 50 літ: [про Кіндійську селищну б-ку Херсон. ЦБС]/ Г. Кислова //Наддніпрянська правда. - 1998. – 4 листоп.
44. **1998.** Скоря, О. Новосілля на півстолітній ювілей: [Центр. міськ. дит. б-ка]/ Г. Кислова //Наддніпрянська правда, 1998. – 31 жовт.
45. **1998.** Скоря, О. Свято селищної бібліотеки: [50-років Кіндійської б-ки Херсон. ЦБС]/ О. Скоря//Наддніпрянська правда. - 1998. – 9 лип.
46. **1999.** Антипов, А. Єднання поколінь : [про День людей похилого віку, який відбувся у БФ №19] /А. Антипов//Новий день. - 1999. – 15 жовт.

ПОДОРОЖ ТРИВАЛІСТЮ У 50 ЛІТ

*В усі часи ми звикли, що завжди
Знання лиш тут ми можемо здобувати,
Але, щоб жити довго без біди,
Не треба нам про душу забувати.
І зараз же нас неповторна мить -
Щоб з віри нам черпати нові сили,
Ми батюшку сьогодні запросили
Бібліотеку нашу освятить...*

З цими нехитрими, але щирими власними віршами звернулася до гостей Кіндійської книгозбірні - філії Херсонської централізованої бібліотечної системи - її читачка з 35-літнім стажем Олена Матвеева. А потім відбулося таїнство освячення. Настоятель храму Петра і Павла отець Георгій благословив бібліотеку на добро, а її відвідувачам побажав щастя і здоров'я.

Скромне приміщення книгозбірні добре знайоме всім жителям приміського селища, бо в ньому не лише потрібну літературу можна взяти, а й поспілкуватися, дізнатися багато цікавого, корисного - це своєрідний клуб. Завідуюча бібліотекою Віра Бундуки розповідає:

- Освячення бібліотеки ми приурочили до свята «Подорож тривалістю 50 літ». Саме стільки - півстоліття - існує наш заклад, допомагаючи і дітям, і дорослим мандрувати у світ пізнання. До цього дня ми підготували книжкові виставки та відкриті перегляди «Зберегти життя на Землі», «І серцем я лину до росяних трав», «Боремось зі злом усім селом», а також вбрали приміщення вишитими рушниками, оновили куток «Українська хата». Голова бібліотечної ради Галина Горицька цікаво прокоментувала фотоальбом «Зустріч трьох поколінь», «Фотофакт» та інші. Проникливо заспівали Господню молитву і концерт гарний дали учасниці клубу-ансамблю «Берегиня», які своїми піснями ось уже десять років прикрашають наші торжества, тематичні вечори, пропагують народні звичаї й обряди. Президент клубу Катерина Логвиновська ще чудово співає дуєтом - з чоловіком Миколою /"Берегиня" цього літа відзначила їх срібне весілля/. Ось і на святі співоче подружжя зворушило слухачів майстерним виконанням пісні «Мама моя». Як завжди, не залишив

байдужими слухачів спів солістки Валентини Сушко, Валентини Ніконової, Ніни Бекші... А Раїса Попова, учитель української мови та літератури, вже як розкаже гумореску - артистка справжня!

«Подорож» пройшла чудово. Велика заслуга в цьому музичного керівника «Берегині» Валентина Татаріна. Та ось він передав баян отцю Георгію, і знову зазвучали пісні - українська й російські, про мир і Велику Вітчизняну, про рідну землю, про кохання і дружбу...

Сподіваємося, що так само гарно пройдуть у нас і наступні Різдвяні свята. А ще «Берегиня» задумала найближчим часом влаштувати вечір «Мова рідна, мово коліскова, совісті народної дзвіниця».

Усі, хто любить читати, співати, спілкуватися знайдуть у нас друзів.

НА ФОТО: отець Георгій освячує бібліотеку в Кіндійці; завідуюча бібліотекою Віра БУНДУКИ та читачка Олена МАТВЕЄВА.

Фото Олени БУКАЛОВОЇ.

Історія Кіндійської бібліотеки також публікувалася в пресі. Бібліографія статті – під № 43 в Каталозі джерел

47. **1999.** Боянжу, В. Ищешь книгу – найдешь фигу: [о БФ №9 и № 23 Херсон. ЦБС] /А. Антипов//Гривна. - 1999. – №29(18-22 липня)
48. **2000.** Матвеева, О. Супутник духовного життя: [про дит. б-ки Херсон. ЦБС] /О. Матвеева//Наддніпрянська правда. - 2000. – 29 верес.
49. **2000.** Серебрякова, С. Зачаровані книгою: [про БФ №15 Херсонської ЦБС] /С. Серебрякова//Новий день. - 2000. – 7 січ.

НОВОСІЛЛЯ НА П'ЯСТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

Фоторепортаж

Надзвичайно радісна і водночас важлива подія стала наприкінці минулого тижня у житті юних херсонців: справила новосілля Центральна міська дитяча бібліотека, котра до цього упродовж десятиліть тулилася у напівапідвальному приміщенні. І ось до її 50-річчя міськвиконком виділив кошти для реконструкції колишнього приміщення дитсадку, що по вулиці Карла Маркса - майже навпроти Центральної міської бібліотеки імені Лесі Українки.

Отож відбулося подвійне свято, приурочене ювілеєві дитячої книгозбірні та її новосіллю. Режисер Георгій Комаров подбав про те, щоб урочистості не перетворилися на суцільний офіціоз, тож привітання представників обласної державної адміністрації, міськвиконкому, обкому профспілки працівників культури, місцевих організацій Спілки письменників України та Спілки художників України, обласного Будинку вчителів, колег з інших бібліотек, численних друзів дитячої книгозбірні природно ввійшли у тканину театралізованої вистави, де головними героями були персонажі з улюблених книжок та самі діти - розумні й талановиті. Перед учасниками свята та його гостями виступили юні музиканти з

джаз-бенду під керівництвом Семіона Ривкіна, вокаліст Юрко Федорченко, танцюристи з палацям дітей та юнацтва, інші аматорські колективи.

Настає урочиста мить: директор Центральної дитячої бібліотеки Галина Вікторівна Сердюк запрошує дітей до храму знань. Його з любов'ю оформили вихованці Херсонської художньої школи - тут юні яскраві малюнки, симпатичні іграшки, декоративні прикраси. А бібліотекарі вже порозставляли книжки на полицях (старше покоління може позаздрити: твори Багряного і Хавильового, Ахматової і Пастернака), оформили виставки літератури та періодики, куточки «Херсон. Моя історія жива», «Література Таврія», «Барви рідного краю», «Довідкові видання» та інші, котрі допоможуть дівчаткам і хлопцям орієнтуватися у книжковому морі.

«Ласкаво просимо до нас і малюків, і підлітків - плануємо обслуговувати 4800 юних читачів (досі мали можливість обслуговувати 3600)», - говорить головний методист бібліотеки Катерина зросли завдяки передачі нам дитячої літератури бібліотекою імені Лесі Українки та благодійницьким надходженням. Двоповерховий простір будівля дозволяє влаштувати читальню не лише для учнів 5-8-х класів,

а й для 1-4-х та дошкільнят. Маємо відтепер окремі зал для проведення масових заходів, де влаштовуватимемо цікаві свята-зустрічі з різними видами мистецтва. Звісно, тісніше контактуватимемо з музичними та художньою школами, центрами дитячої творчості. Плануємо відкриття комп'ютерного класу - в цьому нам пообіцяли підтримку друзі з англійського графства Бедфордшир, котрі недавно побували в Херсоні. Не відмовлятимемо у літературі на теми сімейного виховання батькам наших читачів, їх дідусям і бабусям. Бо лиш спільними зусиллями зможемо прищепити дітям допитливість, любов до знань.

А що скажуть самі юні читачі?

Настя Бондаренко, шестикласниця школи № 30: «Я люблю читати, особливо пригодницьку літературу. Сподіваюсь, стану постійним читачем цієї бібліотеки - вона недалеко від школи й від мого дому. Дуже зручно...»

Арсен Деркач, однокласник Насті: «Я користуюся шкільною, обласною дитячою, центральною бібліотекою для дорослих. Сподіваюсь, стану постійним читачем цієї бібліотеки - вона недалеко від школи й від мого дому. Дуже зручно...»

вати значення події для Херсона я звернулася до заступника голови міськвиконкому Андрія Анатолійовича Рівнеца.

«Зовсім недавно в Шуменському мікрорайоні відкрито державний дитячий садок для тих, хто слабо бачить. Малеча з вадами зору зростає в належних умовах, зможе отримувати необхідне лікування. Сьогодні святкуємо новонадання Центральної міської дитячої бібліотеки - що полюблю збагачення духовності підрастаючого покоління важко переоцінити. А через півроку-рік, я певен, новосілля справить Будинку дитини, бо нині, як відомо,

число малюків, котрих матері часто вже від народження залишають під опіку держави, на жаль, зростає. Отож політика міськвиконкому щодо турботи про дітей, як фізичне й духовне здоров'я, тверда і послідовна.

Репортаж вела Олена СКОРА.

Фото Віктора ЦЮЗЯ.

На фото: книжкові виставки чекають на читачів; учасники першої літературної виставки; ДІА доставила улюбленця дівчини - пана Ау, котрий заблукав у місті; танок у подарунок святу.

Дажест

ІЗ УСТНОГО ПАРЛАМЕНТСЬКОГО ТВОРЧЕСТВА

Тридцять хвилин ми використали і все. Посмілись, розслабилися і будемо працювати.

Сім років розврату, розбрату, пробачте, тривали до того, що маємо. Я думаю, що ми з вами трохи забудем, що ми будемо кожен день розминатися... Не погнались.

Я думаю, що не потрібно радуватися. Це може тільки Сльозьківчин радуватися.

Але мене на європейський рівень не піднімайте, я і на українському рівні себе хоррошо почувую.

Питання ясно, як цей зал під куполом.

Я думаю, що ми ще питання будемо розглядати, не так можна так, що одні і одне, а другі в друге.

Ми вже сьогодні перетворили в зяв.

В мене голосни з Діновини були мовчазні спокійні. Я знав все про нього, знав, що відбувається, можна сказати, терор. Але це для мене був час найважкіший і по здоров'ю і по моральному класу.

Але привітаєш: ідуть великі державні справи і в звертаєш до нас.

Новосілля Центральної бібліотеки для дітей. Бібліографія статті - під № 44 в Каталозі джерел

50. 2000. Серебрякова, С. Про традиції-нетрадиційно: [про роботу в б-ці з фольклор. ансамблем «Берегиня»] /С. Серебрякова//Новий день. - 2000. - 31 берез.
51. 2001. Боянжу, В. Библиотеки закроют в День библиотекаря: [о БФ № 9, БФ № 23 Херсон. ЦБС] /В. Боянжу//Гривна. - 2001. - 27 сент.
52. 2001. Матвеева, О. Нині бібліотечною справою можуть займатися лише ентузіасти: [про діяльн. Херсон. ЦБС] /О. Матвеева//Херсонський вісник. - 2001. - 27 верес.

*Про Кіндійську бібліотеку на її 50 річницю писали багато.
Бібліографія статті – під № 45 в Каталозі джерел*

53. **2001.** Серебрякова, С. «Грудневе диво на долоні»: [про театралізоване свято у Херсон. центр. дит. б-ці для дітей-інвалідів у День Святого Миколая] / С.Серебрякова//Новий день. - 2001. 27 груд.
54. **2001.** Создана новая общественная организация при центральной детской библиотеке: [о работе обществен. орг. «Сердце матери»] //Херсонський вісник. - 2001. – 1 лют.

Завтра - Всеукраїнський день бібліотек

СУПУТНИК ДУХОВНОГО ЖИТТЯ

Педагог, психолог, дипломат - так можна сказати і про бібліотеку, і про бібліотекаря, бо їх роль у суспільстві багатогранна, хоча сьогодні належно не поцінована. Виною тому - прорахунки у соціально-культурній політиці держави: заклади культури фінансуються за залишковим принципом, зарплата бібліотекаря - найменша в народному господарстві.

І все ж працівники книгозбірень, свідомі свого високого покликання, роблять свою справу на совість, сумлінно виконують свої обов'язки, і не просто сумлінно, а з ентузіазмом, з великим бажанням допомогти кожному читачеві зорієнтуватися у книжковому морі.

На таких «диваків» і «фанатиків» багатий і великий колектив бібліотекарів Херсонської централізованої бібліотечної системи. В цьому щодня переконаються читачі, відвідуючи бібліотеки-філіали. Книжкові виставки, огляди літератури, інформаційні години - все для них. А яка цікава масова робота! Великою популярністю користуються клуби за інтересами читачів - це чи не єдине місце, де в теплій атмосфері спілкуються однією думкою, гостинно прийняті турботливими господарями. Так, для юнацтва у третій бібліотеці працює літературно-мистецтвознавчий клуб «Гармонія», у шостій - «Молодий чоловік», у двадцять третій - «Юні леді і джентльмени» (гуманітарно-естетичний напрям), в одинадцятій - «Співрозмовник» морально-етичного спрямування...

Особлива увага - дітям. Клуби за інтересами для наймолодших читачів сприяють їх

гармонійному розвитку. Це «Пролісок» (бібліотека №7), «Ерудит» (№20), «Мрія» (№22), «Буратіно» та «Ровесник» (Центральна дитяча бібліотека).

Зажили собі в місті доброї слави і об'єднання дорослих читачів: «У колі друзів» (книгозбірня №1), «Надія» (№3), «Біля самоварчика» (№15), «Шуменчанка» (№19), «Берегиня» (Киндїйка), «Надія» (Наддніпрянське), а при центральній бібліотеці - культурологічний клуб «Вулик».

А скільки копіткої роботи з книгами залишається невидимою для читача!..

Ще Іван Нечуй-Левицький зазначав, що без національної школи і бібліотеки неможлива

Факт: в м.Херсоні 34 бібліотеки та бібліотечні філії, об'єднані в Центральну бібліотечну систему, загальна кількість читачів - близько 86000, книжковий фонд - 707800 примірників, книговидача - 1 млн. 500 тис. книжок на рік. У місті працює 155 бібліотекарів.

Дорогі друзі!

Всеукраїнський день бібліотек - професійне свято всіх, хто працює з книгою, шанувальників знання і віковий досвід, зібрані у книжкових фондах, черпає натхнення з історичної спадщини народної мудрості.

Ми щиро вдячні вам, бібліотекарі, бібліографи, книгознавці, за вашу просвітницьку роботу. З гідністю виконуючи свою благородну місію, ви примножуєте досягнуте, збагачуєте духовний потенціал нації.

Вітаємо всіх, хто присвятив життя книзі, її збереженню, використанню. Зичимо міцного здоров'я, добробуту, нових творчих звершень в ім'я розвитку української культури.

Голова обласної ради **В.М.ТРЕТЬЯКОВ.**

Шановні працівники культури!

Прийміть щирі вітання з Всеукраїнським днем бібліотек.

За будь-яких обставин, у складних умовах бібліотекарі області самовіддано служать своїй справі, професійно виконують свої обов'язки та несуть людям розумне, добре, вічне - книгу.

Бібліотечні працівники були і є найкращими представниками української інтелігенції, близької до народу, яка завжди розділяє його долю.

Ми вдячні вам за копітку і самовіддану працю, що сприяє національно-культурному відродженню нашої Держави і її народу. Бажаємо, щоб коло ваших читачів і шанувальників розширювалося попри всі негаразди, щоб наснага супроводжувала всі ваші творчі розвідки і звершення. Щастя, успіхів, міцного здоров'я, сімейного затишку і вашим родинам.

Голова Херсонської обласної державної адміністрації **О.Є.ВЕРБИЦЬКИЙ.**

просвітницька робота серед найширших верств населення. І хоч відтоді минуло майже півтора століття, і шляхи одержання інформації сягнули космічних висот, все ж книга і тепер - найпопулярніший з них, а бібліотекар був і залишається, як висловився вже сучасний письменник Данііл Гранін, одним з найсвітолюбніших і необхідних супутників духовного життя.

Це і додає бібліотекарям оптимізму.

Ольга МАТВЄЄВА, провідний методист Центральної міської бібліотеки імені Лесі Українки.
м. Херсон.

На фото: у Центральній дитячій бібліотеці.

**Останній День бібліотек ХХ сторіччя...
Бібліографія статті – під № 48 в Каталозі джерел**

55. **2002.** Бундуки, В. Берегиня: [про Антонівську селищну бібліотеку Херсон. ЦБС] /В. Бундуки//Урядовий кур'єр. - 2002. - 18 трав.

50-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ БІБЛІОТЕКИ

Бібліотека-філія №11 приймала гостей, які прийшли розділити таку хвилюючу подію, як День народження бібліотеки, і не просто день народження, а золотий ювілей — бібліотеці виповнилося 50 років.

За чашечкою чаю, як добрі, старі знайомі, згадували цікаві, яскраві моменти в житті бібліотеки. Почули багато теплих слів, побажань на майбутнє від наших читачів. Про велике значення книги в житті людини цікаво розповів Петров Василь Іванович, пенсіонер, учасник ВВВ, який читає в бібліотеці майже 50 років. Теплі слова про роботу бібліотеки сказала Чухало Антоніна Петрівна.

Дуже радує, що серед гостей була молодь, яка не залишилася осторонь. Учні

школи № 36 Волошина Марина та Гуляєва Ольга прочитали вірш „Из рая детского житья...”.

Музичне свято було насичене вікторинами, інформаційними хвилинками, оглядом нової літератури, яка поповнила полиці бібліотеки.

На протязі місяця в бібліотеці діяла фотовиставка „Наша бібліотека — ювіляр”, яка дала змогу здійснити подорож у минуле та ознайомитися з сьогоденням бібліотеки.

Бібліотека та читач це єдине ціле. Доки є люди, які читають книжки, приходять до бібліотеки, будуть існувати бібліотеки. Храми мудрих книг вічні.

**Н. КОНДАУРОВА, бібліотекар
бібліотеки-філії №11**

*Бібліотека № 11 має яскраву й цікаву історію...
Бібліографія статті – під № 56 в Каталозі джерел*

56. 2002. Кондаурова, Н. 50-річний ювілей бібліотеки:

[про БФ №11] /Н. Кондаурова//Херсонський вісник. - 2002. - 17 жовт.

57. **2002.** Люди по-прежньому люблять авторську пісню: [о клубі «Огонек» при БФ №6]//Херсонський вісник. - 2002. - 4 квіт.
58. **2002.** Матвеева, О. Взаємозв'язок сьогодення та майбутнього: [про діяльн. б-к Херсон. ЦБС] /О. Матвеева//Новий день. - 2002. - 19 верес.
59. **2002.** Серебрякова, С. Зимня казка, розказана дітьми: [о театрі книги «Ровесник» в Херсон. центр. дет. б-ке] /С. Серебрякова//Новий день. - 2002. - 26 груд.
60. **2003.** Серебрякова, С. «Самовар – друже нас зібрав знову»: [о заході, який відбувся в БФ №15] /С. Серебрякова//Новий день. - 2003. - 27 берез.
61. **2003.** Скоря, О. 55 - вічно юній: [про ювілей ЦДБ БФ № 4] /О. Скоря//Наддніпрянська правда. - 2003. - 18 червня
62. **2003.** Червона, Т. Ювілей дитячої книгозбірні: [про святкування 55-річчя б-ки № 4] /Т. Червона//Новий день. - 2003. - 12 черв.
63. **2004.** Воробйова, К. Гармонія прагне природа в стосунках з людиною: [про діяльн. міськ. бібліотек ЦБС у напрямі еколого-просвіт. діяльності серед населення]/К. Воробйова// Наддніпрянська правда. - 2004. - 23 квіт.
64. **2004.** Кирпа, І. О заході в бібліотеці ім. Лесі Українки: [о вечірній пам'яті чорнобыльцям] / І. Кирпа // Гривна. - 2004. - 29 апр.

Люди по-прежнему любят авторскую песню

Нередко в клуб "Огонек", созданный при херсонской библиотеке №6 (зав. Елена Парнак), на чаепитие и добрую беседу заходят неординарные люди. Такой встречей ознаменовалась и последняя пятница минувшего месяца. На этот раз гостьей клуба стала народная художница и бард, лауреат двух Всесоюзных фестивалей народного искусства, преподавательница Маховского лицея искусств Лилия Волкова. Она привезла с собой свои оригинальные работы – роспись, графику, вышивки, куклы, "вытынанки", а также работы своих учеников. Зазвенела гитара – и собравшиеся заслушались авторскими песнями Лилии Александровны, в которых узнавались знакомые всем жизненные сюжеты и образы.

"Вечер-портрет", как его назвали организаторы, еще раз показал, что искусство, поэзия, музыка в наше прагматичное время все еще остаются объединяющим людей фактором.

Собств. информ.

*Клуб «Вогник» Бібліотеки № 6 теж був героєм публікацій.
Бібліографія статті – під № 57 в Каталозі джерел*

65. **2004.** Сирик, Г. Библиотеке – 105 лет: [о БФ № 1] / Г. Сирик//Гривна. - 2004. – 19-26 февр.
66. **2004.** Свято у книжковому домі: [про свято 1 червня у ЦМБ для дітей] //Новий день. - 2004 - N24(10 черв.).
67. **2004.** Чи виживе «Берегиня»: [про Кіндійську селищну б-ку] //Вік. – 2004. – 29 квіт.
68. **2005.** Бутенко, Г. «Україна багатодітна: небайдужий погляд»: [про презентацію у Центральній міській дитячій бібліотеці Херсонської ЦБС зб. К. Семенюк] /Г. Бутенко//Вік. - 2005. -13 жовт.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЬОГО

В умовах національно-культурного відродження українського народу дедалі вагомішу роль у житті нашої країни відіграє бібліотечне краєзнавство. Воно покликане виявити, зібрати, зберегти в надати у використання читачам всі матеріали, пов'язані з рідним краєм. Адже у вирі протиріч сьогодення інтерес до рідної землі, її історії, культури значно зріс, тому краєзнавча робота стає однією з пріоритетних напрямків діяльності бібліотек Херсонської ЦБС. Насичена подіями історична давнина Херсонщини потребує свого подальшого вивчення та осмислення, вшанування видатних людей, які тут жили, черпали натхнення і творили.

У джерел організації перших благодійних організацій нашого краю стояла Єлізавета Воронова, дружина Михайла Воронцова, героя вітчизняної війни 1812 року. Вони багато зробили для розвитку економіки та культури херсонської землі; сприяли розвитку рослинництва, що було новим в умовах нашого засушливого клімату; вони у своєму маєтку розводили сади, із-за кордону виписували саженці дерев та виноградну лозу. По Указу Михайла Воронцова у Херсоні було засноване морехідне училище.

Більшість жителів міста бажать повернути вулицям старі назви. Так, наприклад, раніше вулиця Леніна була Собор-

ною, вулиця К.Маркса носила ім'я Тараса Шевченка, вулиця Дзержинського була Гімназичною, вулиця перекопська — Базарною.

Щорічно до Дня міста у бібліотеці-філії №13 Херсонської ЦБС оформлюється альбом, присвячений історичним місцям, вулицям нашого міста. Одна з сторінок альбому присвячена вулиці Червонофлотській, яка є однією з дуже старих вулиць міста (на якій знаходиться бібліотека). Назва її — Червонофлотська була отримана у тридцять років ХХ століття, а раніше — це була Богородицька, Любарська, Болотна, Пролетарська, Волохинська. Дім №1 один з найстаріших пам'ятників архітектури Херсона. Він був побудований у 1820 році як будинок архієрея. Багато років в ньому знаходився санаторій „Дніпр”, а з 1992 року ця будівля передана до церковної епархії. Будівля, в якій зараз знаходиться бібліотека, була розташована на території церкви Монастирської, або Єдиноверчеської Святоріздвяної церкви, заснованої у 1799 році трьома монахами.

Кожен мешканець нашого міста, познайомившись з матеріалами про історію вулиць, площ усвідомить, що історія їх назв — це історія свого народу, це пам'ять минулого, це взаємозв'язок сьогодення та майбутнього.

**МАТВЄЄВА О.О.,
провідний методист ЦМБ**

69. **2005.** Воробйова, К. Тисячний читач: [про б-ку-філію № 19 ЦБС]/К. Воробйова// Новий день. - 2005. - 3 лют.
70. **2005.** Зинченко, О. «Благослови, Господь, семью»: [о празднике в дет. центр. б-ке] /О. Зинченко//Горожанка. - 2005. - 14-15 мая
71. **2005.** Павлова, И. Муниципалитет собирает идеи: [о работе местного самоуправления и Херсон. ЦБС]/И. Павлова // Херсонський вісник. - 2005. - 10 февр.
72. **2005.** Павлова, И. Продавать не книгу, а ее чтение: [интервью с директором Херсон. ЦБС Г. В. Нежинской]/И. Павлова // Херсонський вісник. - 2005. - 3 лют.
73. **2005.** Парнак, О. Фольклорні гостини з «Берегинею»: [про захід у БФ №6 ЦБС]/О. Парнак// Херсонський вісник. - 2005. - 24 берез.
74. **2005.** Парфьонова, Г. Ідеї молоді – розвитку міста: [про конкурс у ЦБС]/Г. Парфьонова // Херсонський вісник. - 2005. - 7 квіт.
75. **2005.** Серебрякова, С. Картина з пластиліну: [про виставку в ЦДБ] /С. Серебрякова//Новий день. - 2005. – 17 берез.
76. **2005.** Степанова, С. Подаруй ідею місту: [конкурс в ЦБС]/ С. Степанова// Новий день. - 2005. – 7 квіт.
77. **2006.** Антонова, Юлія. Подарували "Казкове дитинство": [30 вересня працівники херсон. міськ. бібліотек-філій (№17, №8, №16) відзначили разом зі своїми найвідданішими читачами Всеукр. день бібліотек] / Ю. Антонова // Новий день. - 2006. - N 35. - С. 24

Зимняя сказка, рассказанная детьми

В Херсонской центральной детской библиотеке всегда многолюдно, особенно в канун Нового года. Ведь почти две недели подряд дважды в день здесь даёт представления театр книги «Ровесник».

— Создали мы его семь лет назад, — рассказывает директор библиотеки Галина Сердюк. — Кое-кто тогда очень удивился: «Зачем в библиотеке театр?» Во-первых, он был создан по просьбам наших маленьких читателей, во-вторых, мы давно поняли, что театр очень сближает детей с книгой.

В эти дни 20 юных актёров дарят своим гостям-ровесникам спектакль по сказке Андерсена «Снежная Королева». Сюжет её известен каждому. Но... Творческому коллективу под руководством режиссёра (библиотекаря по массовой работе) Эдиты Коструб удалось создать настоящий детский мюзикл.

Уверена, школьники Лена Кузенкина, Игорь Киселёв, Вика Ерпульева, Аня Бычкова, Альфия Шерафундинова, Таня Шумова, Маша Бондарева, первокурсник ХГУ Богдан Логвиновский, учащийся Центра образования молодёжи Виктор Луцак и другие своим умением перевоплощаться в сказочных героев, петь, танцевать удивили даже профессионалов.

— Хочется отметить тех, кто помог нам создать этот необычный спектакль, — добавила Галина Викторовна. — Музыкальное оформление — Олега Коструба, декорации сделали студентки училища культуры, а оригинальные

костюмы — наши сотрудницы Таня Гаран и Света Мирошниченко. Помогали также ребята из Таврического лицея искусств.

Сказку посмотрели дети-инвалиды, ребята из реабилитационного центра при одной из христианских церквей, дети-сироты, школьники. Благодаря постоянным спонсорам — Суворовскому райсовету народных депутатов и религиозной организации «Миссия спасения» — многие из них получили подарки. Жаль, что даже после многократных приглашений событие проигнорировала херсонская мэрия. В библиотеке не скрывают, что надеялись продемонстрировать начальству не только свою визитную карточку — театр, но и получить хотя бы небольшую помощь для приобретения подарков детям из малообеспеченных семей. Отказали и народные депутаты (все деньги они потратили накануне выборов).

Впрочем, самоотверженная работа сотрудников библиотеки не остаётся незамеченной.

— Недавно один из посетителей точно подметил, что нашу работу невозможно заменить никаким компьютером, — говорит директор. — Такая оценка труда радует и поддерживает.

София СЕРЕБРЯКОВА.

Театр «Ровесник» Центральної бібліотеки для дітей – це один з найуспішніших її проєктів. Бібліографія статті – під № 59 в Каталозі джерел

78. **2006.** Калина, Валерія. Книга єднає людей: [БФ №5 для дітей Херсон. ЦБС привітала своїх вірних читачів зі Всеукр. днем бібліотек]/ В. Калина // Новий день . - 2006. - N 35. - С. 24
79. **2007.** Воробйова, О. «У вас є проблеми?» Ідіть до бібліотеки!: [про круглий стіл ЦБС і ХМГО «Розвиток», співпраця бібліотек і органів місцевого самоврядування]/ О. Воробйова// Акценти. - 2007. - N 40(24 жовт.). - С. 3
80. **2007.** Інтернет в херсонських бібліотеках: [про День Інтернету, що відбувся в Центр. міськ. б-ці]// Херсонський вісник. - 2010. - N 48(29 листоп.). - С. 17

ГАРМОНІЇ ПРАГНЕ ПРИРОДА В СТОСУНКАХ З ЛЮДИНОЮ

В останні роки різко загострилася екологічна ситуація в області, зокрема, в Херсоні. Цивілізація з прискоренням падає у безодню екологічної та моральної кризи, загрожуючи нам в найближчі десятиріччя неминучою глобальною катастрофою.

Зміни мислення людей повинне сприяти екологічне просвітництво як невід'ємна частина духовного та морального виховання особистості з раннього дитинства упродовж всього життя.

Саме бібліотеки сьогодні можуть стати центрами екопросвітницьких заходів серед різних верств населення. Зокрема, книгозбірні, що входять до складу Херсонської центральної бібліотечної системи, вже нагромадили немалий досвід у роботі з дітьми, підлітками та дорослими.

Так, при книгозбірні №7 для дітей діє екологічна секція „Зелена хвиля”, при бібліотеці-філії №17 для дітей, спільно з обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (ЦЕНТУМ) працює екологічний клуб „Пролісок”, у бібліотеці-філії №13 для дітей та юнацтва діє програма екскурсійно-краєзнавчої служби. Щорічно проводяться тижні

екології, дні краєзнавства, альманахи, свята, уроки, екологічні години, влаштовуються вечори-зустрічі, „круглі столи” за участю спеціалістів обласного управління екології та природних ресурсів, лікаря обласного центру здоров'я.

Активну участь у просвітницькій справі з питань екології беруть сільські та селищні бібліотеки. Саме вони проводять свята зимуючих птахів, свята квітів, еко-свята, ігри-подорожі та ін.

Колектив бібліотечних працівників створив Програму діяльності міських бібліотек-філій у напрямі еколого-просвітницької діяльності серед населення на 2004-2006 роки під назвою: „Збережемо довкілля Херсонщини”. Під такою ж назвою у 2004 році оголошено загальноміський огляд-конкурс екодіяльності книгозбірень.

Вивчивши можливості свого інформаційного потенціалу та з метою підвищення фахового рівня, Херсонська ЦБС проводить чергове навчання для спеціалістів бібліотек. Семінар-практикум на тему: „Актуальні проблеми екологічного інформування населення у роботі бібліотек”, що відбудеться у міській центральній бібліотеці імені Лесі Українки протягом двох днів (28-29 квітня), має за мету залучен-

ня широких верств міської громади до збереження природи рідного краю. „Проблемний круглий стіл” за участю запрошених гостей із херсонського відділення Всеукраїнської екологічної ліги, обласного центру здоров'я, херсонської міської Всеукраїнської дитячої спілки „Екологічна варта”, інституту природознавства Херсонського державного університету, обласної організації федерації екологічного туризму, за участю міського управління культури та міського управління екології та природних ресурсів стане однією з найбільш важливих подій семінару. Також будуть запропоновані інновації в еколого-просвітницькій роботі бібліотек. Завершиться семінар Всеукраїнською природоохоронною акцією: посадкою дерев біля центральної міської бібліотеки імені Лесі Українки.

Семінар-практикум покликаний об'єднати зусилля зацікавлених установ, організацій, спеціалістів в екологічній освіті населення, створити базу даних екологічної тематики, системи інформаційної підтримки безперервної екологічної освіти та допоможе піднести популяризацію екологічних знань на новий рівень.

Катерина ВОРОБІЙОВА,
методист Херсонської ЦБС.

Екологічна тематика давно є одним з пріоритетів бібліотек міста. Бібліографія статті – під № 63 в Каталозі джерел

81. 2007. Лібіга, Л. Коли чекаєш свято...: [про День Святого Миколая в ЦДБ] /Л. Лібіга//Херсонський вісник. - 2007. - N 51(20 груд.). - С. 16

82. **2007.** Мошнягул, А. Хочеш вплиять на власть? Иди в библиотеку!: [о совместном круглом столе ХГОО «Розвиток» и ЦБС]/ А. Мошнягул// Вгору. - 2007. - N 42(18 жовт.). - С. 3
83. **2007.** Музыка торкається душі : [БФ №13 провела захід – муз.-поет. акварель]// Херсонський вісник. - 2007. - N 49(6 груд.). - С. 20
84. **2007.** Подгородецкая Т. К "власть имущим" - через библиотеки!: [о сотрудничестве Херсон. ЦБС и ХОО "Развитие"] / Т. Подгородецкая // Новий день . - 2007. - N46 (15 листоп.). - С. 4
85. **2008.** Книга про найстрашніші сторінки історії: [про презентацію Книги пам'яті жертв Голодомору в ЦМБ ім. Лесі Українки м. Херсона] // Урядовий кур'єр. - 2008. - N243(25 груд.). - С. 8
86. **2008.** Підгородецька, Т. Ярмарок присвятили рідному місту: [про книжковий ярмарок, що відбувся на базі Херсон. міськ. центр. б-ки]/ Т. Підгородецька // Новий день. - 2008. - N18(1 трав.). - С. 16
87. **2008.** Серебрякова, С. Выстоит ли книга перед компьютером?: [о работе дет. БФ №5 ЦБС]/С. Серебрякова//Гривна. - 2008. - N 41(2 октябрия). - С. 12
88. **2008.** Фестиваль скликає однодумців!: [про фест. дит. бібл. клубів, що відбувся на базі ЦДБ] // Херсонський вісник. - 2008. - N 49(4 груд.). - С. 21
89. **2008.** Фокина, М. Владеешь информацией – владеешь миром: [о Дне Интернета – 2008 в ЦГБ им. Леси Украинки]/ М. Фокина // Новий день. - 2008. - N49(4 груд.). - С. 20

ПРОДАВАТЬ НЕ КНИГУ, А ЕЕ ЧТЕНИЕ

Идею уличных торговцев литературой - давать книгу напрокат - вот уже более трех лет успешно используют сотрудники городской библиотечной сети.

С тех пор херсонские библиотеки буквально обрели вторую жизнь - на стеллажах появились самые модные и любимые народом книги (большое изобилие женских романов, «триллеров - боевиков», детективов Дарьи Донцовой, милых небылиц Сергея Лукьяненко, которые выдают на руки за скромную сумму в 10 коп. за сутки). Послышав об этом, в читатели записалось немалое количество горожан. А для тех, кто еще не знаком с возможностью, мы попросили рассказать об эксперименте Галину Сердюк, директора городской библиотечной системы.

- Галина Викторовна, вы говорили, что введение платной услуги было вынужденной, крайней мерой?

- Да, настало время, когда финансирование стало таким мизерным, что исчезла всякая возможность пополнять фонды - приобретать новые книги, выписывать периодические издания. Дела обстояли настолько плохо, что мы не сомневались: или заработаем дополнительные средства сами, или потеряем большинство читателей.

Тогда и пришла мысль продавать чтение самых интересных книг за мизерную плату. При этом библиотеки не стали коммерческими, просто для читателей появилась дополнительная услуга - так называемый платный абонемент. Начального капитала на закупку изданий повышенного спроса у нас не было, поэтому мы просто принесли из дому свои книги и стали выдавать их читателям. Интересно, что первыми клиентами стали... библиотекари - сотрудники наших филиалов, которые сначала приходили читать книги, а потом переняли этот опыт.

- Существует ли контроль за поступлениями?

- Обязательно, каждому читателю, выписывается квитанция, средства поступают на специальный счет библиотеки и могут использоваться только для закупки изданий. Плата у нас очень низкая, за 10 копеек сейчас купишь разве что коробок спичек. Но оказалось, что по крохам, по копейкам за год нам удалось насобирать более 7 тыс. грн. . Сейчас в сети полторы тысячи книг на платном абонементе, а еще хороший набор периодики - есть многие толстые и дорогие журналы - «Домашний Очаг», «Бурда» и т. д.

- Поправив финансовое положение, вы, наверное, планируете развивать систему платных услуг. Что ждет читателей в дальнейшем?

- В библиотеках уже появились разновидности платного абонемента. Читатель может дать на время свою книгу библиотеке как бы напрокат, а сам - свободно пользоваться платным абонементом. Или еще один вариант - читатель дарит библиотеке книгу и за это читает у нас литературу на сумму, равную стоимости книги. Кроме того, мы планируем обмениваться литературой между филиалами или переводить книги, закупленные на читательские деньги, из платного абонемента в обычный, если книгу многие перечитали и она не вызывает уже такого интереса, как раньше.

Ирина ПАВЛОВА

Наталія КАРУНО: «Я — небайдужа жінка, і все, чим займаюся, роблю з великим задоволенням»

У Наталії Каруно є багато талантів, і вона їх активно використовує. Вона працює в сфері культури, займається волонтерством, а також є активною громадською діячкою. Вона любить свою роботу і все, чим займається, робить з великим задоволенням.

Ольга КЕРЕМІШ: «Майбутнє моєго в лікарні — поціст!»

Ольга Кереміш працює в лікарні, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що майбутнє її в лікарні — поціст. Вона працює в сфері медицини, і вона любить свою роботу.

Лілія ПЛАХТІР: «Світом нас править милосердя»

Лілія Плахтір працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що світом нас править милосердя. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

Ніна САПРОВА: «Я щаслива виправдану доброю селян»

Ніна Сапрова працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що вона щаслива виправдану доброю селян. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

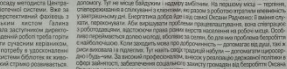
Наталія ВЕРМІШКО: «Кожна з нас сам Коваль власного щастя»

Наталія Вермішко працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що кожна з нас сам Коваль власного щастя. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

Жінки, що змінюють Херсонщину на краще

Оксана СІЛЮКОВА: «Дорого осилить той, хто іде»

Оксана Сілюкова працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що дорого осилить той, хто іде. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

Галина НЕЖИНСЬКА: «Ідеї, у якому паху дух мого дитини»

Галина Нежинська працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що ідеї, у якому паху дух мого дитини. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

Людмила КРЮКОВСЬКА: «Він існує в дитячій душі»

Людмила Крюковська працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що він існує в дитячій душі. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

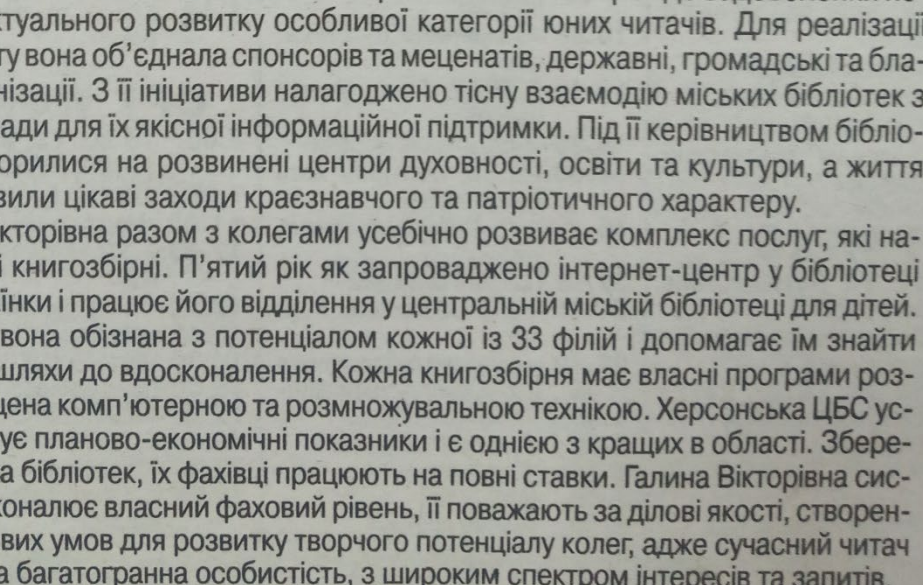
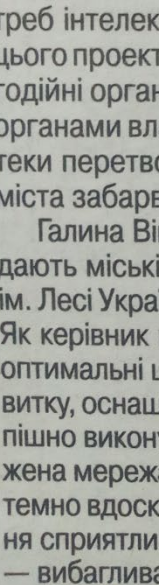
Галина БАРАНОВА: «Школа майбутнього в сні» — реальність

Галина Баранова працює в сфері культури, і вона любить свою роботу. Вона вважає, що школа майбутнього в сні — реальність. Вона працює в сфері культури, і вона любить свою роботу.

Вона прийшла в професію на початку 1980-х на посаду методиста Центральної бібліотечної системи. Вже за кілька років перспективний фахівець з організаторським хистом Галина Нежинська стала заступником директора ЦБС. В її щоденній роботі треба горіти творчістю, бути сучасним керівником, який відчуває потребу в удосконаленні розгалуженої системи бібліотек як живого організму, який стрімко розвивається. Завдяки її напрацюванням запровадженню програмно-цільовий розвиток структурних підрозділів Херсонської ЦБС, діє програма надання бібліотечних послуг дітям з особливими вадами «Твори добро» — важливий крок до задоволення потреби інтелектуального розвитку особливої категорії юних читачів. Для реалізації цього проекту вона об'єднала спонсорів та меценатів, державні, громадські та благодійні організації. З її ініціативи налагоджено тісну взаємодію міських бібліотек з органами влади для їх якісної інформаційної підтримки. Під її керівництвом бібліотеки перетворилися на розвинені центри духовності, освіти та культури, а життя міста забарвило цікаві заходи краєзнавчого та патріотичного характеру.

Галина Вікторівна разом з колегами усебічно розвиває комплекс послуг, які надають міські книгозбірні. П'ятий рік як запроваджено інтернет-центр у бібліотеці ім. Лесі Українки і працює його відділення у центральній міській бібліотеці для дітей. Як керівник вона обізнана з потенціалом кожної із 33 філій і допомагає їм знайти оптимальні шляхи до вдосконалення. Кожна книгозбірня має власні програми розвитку, оснащена комп'ютерною та розмножувальною технікою. Херсонська ЦБС успішно виконує планово-економічні показники і є однією з кращих в області. Збережена мережа бібліотек, їх фахівці працюють на повні ставки. Галина Вікторівна системно вдосконалює власний фаховий рівень, її поважають за ділову якість, створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу колег, адже сучасний читач — вибаглива багатогранна особистість, з широким спектром інтересів та запитів.

К «власть имущим» — через библиотеки!

Только 1,75% жителей Херсона оценивают работу депутатского корпуса как эффективную. Остальные 98,25% имеют абсолютно противоположное мнение или вообще не знают, как работают депутаты. Такие результаты недавно получила и обнародовала городская общественная организация «Развитие», проведя исследование среди местного населения.

— Кто и на каких основаниях взял в аренду очередные пару гектаров земли, да еще и сроком на 49 лет?

— А правда ли, что проведение грандиозных праздников в честь Дня города вовсе «не бьет» по городскому бюджету?

— Возможно ли попасть на прием к специалистам, чтобы рассказать им о текущих крышах, неработающих лифтах и других проблемах обычных людей?

Подобного рода вопросы, по мнению участников круглого стола, проходившего в стенах центральной городской библиотеки им. Леси Украинки, задает чуть ли не каждый херсонец. А вот найти ответы удастся далеко не всегда. Это и стало движущей силой для общественной организации «Развитие» в открытии проекта «От прозрачности власти к эффективному участию общины в местном развитии». Предложение «Развития» информировать население о работе депутатов горсовета и членов исполкома через систему библиотек может стать

своеобразным ноу-хау для Херсона. Тем более, что другие общественные организации и сами библиотекари эту идею поддержали.

В мире же, как отметили участники мероприятия, это не ново. Жители многих стран, отправляясь в любимую библиотеку, имеют возможность сразу «убить двух зайцев»: не только выбрать роман-новинку, но еще и узнать, как в течение последнего месяца работала мэрия.

— На первом этапе нашего проекта мы должны добиться обеспечения библиотек просветительской информацией: о законах, правах граждан. И в максимальном объеме, — объясняет руководитель общественной организации «Развитие» Анна Парфенова.

— Но, в принципе, идеальным вариантом было бы договориться с властью, чтобы все-таки в библиотеках предоставлялась и мониторинговая информация. Ведь во всем мире развитие общества возможно только тогда, когда стороны договариваются, слышат друг друга. И понимают, что, к при-

меру, критика — это конструктив, а не обязательно негативное явление.

По мнению заместителя директора библиотеки им. Леси Украинки Валентины Танчик, собирать, обобщать и доносить до горожан информацию о деятельности органов местного самоуправления охотно помогли бы и активные читатели: «Мы всегда работаем над тем, чтобы информация горсовета была у нас хотя бы на стендах. Интересующихся всегда достаточно. Людям мало радио, телевизора. Они приходят и говорят: «Я хочу прочесть в газете, скажем, о сессии, об общественных слушаниях». А мы, библиотекари, и занимаемся тем, чтобы как можно больше такой информации накопить. Другое дело, не всегда она есть».

Говорили участники круглого стола и о форме подачи ма-

териалов. Ведь документация в органах власти ведется в официально-деловом стиле. И в таком виде предлагать ее простому читателю просто неэффективно.

— Каждую информацию нужно делать доступной, если надо, говорить своими словами, — акцентировала общественный деятель Лариса Польская. — Но нужно и знать, как сделать язык законодательства понятным для обывателя.

Дельных советов по «сближению» чиновников и горожан за круглым столом прозвучало немало, и, как подытожили присутствующие, народу еще предстоит выучить немало законов, узнать свои права и обязанности. Тогда уж, требуя чего-то от власти, пользы будет больше.

Татьяна ПОДГОРОДЕЦКАЯ.
Фото автора.

В роки Незалежності бібліотеки активно співпрацюють з громадськими організаціями. Бібліографія статті – під № 84 в Каталозі джерел

90. **2008.** Фокіна М. "Народе мій, до тебе я ще верну.": [про літ.-муз. композ. з нагоди 70-ї річниці з дня народж. В. Стуса, яка відбулася в центр. міськ. б-ці ім. Лесі Українки] / М. Фокіна // Новий день. - 2008. - N8(21 лют.). - С. 24
91. **2008.** «Читати модно! Відвідувати бібліотеку престижно!»: [про фест. дит. бібл. клубів, який відбувся на базі ЦДБ] // Булава. - 2008. - N 48(27 ноябрь). - С. 16
92. **2009.** Літвінова, О. Зі століттям порівну: [про бібліотеки-філії Херсон. ЦБС які прийняли участь в акції

- «Тут Батьківщини моєї початок»]/О. Літвінова // Херсонський вісник. - 2012. - N 36(10 верес.). - С. 11
93. **2009.** Підгородецька, Т. Сльози капають і в нащадків: [про захід до роковин Чорнобил. трагедії, що відбувся в Херсон. міськ. центр. б-ці ім. Лесі Українки]/ Т. Підгородецька // Новий день. - 2009. - N18(30 квіт.). - С. 19
94. **2009.** Підгородецька, Т. Ще б газу - і буде ідеально: [про БФ №22 Херсон. ЦБС]/ Т. Підгородецька // Новий день. - 2009. - N4(22 січ.). - С. 14
95. **2009.** Серебрякова, С. Немає роду переводу: [про презентацію кн. Е.О. Кузнєцової «Мала енциклопедія великої сім'ї», що відбулася в БФ №15]/С. Серебрякова// Гривна. - 2009. - N 20(14 мая). - С. 6
96. **2009.** Фокина, М. «Вооружи сердца любовью»: [о мероприятии в БФ №19 ЦБС]/М. Фокина// Новий день. - 2009. - N 13(26 берез.). - С. 23
97. **2010.** Дубчак, В. Книжкова фабрика зірок: [Херсон. центр. дит. б-ка оголосила про відкр. книжкової ф-ки зірок]/ В. Дубчак// Новий день. - 2010. - N10(4 берез.). - С. 24
98. **2010.** Жінки, що змінюють Херсонщину на краще: [про Галину Нежинську – директора Херсон. ЦБС] // Новий день. - 2010. - N10(4 берез.). - С. 12
99. **2010.** «І гіркота пече полинна...»: [про низку заходів для користувачів бібліотек Херсон. ЦБС напередодні роковин Чорнобильської АЕС]// Херсонський вісник . - 2010. - N 16(22 квіт.). - С. 12

100. **2010.** Лібіга, Л. «Книженятко» для херсонського малятка: [про роботу із залучення дошкільнят до бібліотек Херсон. ЦБС] /Л. Лібіга//Голос України. - 2012. - N 120(2 лип.). - С. 8
101. **2010.** Міжнародний день захисту дітей у Херсоні: [про свято організоване Центр. міськ. б-кою для дітей «Діти+книга+Літо=Читай місто»] // Херсонський вісник. - 2010. - N 22(3 черв.). - С. 2
102. **2010.** Подгородецкая, Т. Добро пожаловать в арт-салон: [о работе арт-салона в стенах Центр. б-ки им. Леси Украинки] /А. Подгородецкая// Херсонський вісник. - 2010. - N 16(15 квіт.). - С. 17
103. **2010.** Серебрякова, С. Когда мечты сбываются: [о встрече с поэтом и худож. Вадимом Черным в читальном зале Херсон. центр. б-ке им. Леси Украинки]/С. Серебрякова // Херсонський вісник. - 2010. - N 15(8 апр.). - С. 12
104. **2010.** Сілютіна, Д. У професії – твоє майбутнє: [захід по профорієнтації в БФ №19]/Д. Сілютіна// Новий день. - 2010. - N 16(15квіт.). - С. 17
105. **2010.** Сосна, А. Музей вишивки в бібліотеці: [про проект-виставку у БФ №13]/А. Сосна // СВ Гривна. - 2010. - N 23 апр.). - С. 4

106. **2011.** Розміровська, О. На підтримку іміджу дитячого читання: [про відкритий урок читання, що проводиться дит. б-ками Херсон. обл.] /О. Розміровська//Бібліотечна планета. - 2011. - N 3. - С. 23

• Ювілеї

СВЯТО БІБЛІОТЕКИ

У дитячій бібліотеці №22 м.Херсона відбулося свято, присвячене 35-річному ювілею закладу. Гостями його були діти та батьки, учні Херсонських шкіл №№ 30, 35. Ведучими цього заходу були Єфімов О. (5-А кл.шк№30) та Супрун А. (6-В кл. шк.№30), вони коротко ознайомили гостей з історією створення бібліотеки-філії, що є наймолодшою в місті.

Завдяки старанню працівників-бібліотекарів бібліоте-

ка значно покращила свій імідж за останні роки. Цікавішою та різноманітнішою ведеться робота з юними читачами. Бібліотекар Кухта Г.Д., користується авторитетом серед читачів молодшого віку, добре знається на книжках і порадить потрібну літературу і завжди старанно готується до святкових заходів.

Бібліотечний фонд налічує понад 20 тис. примірників і надходять все нові книжки,

Для наймолодших читачів створено куточок "Іграшковий дивокрай: бережи, люби, пізнай". Також, уже 5 років працює клуб "Маленькі зірки", учасники його добре навчаються в школі, а після неї залюбки поспішають до бібліотеки, де зустрічаються з героями улюблених книжок.

На ювілейному заході "Маленькі зірки" показали свої творчі здібності: читали вірші, гуморески, Берискіна М.

навіть сама написала вірша до ювілею та прочитала його, також виконали пісні та танці. Було проведено ігрову програму та вручено багато грамот, також усім сподобалось свято.

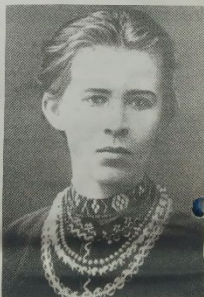
Г. Гаран, завідувачка дитячої бібліотеки №22

Бібліотека для дітей № 22 розпочала свою історію в 1976 році. Бібліографія статті – під № 107 в Каталозі джерел

107. **2011.** Гаран, Г. Свято бібліотеки: [у дит. БФ №22 м. Херсона відбулося свято, присвяч. 35-річному ювілею]/Г. Гаран// Наддніпрянська правда. - 2011. - N54. - С. 2
108. **2011.** Допомога бібліотечним філіям // Херсонський вісник. - 2011. - N 8(24 лют.). - С. 6
109. **2011.** Кирпа, Татьяна. Встречаемся на "Острове доброты"! : [так називається проект Херсонской библиотеки № 13] / Т. Кирпа // Гривна. - 2011. - N 41(6 окт.). - С. 9
110. **2011.** Клименко Н.В. Співпраця, що приносить задоволення: [взаєморозуміння і взаємодопомога голови ОСББ, мешканців і працівників БФ №1 Херсон. ЦБС] / Н. В. Клименко // Херсонський вісник. - 2011. - N43(27 жовт.). - С. 8
111. **2011.** Підгородецька Т. Не перевелися в Україні козаки: [про військ.-патріот. свято від працівників БФ №13 ім. Б. Грінченка] / Т. Підгородецька // Новий день. - 2011. - N44(27 жовт.). - С. 16

«Чули ви, як напровесні рано жайворонкова пісня бриніла?»..

24 лютого в Херсоні вшанували пам'ять видатної особистості, талановитого поета і громадського діяча Лесі Українки. Центральним осередком святкування стала Центральна міська бібліотека ім. Херсона ім. Лесі Українки, де проходили урочисті заходи до 140-річчя від дня народження поета та з нагоди 40-річчя присвоєння закладу імені Л. Українки.

Протягом дня в інформаційній і читальній залах відбулися засідання літературної вітальні, скруєнконференція з бібліотеками України, яким присвячено ім'я Л. Українки (Львів, Київ, Дружківка та ін.), літературно-музичне гасно «Може квіти зійдуть... для мене настане Весна». Крім того, численні відвідувачі урочистостей мали змогу ознайомитися з книжковою виставкою «Горить моє серце», що проходила в читальній залі відділу обслуговування для дорослих.

отримав визнання за життя, й це вдалося, як в Україні, так і за її межами».

Щодо здобутків бібліотеки, він зазначив, що сьогодні це сучасний інформаційно-освітній заклад міста, що надає різноманітні бібліотечні послуги: організовує групову культурно-просвітницьку роботу та дозволяє видавничу. «Це вправний корабель», який збрив на

своєму борту високопрофесійних фахівців, інтелектуалів, сподвижників, пошановувачів нікстаства слова й думки. Це - команда, яка завжди підтримується мислим головою Володимиром Сальдо, адже своєю щоденною, віддану читачеві працюю впроваджує різноманітні цікаві проекти, програми, створені для херсонців», - відмітив С. Черевко.

Билл Гейтс порадовал Надднепрянскую библиотеку

В этом году Надднепрянская библиотека стала одним из победителей конкурса «Организация новых библиотечных услуг с использованием свободного доступа в Интернет», который проводился в рамках программы «Библиомост». Этот проект финансируется благотворительным фондом миллиардера, главы компании «Майкрософт» Билла Гейтса, а цель проекта – открытие точек доступа в Интернет студентам, аспирантам и научным работникам всего мира.

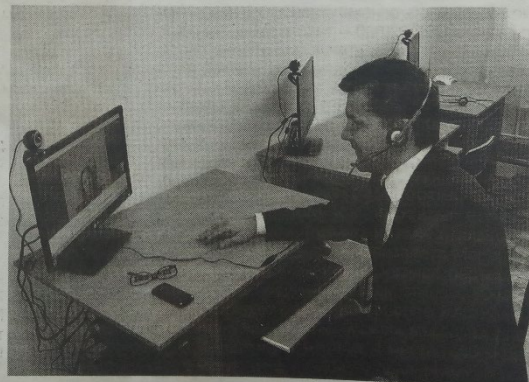
И вот, в качестве победителя конкурса 3 комплекта многофункциональной компьютерной техники с лицензионным программным обеспечением получила Надднепрянская библиотека. А вскоре на базе полученной техники в библиотеке сделали Интернет-центр.

Отныне посетители Надднепрянской библиотеки-филиала имеют свободный доступ в интернет. В частности, в библиотеке можно заняться on-line обучением по интернету.

В торжественном открытии Интернет-центра библиотеки принял участие заместитель городского головы Сергей Черевко. В качестве почетного гостя он первым получил возможность сесть за новенький компьютер, интерактивно пообщаться с представителями фон-

сла в обновлении библиотеки. Ведь она отремонтирована, оснащена необходимой мебелью, в ней поддерживается постоянный температурный режим и т.п.

Наднепрянская поселковая библиотека-филиал ежегодно обслуживает свыше 750 читателей разных возрастных категорий. Книговыдача – свыше 13 тыс. Фонд библиотеки – 15 тыс. экземпляров печатных изданий.

Популяризація класики та нові технології йдуть у херсонських бібліотеках поряд! Бібліографія статей – під № 112 та № 114 в Каталозі джерел

112. **2011.** «Чули ви, як напровесні рано жайворонкова пісня бриніла?»: [в Центр. міськ. б-ці м. Херсона ім. Лесі Українки відбулися урочисті заходи до 140-річчя від дня народж. поета та з нагоди 40-річчя присвоєння закладу ім. Лесі Українки] // Херсонський вісник. - 2011. - N 9(3 берез.). - С. 20
113. **2012.** Бібліотеки Херсона – в вииграше : [5 бібліотек – філіалов Херсон. ЦБС стали победителями III раунда конкурсу «Современная библиотека» Программы «Библиомост»] //Херсонський вісник. - 2012. - N 7 (16 лют.). - С. 3
114. **2012.** Билл Гейтс порадовал Надднепрянскую библиотеку: [стала одним из победителей конкурса «Организация новых библиотечных услуг с исполь-

зованим свободним доступом в Інтернет» який проводився в рамках Програми «Бібліомост»] //Херсонський вісник. - 2012. - N 52 (27 груд.). - С. 20

115. **2012.** Жарких, Лариса. Фестиваль відкритої книги: [о фестивалі молодіж. читання «Відкрий свою книгу»]/ Л. Жарких// Вгору. - 2012. - N 50(13 груд.). - С. 5

116. **2012.** Каникули у бібліотеці...: [про всеукр. тиждень дит. читання в Центр. дит. б-ці] // Наддніпрянська правда : Наддніпрянська правда. - 2012. - N 24(30 берез.). - С. 1

117. **2012.** Карнаухов, Ігорь. Каникули в бібліотеці: [всеукр. тиждень дит. читання в Херсон. ЦДБ]/Ігорь Карнаухов // Херсонський вісник. - 2012. - N 13(29 берез.). - С. 19

118. **2012.** Кирпа, Тетяна. Вечорниці в ХХІ столітті? Чому б ні! : [про Вечорниці у б-ці херсон. с-ща Кіндійка]/Тетяна Кирпа //Гривна. - 2012. - N 51(13 груд.). - С. 24

119. **2012.** Многолетней проблемы больше нет: [о Херсон. ЦБ ім. Леси Українки] // Херсонський вісник: Херсонська міська рада депутатів. - 2012. - N 33(16 серп.). - С. 6

120. **2012.** Підгородецька, Тетяна. Олімпійці закохують дітей у спорт: [БФ №13 та ЗОШ №25 організували спорт. сходинки знань «У пошуках героя»]/Тетяна Підгородецька // Новий день. - 2012. - N 25(14 черв.). - С. 19

121. **2012.** Погиба, Неля. Листая страницы истории: [БФ №13 разом з підлітками займаються краєвед. дослідницькою роботою]/Н. Погиба//Вгору. - 2012. - N 20(17 трав.). - С. 12

ВЕЧОРНИЦІ В ХХІ СТОЛІТТІ? ЧОМУ Б НІ!

13 грудня православні християни вшановують святого апостола Андрія Первозванного. Та ще до того, як церква почала відзначати це свято, з сивої давнини наші пращури проводили напередодні магічні ритуали, пов'язані з визначенням долі. Традиція збереглася, і на Андрія українська молодь проводила вечорниці з ворожіннями і веселими розвагами. На щастя, наші бабусі пам'ятають народні звичаї та розповідають про них онукам. Так, справжнісінькі вечорниці відбулися у бібліотеці херсонського селища Киндіяка. Їх підготували і провели наймовірно молоді душею активісти

Клубу дітей війни «Надвечір'я»: прикрасили читальну залу рушниками, подбали про частування для учнів 10–11 класів, яких запросили на вечорниці, та про «культурну програму» (чого тільки варта справжня калита – великий круглий виріб з отвором посередині, за який калиту підвішували до стелі, і треба було її вкусити). Ну і поділилися досвідом ворожіння, звичайно. Бабусі зізнаються, що в юності вони теж «виглядали судженого» – причому доволі результативно. Як одній з них привидівся парубок у блакитній сорочці і широких штанах, такий і з'явився в її житті.

А ще «помічниками» у вигляданні долі стали справжні песик і півник – домашні улюбленці активісток клубу. Зокрема, півнику запропонували зерно, воду і дзеркало: якщо обере зерно – чоловік у дівчини, що ворожить, буде роботящий, воду – п'яницею, дзеркало – гульвісою. Так птах застиг, зачарований власним відображенням, чим усіх насмішив. І нехай ворожіння, можливо, й не справдяться – головне, усі чудово провели час. А ще – важливо, що нитка, яка єднає покоління, не обривається.

Тетяна КИРПА,
фото Віктора ЦЮЗЯ

*Збереження народних традицій та організація дозвілля читачів – це важливі складові бібліотечної роботи.
Бібліографія статті – під № 118 в Каталозі джерел*

122. **2012.** Строителей чествовали в библиотеке: [праздник День строителя отмечали в е им. Леси Украинки] // Херсонський вісник . - 2012. - N 33(16 серп.). - С. 6
123. **2012.** «Тебе расскажет седая древность»: [виртуальный тур по Херсону в ЦБ им. Леси Украинки] // Херсонський вісник. - 2012. - N 49(6 груд.). - С. 19

124. **2013.** Івкіна С.В. Любов моя, бібліотека!: [про один день із життя бібліотекаря – БФ № 6, м. Херсон] / С. В. Івкіна // Шкільна бібліотека. - 2013. - N 23/24. - С. 57-60

125. **2013.** Алісова, Ксенія. Університети для немолодих студентів: [про роботу БФ № 9 Херсон. ЦБС зі студентами Ун-ту третього віку] / К. Алісова // Новий день. - 2013. - N 49(5 груд.). - С. 18

126. **2013.** "Анімація сквозь время": [про захід, який проходив в ЦБ ім. Лесі Українки] // Херсонський вісник. - 2013. - N 44(31 жовт.). - С. 7

127. **2013.** Антипенко, Иван. Аромат содержательного общения. Уже несколько лет в одной из библиотек Херсона действует молодежное литературное кафе / И. Антипенко // День . - 2013. - N 23/24(8/9 февр.). - С. 6

128. **2013.** «Батьківщина» поздравила випускників університета третього віку: [випускної студентів склався в приміщенні б-ки №9] // Херсонський вісник. - 2013. - N 22(30 трав.). - С. 6

129. **2013.** Беликова, Светлана. Студентов собрала библиотека: [в Центр. город. б-ке ім. Леси Українки пройшов ряд заходів до Дню студента] / С. Беликова // Горожанин и Горожанка. - 2013. - N 5(31 янв.). - С. 13

130. **2013.** Библиотеки предлагают площадки для детского творчества: [2013 год – год дет. творчества, б-ки ХЦБС создали условия для своих маленьких читателей] // Херсонський вісник. - 2013. - N 34(22 серп.). - С. 9

Відеоролик із Херсона – кращий в Україні

Трихвилинна екранізація книги Ірен Роздобудько “Дві хвилини правди”, знята в Херсоні зусиллями арт-групи “Режиссер.орг” та бібліотеки № 3, отримала всеукраїнське визнання та титул “кращий буктрейлер”.

У Києві відкрився третій ярмарок бібліотечних інновацій “Сучасна Бібліотека: рухасмося вперед”. Центральною подією першого дня став національний конкурс відеороликів і фільмів, спрямованих на популяризацію читання та відвідування бібліотек “БібліоКіноФест 2.0”. Серед інших, особливе місце і значення зайняло змагання авторів робіт у жанрі буктрейлерів – коротких відеороликів за мотивами книг, основне завдання яких розповісти про книгу, заінтригувати і зацікавити читача. Перемога в цій номі-

нації дісталася нашим землякам: бібліотеці -філії № 3 Херсонської ЦБС спільно з уже відомою своїми оригінальними кінопроектами арт-групою “Режиссер.орг”. Буктрейлер до книги “Дві хвилини правди” є, на думку журі, сміливим експериментом у перенесенні на екран персонажів з твору популярної сучасної української письменниці Ірен Роздобудько.

“Можливо, у нас вийшло в деяких місцях дещо вільно інтерпретувати оригінальний текст, – розповідає режисер буктрейлера, керівник арт-групи “Режиссер.орг” Леонід Сжуров, – тому ті, хто читав книгу, цілком можуть мати до нас певну претензію. Але, принаймні, з першочерговим завданням – проінформувати, заінтригувати і дати додатковий стимул глядачеві прочитати українську книгу, думаю, впоралися”.

*Бібліотека № 3 тривалий час працює як «кіностудія».
Бібліографія статті – під № 133 в Каталозі джерел*

131. **2013.** Братья Капрановы везут в Херсон свои книжки: [Презентация книги в Херсон. ЦБ им. Леси Украинки] // Херсонський вісник. - 2013. - N 45(7 листоп.). - С. 19
132. **2013.** В библиотеках будет тепло: [в БФ №10 и №22 проведены ремонтные работы по замене окон, дверей и отопление помещений] // Херсонський вісник. - 2013. - N 8 (21 лют.). - С. 18
133. **2013.** Відеоролик із Херсона – найкращий в Україні:

[трихвилинна екранізація кн. Ірен Роздобудько «Дві хвилини правди», знята в Херсоні зусиллями арт-групи «Режисер.орг» та БФ №3] //Вгору. - 2013. - №40(3 жовт.)

134. **2013.** Включи бібліотеку!: [про итоговое мероприятие обл. библи. волонтерской акции "Пять ступенек к успеху: включи библиотеку" организованной Херсон.обл. б-кой для детей - представляла Херсон. ЦБС БФ №22] // Херсонський вісник. - 2013. - N 23(6 черв.). - С. 18
135. **2013.** Возраст не помеха для образования: [о соц. услуге «Университет третьего возраста» которую предоставляют пожилым горожанам в БФ № 9 и в Центр. город. б-ке им. Леси Украинки] // Херсонський вісник. - 2013. - N 7(14 лют.). - С. 17
136. **2013.** Война жанров в Херсоне: [в Центр. город. б-ке им. Леси Украинки работниками юнош. отд. была проведена «литературная битва» - «Война жанров»] // Херсонський вісник. - 2013. - N 6(7 лют.). - С. 19
137. **2013.** Гаран, Галина. Найкраще читав "ритм": [про змагання першого туру міськ. конкурсу "Читацький батл", організаторами конкурсу є Упр. культури, освіта Херсон. міськ. ради і центр. дит. б-ка / Г. Гаран // Наддніпрянська правда. - 2013. - N 43(7 черв.). - С. 2
138. **2013.** Гундорина, Александра. Самому взрослому студенту – 80 лет!: [«Университет третьего возраста» на базе Центр. город. б-ки им. Леси Украинки]/А. Гундорина //Горожанин и Горожанка. - 2013. - N 7(14 февр.). - С. 2
139. **2013.** Зебелян, Т. До Європи - разом: [про фест. європ. кіно, присвяч. Дню Європи з участю БФ № 23]/Т. Зебелян // Херсонський вісник . - 2013. - N 22(30 трав.). - С. 18

Возраст не помеха для образования

«Херсонский вестник» уже писал о социальной услуге «Университет третьего возраста», которую предоставляют пожилым горожанам в библиотеке-филиале №9 (Днепровский район). Такую же услугу могут получить и горожане Суворовского района Херсона – ее предоставляют в центральной городской библиотеке им. Леси Украинки. В самом ближайшем будущем «Университет третьего возраста» появится и в Комсомольском районе областного центра.

Напомним нашим читателям, что в «Университете третьего возраста» люди предпенсионного и пенсионного возраста абсолютно бесплатно получают самые разнообразные новые знания: по своему усмотрению они выбирают себе программу обучения, вплоть до азов компьютерной грамотности. В частности, в Интернет-центре учат «студентов» необходимым знаниям современного человека, желающего приобщиться ко всемирному сообществу пользователей сети Интернет для работы и отдыха. Лекции проводятся в интерактивной форме по разным направлениям. Темы занятий корректируются самими «студентами» «Университета третьего возраста».

Кроме обучения «общению» с компьютером, планом работы «Университета» на первое полугодия предусмотрены мероприятия, посвященные Международному Дню влюбленных и Международному женскому дню 8 Марта; лекция на тему: «Влияние погодных факторов на организм и здоровье человека старшего возраста»; презентация талантов слушателей «Университета третьего возраста»; юридический час и т.д.

Как сообщил заместитель городского головы Сергей Черевко, по поручению и.о. городского головы, секретаря городского совета Зои Бережной, на базе всех библиотек города создаются мощные информационные центры, в которых посетители, в том числе – и люди почтенного возраста, будут иметь возможность ознакомиться с необходимой в разных жизненных обстоятельствах нормативной базой.

В «Университет третьего возраста» Суворовского района Херсона уже приняты первые 30 слушателей. Прием новых абитуриентов, однако, на этом не остановлен. Обучение проводится каждый вторник на базе центральной городской библиотеки им. Леси Украинки.

«Интерактивный спринт» в библиотеке

28 июня Центральная городская библиотека им. Леси Украинки совместно с Центральной детской библиотекой встречали гостей – представителей летней международной школы талантливых детей городов-побратимов Херсон-Шумен (Болгария). Команда подростков приехала для того, чтобы обменяться опытом со своими херсонскими ровесниками и вместе заниматься творчеством.

Путешествуя по Херсону вместе с руководителями, гости из Болгарии посетили библиотеку, где их ждал «Интерактивный спринт». В отделах библиотеки участники спринта переодевались в украинские костюмы, собирали пазлы, плели венки из настоящих цветов, делали так называемые «сумочки счастья», которые на родине напомнят об интересном путешествии в Херсону. Младшие участники мероприятия приняли участие в создании обложки книги «Приключения Зик-Зика», которую пишут читатели Центральной детской библиотеки в рамках литературно-художественного проекта «Фантазеры XXI века».

Кинобиблиотека

Библиотека – филиал №3 Херсонской централизованной библиотечной системы стала одной из пяти библиотек Украины – победителей конкурса проектов «Творческие мастерские» Программы «Библиомост». Конкурсная комиссия выбрала проекты, авторы которых имеют потенциал эффективно использовать компьютеры, аудио- и визуальное оборудование. В пятерке победителей, кроме Херсонской ЦБС: библиотеки-филиала №3, также Врадиевская центральная районная библиотека (Николаевская обл), Центральная

библиотека для детей и юношества Львова, Центральная библиотека им И. С. Тургенева Харькова и Центральная библиотека Антрацитовской городской ЦБС.

Проект филиала №3 под названием «Молодежная видеолaborатория» рассчитан на реализацию на протяжении 6 месяцев. Молодые пользователи библиотеки – филиала №3 вместе с библиотекарями и тренерами из независимых общественных организаций научатся создавать видеofilмы, писать сценарии, выступать как актеры в собственных видеofilмах.

*Про креативні проекти Бібліотеки № 3 пишуть часто!
Бібліографія статті – під № 142 в Каталозі джерел*

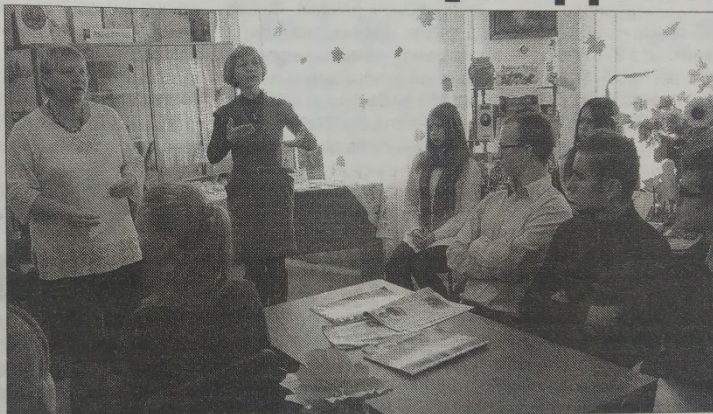
140. **2013.** «Интерактивный спринт» в библиотеке: [Центр. город. б-ка им. Леси Украинки совместно с Центр. дет. б-кой встречали гостей – представителей летней междунар. школы городов-побратимов Херсон-Шумен (Болгария)] // Херсонський вісник. - 2013. - N 27(4 лип.). - С. 18
141. **2013.** Исторические презентации от библиотек Херсона: [сотрудники Херсон. централизованной библиотечной системы в холле адм. здания исполнительного комитета презентовали выставки, которые рассказывают об истории становления и развития города, ист. личностях, судьба которых связана с Херсоном] // Херсонський вісник. - 2013. - N 28(11 лип.). - С. 21
142. **2013.** Кинобиблиотека: [библиотека-филиал №3 Херсонской ЦБС стала одной из пяти библиотек Украины – победителей конкурса проектов "Творческие мастерские" Программы "Библиомост"] // Херсонський вісник. - 2013. - N 26(27 черв.). - С. 18
143. **2013.** Кирпа, Татьяна. А вам слабо "сесть за парту" в 85 лет? В минувшую среду, 29 мая, в библиотеке-филиале

- №9 Херсонской центральной библиотечной системы поздравляли необычных "студентов" / Т. Кирпа // Гривна. - 2013. - N 24(6 июня). - С. 11
144. **2013.** Книга на всю жизнь!: [в б-ках Херсона и области продолжается марафон чтения «Книга на всю жизнь!»] // Херсонський вісник. - 2013. - N 10(7 берез.). - С. 8
145. **2013.** Краеведческие этюды для старшеклассников: [под названием «Я з тих країв, де за Дніпром кургани...» сотрудники библиотеки-филиала №3 предложили ко Всемирному дню поэзии] // Херсонський вісник. - 2013. - N 13(28 берез.). - С. 19
146. **2013.** Куда выкинуть батарейку?: [Херсонская ЦБС вместе с курьерским сервисным центром «Адресат» организовали сбор отработанных батареек] // Херсонський вісник. - 2013. - N 38(19 верес.). - С. 17
147. **2013.** Летний book бум: [для детей в б-ках централизованной библиотечной системы города организована программа "Летний book бум"] // Херсонський вісник. - 2013. - N 33(15 серп.). - С. 18
148. **2013.** Любовь к чтению - с детства: [встреча волонтеров библиотеки-филиала №17 с дет. садиком №30] // Херсонський вісник. - 2013. - N 33(15 серп.). - С. 18
149. **2013.** Ляшенко, Евгений. В библиотеку - как на праздник: [библиотека-филиал № 13 Херсон. ЦБС] / Е. Ляшенко // Новий день. - 2013. - N 43(24 жовт.). - С. 17
150. **2013.** "Ми різні, але ми разом": [про спільний захід бібліотекарів філії № 13 Херсонської ЦБС та єврейської громади міста на базі благодійного центру "Хесед Шмуель"] // Херсонський вісник. - 2013. - N 45(7 листоп.). - С. 4

В библиотеку — как на праздник

Не первый год длится сотрудничество в Херсоне библиотеки-филиала № 13 имени Бориса Гринченко для детей и юношества Херсонской ЦБС и школы-интерната для слабослышащих детей. Библиотекари регулярно готовят для учеников школы разнообразные и увлекательные тематические мероприятия, которые с удовольствием посещают и младшие школьники, и воспитанники старших классов. Неизменно на этих акциях работают опытные и умелые сурдопереводчики, вкладывающие в свое дело не только профессионализм, но и душу.

Постоянным в библиотеке является проведение утренников, посвященных временам года. Как правило, их организуют в конце той или иной поры. Ребятам рассказывают о народных традициях, обычаях, ремеслах и верованиях, традиционных для данного месяца и сезона, знакомят с бытом предков, проводят викторины и конкурсы. К слову, в их ходе сами слушатели демонстрируют серьезную подготовку и эрудицию. Кроме того, в читальном зале библиотеки

постоянно действует интерактивная экспозиция, наиболее популярным объектом которого для детей и подростков являются тематические кроссворды.

Отметим, что настоящим партнером и детищем библиотеки выступает детско-юношеский литературно-культурно-

логический клуб «Борион», члены которого, ученики херсонских школ, не только постоянно участвуют в акциях библиотеки, но и помогают их организовывать.

Евгений ЛЯШЕНКО.
Фото автора.

*Бібліотека № 13 активно працює для молоді.
Бібліографія статті – під № 149 в Каталозі джерел*

151. **2013.** Морская, Дарья. Издатели Капрановы для нас пели: [о презентации книги в ЦБ] / Д. Морская // Горожанин и Горожанка. - 2013. - N 46(14 нояб.). - С. 4
152. **2013.** "Натюрморт" в библиотеке : [в город. дет. б-ке № 4 открылась выставка работ юных художников Школы искусств №1 "Натюрморт"] // Херсонський вісник . - 2013. - N 26(27 черв.). - С. 8
153. **2013.** "П'ять кроків до успіху: увімкни бібліотеку": [волонтерська акція "П'ять сходинок до успіху: увімкни бібліотеку!" у БФ №22] // Наддніпрянська правда.- 2013. - N 43(7 черв.). - С. 2
154. **2013.** Подари книгу библиотеке: [акция "Подари сельской библиотеке книгу". Заместитель город. головы С. Черевко подарил 100 книг Степановской библиотеке] // Херсонський вісник. - 2013. - N 35(29 серп.). - С. 18

«Натюрморт» в библиотеке

В городской детской библиотеке №4 открылась выставка работ юных художников Школы искусств №1 «Натюрморт». На ней представлены работы детей разных возрастных категорий.

В своих работах ученики школы искусств показали, каким разным по своему содержанию и технике выполнения может быть натюрморт.

Юные художники пробовали себя в таких техниках; как «коллаж», «печать из разных фактур», «акварель», «гуашь», «тушь», «пастель», «карандаш», «фломастеры», и работали они не только в одной технике, но также смешивали разные техники, экспериментируя с материалами.

Открытие выставки состоялось как истинный праздник, на котором дети имели возможность

не только наслаждаться экспозицией, но и весело провести время, играя в веселые игры, а в завершение угоститься сладостью.

Центральна бібліотека для дітей часто організовує виставки робіт своїх читачів і не тільки.

Бібліографія статті – під № 152 в Каталозі джерел

155. **2013.** Самая зеленая - Зеленовка: [зав. Зеленовской поселковой б-ки Шеховцову И.А. наградили грамотой «За чистую окружающую среду»] // Херсонський вісник. - 2013. - N 18(2 трав). - С. 18
156. **2013.** Сиротенко, Владимир. Стала студенткой в 82 года: [о работе в Херсоне ун-тов третьего возраста] / В. Сиротенко // Новий день. - 2013. - N 45(7 листоп.). - С. 18
157. **2013.** Сиротенко, Володимир. «Проковтнув» 28 книг: [у дитячій БФ №5 Херсонської централізованої бібліотечної системи назвали переможця програми літніх читань та найкращого фанфікіста]/Володимир Сиротенко // Новий день. - 2013. - N 37(12 верес.). - С. 19
158. **2013.** Сиротенко, Володимир. Сучасна історія у коміксах Капранових: [брати Капранови презентували свою книгу в херсонській Центральній бібліотеці ім. Лесі Українки] / В. Сиротенко // Новий день . - 2013. - N 46(14 листоп.). - С. 20

Сучасна історія у коміксах Капранових

Відомі українські письменники, публіцисти Віталій та Дмитро Капранови презентували у Херсоні у бібліотеці ім. Лесі Українки нову книгу «Мальовнича історія незалежності України». Брати, як завжди, жартували, співали пісні та розповіли, що саме їх надихнуло написати історію під іншим кутом зору.

— Одного разу до мене підійшов син і сказав, що йому потрібно скласти ЗНО з історії. Але як можна вивчити і зрозуміти так багато матеріалу? — розповідає один з братів. — Тоді я не зміг відповісти йому і розгубився. Однак згодом мені прийшла думка про написання книжки для дітей

та дорослих, яка не була б ані підручником, ані академічною працею.

Так згодом на світ з'явилася «Мальовнича історія незалежності України», у якій всього 80 кольорових сторінок. У книжці стисло розповідається про героїчне минуле нашої держави: від трипільських та

кіммерійських племен до проголошення незалежності. Багато також портретів відомих осіб різних епох. Крім того, автори свідомо значну частину інформації подали у коміксах, щоб молодшому поколінню українців було простіше вивчати власну історію.

Володимир СИРОТЕНКО.

*Бібліотеки міста слугують також місцями зустрічі херсонців з улюбленими українськими авторами.
Бібліографія статті – під № 158 в Каталозі джерел*

159. **2013.** Слухачі "Університету третього віку" переконані: межі пізнання не існує: [про зустріч зі слухачами "Університету третього віку" на базі бібліотеки-філії № 9] // Наддніпрянська правда. - 2013. - N 22(22 берез.). - С. 2
160. **2013.** Стартовал «Литературный батл»: [конкурс проводиться в честь 235-летия обл. центра, организаторы конкурса – Упр. культуры, Упр. образования Херсон. гор. совета и ЦДБ Херсон. ЦБС] // Херсонський вісник. - 2013. - N 8(21 лют.). - С.19
161. **2013.** Студентов Херсона приглашают в "Молодежную видеолaboratory": [арт-група "Режиссёр.орг" и библио-тека-филиал №3 Херсонской ЦБС] // Херсонський вісник. - 2013. - N 41(10 жовт.). - С. 9
162. **2013.** Студенты отметили День Татьяны: [в читальном зале Центр. город. б-ке им. Леси Украинки] // Херсонський вісник. - 2013. - N 5(31 січ.). - С. 19
163. **2013.** Тарадименко, Ірина. Пробуди любов до книги: [про III обл. фестиваль молодіжного читання «Відкрий свою книгу»] / І. Тарадименко // Новий день. – 2013. – N 45(7 листоп.). – С. 21

164. **2013.** Терен, Тетяна. Место назначения - современная библиотека: [программа "Бібліоміст" стала инициатором телевизионного проекта "Пространство идей" на "5 канале", представляющего 12 современных библиотек с 12 уголков Украины] / Т. Терен // День. - 2013. - N 125/126(19/20 июля. - С. 17,18
165. **2013.** Товсточуб, Олеся. У бібліотеках - книжковий бум!: [про відкр. сезону літнього книжкового буму співробітниками бібліотеки-філії №5 Центр. бібліотечної системи] / О. Товсточуб // Новий день. - 2013. - N 26(27 черв.). - С. 18
166. **2013.** Украинский год в народных обычаях: [о мероприятии в библиотеке-филиале № 13 Херсон. ЦБС] // Херсонський вісник. - 2013. - N 42(17 жовт.). - С. 19
167. **2013.** Форвард - библиотека!: [в Центр. б-ке им. Леси Украинки прошел финал общесистемного квеста "Форвард - Библиотека!"] // Херсонський вісник. - 2013. - N 9(28 лют.). - С. 17
168. **2013.** Херсон шукає молодих і талановитих майстрів літературної творчості: [І міськ. конкурс літ. творчості ім. Миколи Братана] // Херсонський вісник. - 2013. - N 7 (14 лют.). - С. 19
169. **2013.** Херсонские кулинары дегустируют шоколад: [в стенах ЦБ им. Леси Украинки состоялось необычное мероприятие, посвященное шоколаду и его истории] // Херсонський вісник. - 2013. - N 12(21 берез.). - С. 18
170. **2013.** Херсонские очумелые ручки: [о модном увлечении Hand made в херсон. б-ках ЦБС] // Херсонський вісник. - 2013. - N 34(22 серп.). - С. 19

Херсон шукає молодих і талановитих майстрів літературної творчості

З метою виявлення, стимулювання, розвитку та соціальної підтримки талановитої молоді м. Херсона (поетів, прозаїків, драматургів) та сприяння їх самореалізації, управління культури міської ради в березні 2013 року проводить І міський конкурс літературної творчості ім. Миколи Братана.

До участі в конкурсі запрошуються авторські учнівські, студентські, молодіжні колективи та молоді поети, прозаїки та драматурги віком від 14 до 35 років. Спеціальна незалежна комісія, до складу якої запрошуються філологи, фахівці у сфері мови і літератури, літературні критики та представники видавництв, оцінює подані конкурсні матеріали у двох номінаціях: «Поезія» та «Проза». Тематика творів не обмежена.

За підсумками проведення конкурсу видають-

ся збірки творів переможців у старших вікових категоріях. Крім того, учасник конкурсу, який отримав відзнаку "Відкриття року", має можливість безкоштовно опублікувати твір у періодичному виданні.

В рамках проведення конкурсу планується провести цікаві творчі зустрічі конкурсанти з членами журі, серед яких: Братан Віктор Миколайович (голова журі), Голобородько Ярослав Юрійович, Загороднюк Василь Степанович, Кулик Валерій Павлович, Марченко Леонід Володимирович, Підлипняк Павло Федосійович, Парфенова Ганна Василівна.

Конкурсні роботи приймаються оргкомітетом щоденно (крім понеділка) до 15 березня 2013 року у Центральній міській бібліотеці ім. Лесі Українки за адресою: м. Херсон, вул. Карла-Маркса, 97, тел.: 49-05-16, E-mail: bibliotekacbs@rambler.ru

За довідками звертатись тел.: 32-17-18.

Протягом останнього десятиліття Херсонська централізована бібліотечна система є співорганізатором Літературного конкурсу ім. Миколи Братана. Бібліографія статті – під № 168 в Каталозі джерел

171. **2013.** Читайте повсюду: ["Парковая библиотека" на площадке кафе "Лето", організатор – ЦБ] // Херсонський вісник. - 2013. - N 26(27 черв.). - С. 18
172. **2013.** Яїцький, Анатолій. Зустріч в «Університеті третього віку»: [впровадження «Університету третього віку» в Херсоні на базі бібліотек ЦБС] /А. Яїцький//Новий день. - 2013. - N 13(28 берез.). - С. 18
173. **2013.** Яновський, Сергій. ...студенту - 80 років: [про використання інформаційних можливостей Інтернету у навчанні студентів "Університету третього віку" в ЦБ] / С. Яновський // Голос України. - 2013. - N 38(26 лют.). - С. 15
174. **2013.** Яновський, Сергій. Вільний доступ усім. Перший у Херсоні інформаційно-культурний центр з вільним доступом відкрито у фойє будівлі міської ради / С. Яновський // Голос України. - 2013. - N 128(13 лип.). - С. 8

...студенту — 80 лет

Азам компьютерной грамоте, использования информационных возможностей Интернета и электронной связи учат студентов «Университета третьего возраста», открывшегося в Херсоне благодаря работникам Суворовского районного центра социального обслуживания населения. Помещение для занятий тридцати студентам в возрасте в основном 60—75 лет (самому старшему из них исполнилось даже 80) предоставила центральная городская библиотека имени Леси Украинки. А городские власти обещают поспособствовать, чтобы такие же альма-матер появились не только в Суворовском, но и в каждом из трех районов Херсона.

Сергей ЯНОВСКИЙ.

Університети III віку – одна з кращих соціальних послуг херсонських міських бібліотек.

Бібліографія статті – під № 173 в Каталозі джерел

175. **2013.** Яновський, Сергій. До вуличної книгозбірні не повертають прочитане: [про першу в Херсоні вуличну б-ку з вільним доступом, яку започаткувала Херсон. центр. міська б-ка ім. Лесі Українки] / С. Яновський // Голос України. - 2013. - N 117(26 черв.). - С. 7

176. **2014.** Библиотекари пошли по домам // Херсонський

вісник . - 2014. - N 6(6 лют.). - С. 18

177. **2014.** Каким должен быть мэр Херсона? // Херсонський вісник. - 2014. - N 13(27 берез.). - С. 1
178. **2014.** Кучерява, Олена. Знайомство з Білоруссю: [у БФ №13 відбувся урок білоруської культури] / О. Кучерява // Новий день 2014. - N 18(1 трав.). - С. 24
179. **2014.** Миронов, Вячеслав. Лето с библиотекой: програма летних чтений в БФ №13 / В. Миронов // Новий день. - 2014. - N 26(26 черв.). - С. 12
180. **2014.** Піменова, Олена. У Херсоні - черга за книгами: вулична бібліотека у Піонерському сквері: [Херсон. ЦБС] / О. Піменова // Вгору. - 2014. - N 36(4 верес.). - С. 6
181. **2014.** Святкування 60-літнього ювілею бібліотеки-філії № 14 Херсонської ЦБС // Юридичний вісник Херсонщини. - 2014. - N 6(листоп.). – **Місце зберігання: ХОУНБГ**
182. **2014.** Сиротенко, Володимир. Пам'ять про Шевченка жива: [про урочистий захід до 200-річчя Т. Шевченка у Херсон. ЦБ ім. Лесі Українки] / В. Сиротенко // Новий день. - 2014. - N 10(6 берез.). - С. 7
183. **2014.** Сиротенко, Володимир. У бібліотеці побував Шерлок Холмс: [у ЦБ ім. Лесі Українки відбулася літ. дуель присвяч. 155-й річниці з дня народж. англ. письмен. А.К. Дойла] / В. Сиротенко // Новий день. - 2014. - N 18(1 трав.). - С. 24
184. **2014.** Солдаты чужой войны: [выставка книг Херсон. ЦБС в Херсон. горсовете посвященной 25-летию вывода

войск из Афганистана] // Херсонський вісник. - 2014. - N 7(13 лют.). - С. 18

185. 2014. "Я і мої права": [Про участь БФ № 13 у Тижні права в ЗОШ № 34] // Херсонський вісник. - 2014. - N 51(18 груд.). - С. 2

186. 2015. Матвєєва, Ольга Олексіївна. Виставкова робота в бібліотеці / О. О. Матвєєва // Шкільна бібліотека. - 2015. - N 11. - С. темат. вкл. до журн. 22-24

187. 2015. Матвєєва, Ольга Олексіївна. Індивідуальна робота з користувачами бібліотеки / О. О. Матвєєва // Шкільна бібліотека. - 2015. - N 11. - С. темат. вкл. до журн. 15-21

188. 2015. Матвєєва, Ольга Олексіївна. Креативні заходи для молоді в бібліотеці / О. О. Матвєєва // Шкільна бібліотекаю - 2015. - N 11. - С. темат. вкл. до журн. 25-28

189. 2015. Алисова, Ксения. Спасибо за добрую сказку: [город. фестиваль библ. клубов БФ Херсон. ЦБС] / К. Алисова // Новий день. - 2015. - N 16(16 квіт.). - С. 18

190. 2015. Алисова, Ксения. Щоб пам'ятали: [в Херсон. ЦБС триває акція з нагоди 70-ї річниці Великої Перемоги]/ К. Алисова // Новий день. - 2015. - N 19(7 трав.). - С. 16

191. 2015. Гаран, Галина. Віртуальний політ юних читачів у Страсбург: [БФ №22 м. Херсона] / Г. Гаран // Наддніпрянська правда. - 2015. - N 22(25 берез.). - С. 3

Романтика об'єднала аматорів слова

Завдяки зусиллям колективу Херсонської міської бібліотеки ім. Лесі Українки, за підтримки виконкому Херсонської міської ради та членів спілки письменників у 2015 році було проведено другий міський конкурс літературної творчості імені Миколи Братана.

Колись Сергій Сухопаров у одному з своїх журналістських нарисів назвав Миколу Івановича останнім романтиком, хоча сам Братан був би проти – не мають зникати романтики, поети та прозаїки, закохані у людей та рідний край.

Завдяки учасникам конкурсу ми переконалися, що світ почуттів, мистецтво вишуканого слова продовжують хвилювати молодь і сьогодні, тому знову і знову проростають зерна таланту в юному поколінні. Можна порівняти їх з перлинами, кожна з яких гарна, але все залежатиме від того, як автори будуть їх оздоблювати – працювати

над розвитком своєї талановитості. А працювати, скажу щиро, є над чим – знову надзвичайно подивували членів журі вірші та проза наших молодих земляків.

Головною відзнакою та найважливішою для них нагородою стала публікація збірки творів шістнадцяти переможців конкурсу.

Не перевелися у Херсоні романтики, що здатні орендувати опівночі підйомний кран для того, щоб постукати у вікно до коханої на четвертому поверсі та подарувати їй букет чарівних квітів. Тому не переведуться і автори, які оспівують такі почуття найвищого рівня.

Життя іде, тече сивий Дніпро... Романтика не закінчиться. Ніколи!

Віктор БРАТАН
голова журі конкурсу

| 76

В справі організації Літературного конкурсу ім. миколи Братана Херсонська ЦБС співпрацює зі знаними літераторами міста.

Бібліографія статті – під № 200 в Каталозі джерел

192. **2015.** День актуальної п'єси: [про БФ №3] // Херсонський вісник. - 2015. - N 7(19 лют.). - С. 5
193. **2015.** Кухта, Галина. Щедрий дар творити для дітей: [БФ № 22 Херсон. ЦБС] / Г. Кухта // Наддніпрянська правда. - 2015. - N 26(8 квіт.). - С. 2
194. **2015.** Ляшок, Ольга. За інтернет-услугами - в бібліотеку: [Херсон. ЦБС] / О. Ляшок // Гривна. - 2015. - N 44(28 окт.). - С. 12
195. **2015.** Ляшок, Ольга. Знання - в книгах и душах : [о БФ Херсон. ЦБС] / О. Ляшок // Гривна. - 2015. - N 40(30 сент.). - С. 10

196. **2015.** Митчак, Софія. Книжкові спокуси літа: [літні читання в Центр. міськ. дит. б-ці] / С. Митчак // Новий день. - 2015. - N 27(2 лип.). - С. 20
197. **2015.** Мовчан, Альона. У Степанівці відремонтували бібліотеку/ А. Мовчан // Херсонський вісник. - 2015. - N 33/35(27 авг. - С. 3
198. **2015.** Мовчан, Альона. Херсонці відзначили Всеукраїнський день бібліотек / А. Мовчан // Факты и комментарии. - 2015. - N 177(29 сент.). - С. 5
199. **2015.** Ткачова, Наталя. У Херсоні відбувся фестиваль бібліотечних клубів: [про БФ Херсон. ЦБС] / Н. Ткачова // Херсонський вісник. - 2015. - N 14/15(9 апр). - С. 4

200. **2016.** Братан, Віктор. Романтика об'єднала аматорів слова: [про II міськ. конкурс літ. творчості ім. М. Братана] / В. Братан // СТЕП : літ.-худож. альм. - Херсон : Гілея, 2016. - N 23. - С. 76

201. **2016.** Войтенко, Анастасія. Актори театру серед книжок: [про спільний проект Херсонської централізованої бібліотечної системи і обласного музично-драматичного театру – показ вистав для відвідувачів книгозбірень] / А. Войтенко // Новий день. - 2016. - N 45(2 листоп.). - С. 24
202. **2016.** Войтенко, Анастасія. Бібліотека відкриває таланти: [про БФ №5 Херсон. ЦБС] / А. Войтенко // Новий день. - 2016. - N 39(21 вер.). - С. 24

БІБЛІОТЕКА-ФІЛІЯ ДЛЯ ЮНАЦТВА ЯК ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СОЦІУМУ

ОДНІЄЮ з найцікавіших і значущих культурно-просвітницьких установ Дніпровського району м. Херсона є бібліотека-філія № 23 для юнацтва ім. І. Багряного, що обслуговує понад 3 тис. осіб. До послуг користувачів майже 25-тисячний книжковий фонд різноманітної тематики, креативні й цікаві масові заходи до визначних подій і дат, тепла атмосфера та професіоналізм працівників.

Слід зазначити, що бібліотеки завжди оперативно реагують на будь-які важливі процеси і події, що відбуваються в Україні та світі. Підтримуючи курс нашої країни на інтеграцію в європейське співтовариство, публічні бібліотеки ставлять собі за мету допомогти пересічному громадянину детально ознайомитись із принципами функціонування, напрямками роботи ЄС, політикою взаємовідносин між країнами-учасницями, тенденціями розвитку дер-

2'2018 (80) 19

Бібліотекарі міста є авторами не лише поточних матеріалів у періодиці, а й наукових та науково-популярних статей у фахових журналах..
Бібліографія статті – під № 213 в Каталозі джерел

203. **2016.** Истомина, Анна. Не снимай меня с дерева: [о ЦБ им. Леси Украинки Херсон. ЦБС] / А. Истомина // Вгору. - 2016. - N 20(19 трав.). - С. 8
204. **2016.** Лунина, Олеся. Свято вулиці просили зробити традиційним: БФ №15 для дорослих і БФ №21 для дітей, що розташовані на вулиці імені Кости Хетагурова в Херсоні, подарували мешканцям своєї вулиці свято в пам'ять поета й засновника осетинської літератури / О. Лунина // Гривна . - 2016. - N 44(26 окт.). - С. 12
205. **2016.** Пименова, Елена. Как подружиться с Моцартом: [интервью с херсон. муз. группю "Город неспящих" которая побывала на творческой встрече в ЦДБ Херсона] / Е. Пименова // Вгору. - 2016. - N 9(3 берез.). - С. 5
206. **2016.** Про затвердження Статуту Херсонської централізованої бібліотечної системи у новій редакції та створення міської бібліотеки-філії №24 Херсонської ЦБС: рішення від 25.03.2016 № 106 // Прямо в руки. - 2016. - N

17(21 апр.). - С. 11-13

207. **2016.** Самойлова, Елена. Херсонские драматурги объединились: [творческий вечер в Херсон. БФ №3 Херсон. ЦБС] / Е. Самойлова // Вгору. - 2016. - N 8(25 лют.). - С. 8

208. **2016.** Ющенко, Ольга. Добрі справи юних читачів: [про БФ № 5 Херсон. ЦБС] / О. Ющенко // Новий день. - 2016. - N 34(17 серп.). - С. 24

209. **2016.** Ющенко, Ольга. Під час канікул дітям пропонують читати: [про БФ № 5 Херсон. ЦБС] / О. Ющенко // Новий день. - 2016. - N 26(22 черв.). - С. 8

210. **2017.** Зустріч друзів [про захід у ЦБ ім. Лесі Українки] // Новий день. - 2017. - N 22(24 трав.). - С. 6

211. **2017.** Кухта, Галина. Повір у себе...: [про захід, проведений в Херсонській дитячій обласній клінічній лікарні] / Г. Кухта // Наддніпрянська правда. - 2017. - N 23(29 берез.). - С. 4

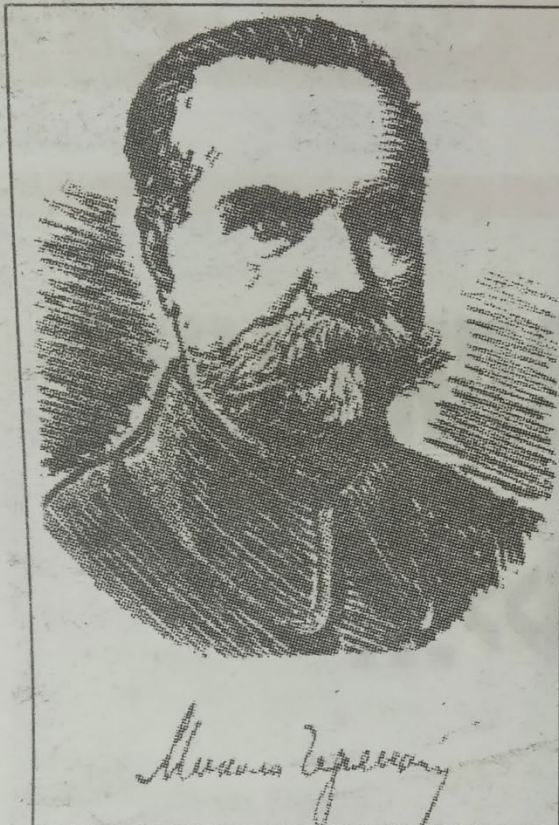
212. **2017.** Черенкова, Ірина. Бібліотеки - частина нашого життя: [про роботу Херсон. ЦБС] / І. Черенкова // Новий день. - 2017. - N 50(6 груд.). - С. 20

213. **2018.** Зєбелян Т. Бібліотека-філія для юнацтва як центр європейської інформації для українського молодіжного соціуму / Т. Зєбелян, С. Калігорська // Бібліотечна планета: щоквартальний науково-виробничий журнал. - К. : Національна парламентська бібліотека України, 2018. - N 2. - С. 19-21

Вшанували Миколу Чернявського

ІНІЦІАТИВА

Херсонську книгозбірню пропонують назвати на честь письменника, який жив і працював у місті на початку ХХ століття

З ініціативи херсонських інтелектуальних кіл та Херсонської централізованої бібліотечної системи стартувала офіційна процедура з присвоєння Бібліотеці-філії №14 імені Миколи Федоровича Чернявського, українського письменника, херсонського земського діяча, очільника товариства «Українська Хата в Херсоні». Про це повідомляється на сторінці Херсонської централізованої бібліотечної системи у Facebook.

«Оскільки Бібліотека-філія №14 знаходиться неподалік по-

мешкання Чернявського, ми прагнемо увічнити його таким чином в топоніміці району. Також в бібліотеці згодом планується облаштувати меморіальний міні-центр пам'яті видатного херсонця. Запрошуємо всіх небайдужих мешканців міста до обговорення та подальшої праці зі вшанування Миколи Чернявського. Громадські слухання відбудуться 24 квітня о 14.00 в Центральній бібліотеці імені Лесі Українки», — йдеться у повідомленні.

Микола Чернявський — письменник, педагог, земський діяч. Народився на Донеччині. Із 1903 до 1919 року жив у Херсоні. У 1917 році очолив товариство «Українська Хата в Херсоні». У кінці 1920-х років у харківському видавництві «РУХ» вийшли 10 томів його вибраних творів. Через критику радянського режиму Чернявського тричі арештовували. У 1929 і 1933 роках письменника відпускали. Арешт 14 жовтня 1937 року став для нього останнім. Його звинуватили у численних злочинах проти радянської влади. В ніч з 19 на 20 січня 1938 року, в Херсоні, Миколу Чернявського розстріляли, згідно з рішенням трійки УНКВС по Миколаївській області.

Іван АНТИПЕНКО, «День», Херсон

214. **2018.** Антипенко, Іван. Вшанували Миколу Чернявського : херсон. книгозбірню пропонують назвати на честь письм., який жив і працював у місті на початку ХХ ст.: [про БФ №14 Херсон. ЦБС] / І. Антипенко // День. -. 2018. - N 61/62(6-7 квіт. - С. 2
215. **2020.** Алісова, Ксенія. "Зекономили" на бібліотеках/ К. Алісова // Новий день : незалежна газета Херсонщини. - 2020. - N 9(26 лют.). - С. 5
216. **2020.** Кирпа, Ірина. Битва за бібліотеки: у Херсоні хочуть пустити "з молотка" чотири бібліотеки і звільнити 75 бібліотекарів / І. Кирпа // Україна молода. - 2020. - N 16(12 лют.). - С. 11
217. **2020.** Матюхина, Анастасія. Закриття херсонських бібліотек: епопея продовжується / А. Матюхина // Гривна. - 2020. - N 9(26 февр.). - С. 6
218. **2020.** Матюхина, Анастасія. Следующий этап - книги в костер?: [оптимизация херсон. библиотек] / А. Матюхина // Гривна. - 2020. - N 6(5 февр.). - С. 6 ; Гривна-СВ. - 2020.; № 6(6 лют.)
219. **2020.** Яновський, Сергій. Бібліотекам винесли вирок / С. Яновський // Голос України. - 2020. - N 22(5 лют.). - С. 10

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК ДО КАТАЛОГУ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

У покажчику подаються за алфавітом усі прізвища, які зустрічаються в бібліографічному описі попереднього каталогу джерел.

У дужках наводяться номери, що відповідають номерам тих публікацій у Каталогі бібліографічних джерел, де ці персоналії згадані. Прізвища авторів – без вказівки в дужках на авторство.

Прізвища вказуються українською або російською мовами відповідно до мови першого джерела.

Абсалямів А. (2)	Братан М. (167), (199)
Алісова К. 124, 188, 189, 214	Бундуки В. 38, 54
Антипов А. 46	Буренко Л. 26, 27, 32
Антипенко І. 126, 213	Бутенко Г. 67
Антонова Ю. 76	Войтенко А. 200, 201
Батюсь Т. 31	Воробйова К. 62, 68
Беликова С. 128	Воробйова О. 78
Борисова Р. 14	Гаран Г. 23, 28, 106, 136, 190
Боянжу В. 47, 50	Гейтс Б. (113)
Братан В. 199	Глаз Р. 1, 2, 4, 5

Глезня П. 10
Гундори́на А. 137
Дойль А. К. (182)
Дубчак В. 96
Есенін С. (26)
Жарких Л. 114
Жураківський В. 34
Зебелян Т. 18, 212
Зинченко О. 69
Истомина А. 202
Івкіна С. В. 123
Калина В. 77
Калігорська С. 212
Капранови (брати) (130),
(150), (157)
Карнаухов И. 116
Кацем М. 29
Кирпа І. 63, 215
Кирпа Т. 108, 117, 142
Кислова Г. 39-42
Клименко Н. В. 109
Кондаурова Н. 55
Котляревський І. (41)
Кузнецова Е. О. (94)
Кулинич Н. (33)
Кухта Г. 192, 210
Кучерява О. 177
Лисичкіна М. 8
Лібіга Л. 80, 99
Літвінова О. 91
Ломоносов М. В. (32)
Лукацька Р. 15-17
Лунина О. 203
Ляшенко Е. 148
Ляшок О. 193, 194
Макаренко А. С. (36)
Матвеева О. 47, 51, 57, 185-
187
Матюхина А. 216, 217
Менделюк К. 36, 37
Менделюк М. 18, 19
Миронов В. 178
Митчак С. 195
Мовчан А. 196, 197
Морская Д. 150
Моцарт В.А. (204)
Мошнягул А. 81
Нежинська Г. (71), (97)

Павлова И. 70, 71
Парнак О. 72
Парфьонова Г. 73
Підгорецька Т. 83, 85, 92,
93, 101, 110, 119
Піменова О. 179, 204
Повод Л. 6
Погиба Н. 120
Попкова О. 9
Пушкін О. С. (12)
Роздобудько І. (132)
Розміровська О. 105
Самойлова Е. 206
Сегал К. 22, 24, 30
Семенець З. (29)
Серебрякова С. 48, 49, 58,
59, 74, 86, 94, 102
Сирик Г. 64
Сиротенко В. 155-157, 181,
182
Сілютіна Д. 103
Скора О. 44, 45, 60
Сосна А. 104
Степанова С. 75
Стус В. (89)
Тарадименко І. 162
Терен Т. 163
Ткачова Н. 198
Товсточуб О. 164
Туровський О. 3
Фертман П. 11
Фокіна М. 88, 89, 95
Хетагуров К. (203)
Хом'якова В. 35
Цитрон О. 12
Червона Т. 61
Черевко С. (153)
Черенкова І. 211
Черный В. (102)
Чернявський М. (213)
Шевченко Т. Г. (18)
Шевчук З. (13)
Шерстобитова Т. 25
Шеховцова И. А. (154)
Ющенко О. 207, 208
Яїцький А. 171
Яновський С. 172-174, 218

**ПОКАЖЧИК БІБЛІОТЕК-ФІЛІЙ ХЕРСОНСЬКОЇ
ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СИСТЕМИ, ЯКІ
ЗГАДУЮТЬСЯ В КАТАЛОЗІ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ**

Звертаємо вашу увагу, що номери, зазначені після назв бібліотек-філій (БФ), посилаються на номери публікацій в Каталозі бібліографічних джерел, а не на сторінки цього видання.

Антонівська БФ – 54

БФ № 1 – 65, 109

БФ № 3 – 132, 141, 144, 160, 191, 206

БФ № 4 (Центральна бібліотека для дітей) – 5, 60, 61, 151;
31, 44, 52, 53, 58, 65, 67, 69, 74, 80, 87, 90, 96, 100, 115, 116, 136,
139, 159, 195, 204, 210

БФ № 5 – 77, 86, 156, 164, 201, 207, 208

БФ № 6 – 56, 72, 123

БФ № 8 – 76

БФ № 9 – 47, 50, 124, 127, 134, 142, 158

БФ № 10 – 131

БФ № 11 – 29, 34, 55

БФ № 13 – 82, 104, 108, 110, 119, 120, 148, 149, 165, 177, 178,
184

БФ № 14 – 6, 180, 213

БФ № 15 – 42, 48, 59, 94, 203

БФ № 16 – 76

БФ № 17 – 13, 76, 147

БФ № 19 – 10, 46, 68, 95, 103

БФ № 21 – 203

БФ № 22 – 9, 23, 28, 93, 106, 131, 133, 152, 190, 192

БФ № 23 – 47, 50, 138, 212

БФ № 24 – 205

Зеленівська БФ – 154

Кіндійська БФ – 43, 45, 66, 117

Наддніпрянська БФ – 113

Степанівська БФ – 153, 196

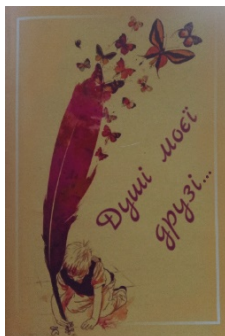
Центральна бібліотека ім. Лесі Українки – 1-3, 7, 8, 11, 12, 18, 19, 21, 22, 26, 27, 30, 32, 33, 35, 37, 63, 79, 84, 85, 89, 92, 101, 102, 111, 121, 122, 125, 128, 130, 135, 137, 139, 150, 157, 161, 166, 168, 170, 172, 174, 181, 182, 202, 209

КАТАЛОГ КНИГ, ВИДАНИХ ЗА СПРИЯННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СИСТЕМИ

В цьому каталозі зазначено ключові видання, які з'явилися на світ з ініціативи або за сприяння Херсонської централізованої бібліотечної системи. Для кожного видання вказано також кількість наявних у книжковому фонді бібліотек примірників книг та місця їхнього зберігання.

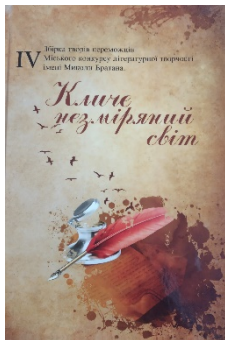
1. **Teutonia**: антологія творів учасників інтелектуальної гри Херсон. централізованої бібл. системи. - Херсон: ХЦБС, 2019. - 119 с.: фотогр. - Примірників: 5: БФ 2(1), БФ 6(1), кх(1), БФ 3и(1), БФ 11(1)

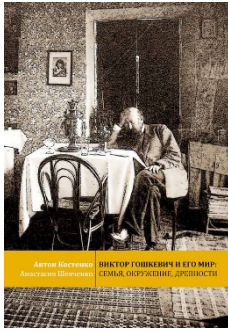
2. **Душі моєї друзі...**: зб. поезії та прози молодих авт. / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, від-л обслуг. юнацтва. - Вип.1 / уклад. Т. М. Шитко. - Херсон : [б. в.], 2015. – 58 с. : фотогр. – Примірників: 1 : юн (1)

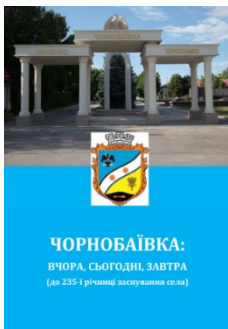
3. Збірник творів переможців першого міського конкурсу літературної творчості ім. М. Братана. - Херсон : Агеєва О.В., 2013. - 100 с. : фотогр. - Примірників: 262 : БФ 1(10), БФ 2(11), БФ 3(10), БФ 6(9), БФ 8(10), БФ 9(10), БФ 11(9), БФ 13(10), БФ 14(10), БФ 15(10), БФ 16(9), БФ 19(10), БФ 20(9), БФ 23(10), БФ 4(5), БФ 5(5), БФ 7(6), БФ 10(5), БФ 12(5), БФ 17(5), БФ 21(5), БФ 22(5), БФ А(10), БФ Зел(10), БФ Ко(11), БФ Б(10), БФ П(10), БФ Нд(10), БФ Зи(9), аб(2), чз(2), кх(2), юн(2), ібв(2), БФ 24(4)

4. Кличе незміряний світ: зб. творів переможців IV Міського конкурсу літературної творчості ім. Миколи Братана / [Упр. культури Херсон. міськради] ; [передм. А. Костенко]. - Херсон : ФОП Савченко А.В., [2019]. - 304 с. - Примірників: 44 : БФ 1(2), БФ 2(2), БФ 3(2), БФ 6(1), БФ 8(1), БФ 9(1), БФ 11(1), БФ 13(1), БФ 14(1), БФ 15(1), БФ 16(1), БФ 19(2), БФ 20(1), БФ 23(1), БФ 24(1), БФ 4(1), БФ 5(1), БФ 7(1), БФ 10(1), БФ 12(2), БФ 17(1), БФ 21(1), БФ 22(1), БФ А(1), БФ Зел(1), БФ Ко(1), БФ Кі(1), БФ Б(1), БФ П(1), БФ С(1), БФ Ін(1), БФ Нд(1), БФ Зи(1), БФ Ст(1), аб(1), юн(1), кх(3)

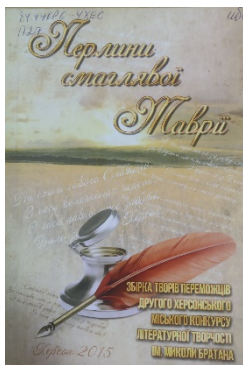
5. Костенко, Антон Витальевич. **Виктор Гошкевич и его мир: семья, окружение, древности** / Антон Костенко, Анастасия Шевченко; Упр. культуры Херсон. міськради, Херсонська ЦБС. - Херсон, 2017. - 116 с. : ил., фот. - Примірників: 3 : чз(1), кх(1), ібв(1)

6. Костенко Антон Віталійович. **Чорнобаївка: вчора, сьогодні, завтра: (до 235-ї річниці заснування села)** / Антон Костенко, Ольга Нестеренко. - Херсон : Херсонська міська друкарня, 2017. - 92 с. : ілюстр., фотогр. - Примірників: 1 : кх(1)

7. **Мені ввісні бриніло слово...** : зб. творів переможців III Міського конкурсу літературної творчості ім. Миколи Братана / [упоряд. А. Костенко]. - Херсон : Наддніпряночка, 2017. - 256 с. : ілюстр., портр. - Текст на укр. та рос. мові. - Примірників: 81 : БФ 1(3), БФ 2(2), БФ 3(3), БФ 6(2), БФ 8(2), БФ 9(2), БФ 11(3), БФ 13(3), БФ 14(3), БФ 15(2), БФ 16(3), БФ 19(3), БФ 20(2), БФ 23(2), БФ 24(2), БФ 4(2), БФ 5(2), БФ 7(2), БФ 10(2), БФ 12(2), БФ 17(2), БФ 21(2), БФ 22(2), БФ А(2), БФ Зел(2), БФ Ко(2), БФ Кі(2), БФ Б(2), БФ П(2), БФ С(2), БФ Ін(2), БФ Нд(2), БФ Зи(2), БФ Ст(2), аб(2), чз(1), юн(2), кх(1)

8. **Перлини сталеві Таврії:** Збірка творів переможців другого Херсонського міського конкурсу літературної творчості ім. Миколи Братана. - Херсон : ФОП Агеєва О. В., 2015. - 168 с. - Примірників: 15 : БФ 1(2), БФ 2(1), БФ 3(1), БФ 6(1), БФ 13(1), БФ 19(1), аб(1), чз(1), кх(1), юн(2), ібв(1), БФ 3и(1), БФ 24(1)

9. **Сторінки з "Блокноту":** зб. поезії та прози молодих авт. / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, від-л обслуг. юнацтва. - Вип.2 / уклад. Т. М. Шитко. - Херсон : [б. в.], 2016. - 48 с. : фотогр. - Примірників: 1 : юн (1)

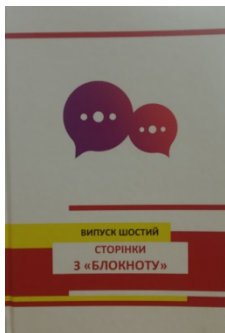
10. **Сторінки з "Блокноту"-2:** зб. поезії та прози молодих авт. / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, від-л обслуг. юнацтва. - Вип.3 / уклад. Т. М. Шитко. - Херсон : [б. в.], 2017. - 68 с. : фотогр. - Примірників: 1 : юн (1)

11. **Сторінки з "Блокноту":** зб. поезії та прози молодих авт. / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, від-л обслуг. юнацтва. - Вип.4 / уклад. Т. М. Шитко. - Херсон : [б. в.], 2018. - 60 с. : фотогр. - Примірників: 1 : юн (1)

12. **Сторінки з "Блокноту"**: зб. поезії та прози молодих авт. / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, від-л обслуг. юнацтва. - Вип.5 / уклад. Т. М. Шитко. - Херсон : [б. в.], 2019. - 108 с. : фотогр. - Примірників: 1 : юн (1)

13. **Сторінки з "Блокноту"**: зб. поезії та прози молодих авт. / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, від-л обслуг. юнацтва. - Вип.6 / уклад. Т. М. Шитко. - Херсон : [б. в.], 2020. - 144 с. : фотогр. - Примірників: 1 : юн (1)

14. **Lesya 2616**: [Комікси] / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, інтернет центр; ідея проекту Танчик В. І., Буренко Л. В. – Херсон: [б.в.], 2017. – 16 с.: кольор. іл.

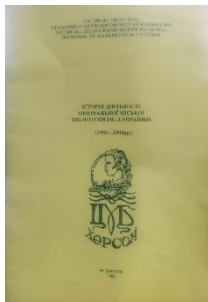
15. **Lesya 2616**: [Комікси] / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, інтернет центр; ідея проекту Танчик В. І., Буренко Л. В. – Херсон: [б.в.], 2018. – 12 с.: кольор. іл.

16. **Lesya 2616:** [Комікси] / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, інтернет центр; ідея проекту Танчик В. І., Буренко Л. В. – Херсон: [б.в.], 2019-2020. – 28 с.: кольор. іл.

17. **Інформаційно-бібліографічний ІМІДЖ-ВООК** / Херсонська ЦБС, Центр. б-ка ім. Лесі Українки, інформац.-бібліогр. від-л; уклад. Безлюдна І. М., Бержестовська Я. Й., Дьякова Т. М. та ін.; відп. за вип. Танчик В.І. – Херсон: [б.в.], 2020. – 16 с.: кольор. іл.

18. **Історія діяльності центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки (1969-2003 рр.)**/ уклад. заст. дир. Херсон. ЦБС В. І. Танчик. – Херсон: Айлант, 2003. – 11 с.: іл.

СПИСОК ДІЮЧИХ КНИГОЗБІРЕНЬ ХЕРСОНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СИСТЕМИ

Центральна бібліотека ім. Лесі Українки
вул. Потьомкінська, 97

Центральна бібліотека для дітей
вул. Потьомкінська, 86

Бібліотека № 1
вул. Володимира Великого, 23

Бібліотека № 2
вул. Олександрівська, 165

Бібліотека № 3
вул. Робоча, 76а

Бібліотека для дітей № 5
вул. Текстильників, 9

Бібліотека № 6
вул. Московська, 49

Бібліотека для дітей № 7
вул. Патона, 4а

Бібліотека № 8
вул. Антона Головатого, 7

Бібліотека № 9
пр. Текстильників, 4

Бібліотека для дітей № 10
вул. Тягинська, 53

Бібліотека № 11
вул. Поповича, 15

Бібліотека для дітей № 12
вул. 1-а Промислова, 44

Бібліотека № 13 ім. Бориса Грінченка
вул. Богородицька, 29

Бібліотека № 14 ім. Миколи Чернявського
вул. Перекопська, 58

Бібліотека № 15
вул. Некрасова, 82

Бібліотека № 16
вул. 8-а Східна, 1

Бібліотека для дітей № 17
вул. Лавреньова, 11

Бібліотека № 19
вул. Лавреньова, 11

Бібліотека № 20
вул. 1-а Текстильна, 45

Бібліотека для дітей № 21
вул. Коста Хетагурова, 45

Бібліотека для дітей № 22
вул. Київська, 38

Бібліотека № 23 ім. Івана Багряного
пр. Текстильників, 4

Бібліотека № 24
вул. Патона, 4а

Степанівська бібліотека
с. Степанівка, вул. Джона Говарда, 63

Зеленівська бібліотека
с. Зеленівка, вул. Молодіжна, 52

Інженерна бібліотека
с. Інженерне, буд. 5

Наддніпрянська бібліотека
смт Наддніпрянське, буд. 5

Антонівська бібліотека
с. Антонівка, вул. Центральна, 1

Комишанська бібліотека
смт Комишани, вул. Нижня, 81

Зимівницька бібліотека
с. Зимівник, вул. Набережна, 17

Кіндійська бібліотека
с. Кіндійка, вул. Херсонська, 75

Богданівська бібліотека
с. Богданівка, вул. Українська, 57

Петрівська бібліотека
с. Петрівка, вул. Шкільна, 34

Сонячна бібліотека
с. Сонячне, вул. Робітничка, 8

Садівська бібліотека
с. Садове, вул. Зої Космодем'янської, 3